

Le lui Pe 11.00.1964
BIBLIOTECA

CĂLĂIȚA

BIBLIOTECA CARULUI

5

1964

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★

IN ÎNTIMPINAREA MĂRII SĂRBĂTORI NAȚIONALE

S

E. ABRUDAN : Documentarea și propaganda tehnică în sprijinul realizării angajamentelor 257

U

Augurița ALEXANDRU și Nicolae SĂLIȘTEANU : Cartea în întreprinderea noastră 259

M

Rozalia BARTHA : Cartea tehnică la îndemna cititorilor noștri 261

A

Victoria DIMOFTE : Biblioteca și muncile agricole de primăvară 262

R

Bibliotecile din regiunea Bacău în imagini 264

ORAȘE NOI — BIBLIOTECI NOI

U

Beatrice ARION : Orașul de pe coordonatele tinereții 266

L

Nicolae RAUȘ : Onești 1964 269

★

În așteptarea cititorilor. (Raid-anchetă în stațiunile balneoclimaterice, realizat de Anca Noru, Octavian Nica și Anne Marie Mihăi) 271

IN AJUTORUL BIBLIOTECARULUI

★

Ion VERDEȘ : Zi de august, piatră de hotar (montaj literar) 274

C. Dima-DRĂGAN și Mircea LĂCĂTUȘU : A XX-a aniversare a eliberării patriei. (Indicații metodice privind organizarea unei expoziții de cărți cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist) 280

PROFILURI ȘI ORIZONTURI LITERARE

Sorin ALEXANDRESCU : Tudor Arghezi 288

Poezia noastră contemporană 290

★

Ileana BÂNCILĂ : Colecții de popularizare : „Monumentele Patriei noastre” 294

COPILUL ȘI CARTEA

Viniciu GAFIȚA : Fiecărei vârste — cartea cea mai potrivită (II) 299

Cristina PETRESCU : Toate zările ne sînt deschise 303

★

Arh. N. GABRIELLI și P. CARAVIA : Amenajarea bibliotecilor. Biblioteca raională — amenajarea spațiului 307

CĂRȚI ȘI REVISTE DE SPECIALITATE

Clio RACOVIȚĂ : Probleme de bibliologie 312

V. CÂNDEA : Un manual U.N.E.S.C.O. pentru organizarea micilor biblioteci publice 314

★

Dan SIMONESCU : Ecouri ale cărții românești în Italia 316

★

Recenzii : (*Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism*; Eugen Barbu : *Facerea lumii*; Mann, Thomas : *Lotte la Weimar*; *Spre lumină. Culegere de cîntece revolutionare*; Perel, G. I. : *Dezvoltarea concepțiilor despre univers*) 317

ANUL XVII

nr. 5

MAI

1964

41 000

● REDACȚIA : Str. Bis. AMZEI 5-7 — București

In întâmpinarea marii sărbători naționale

De câteva luni, în centrul preocupărilor colectivului uzinei „Înfrățirea“ din Oradea se află găsirea celor mai potrivite soluții pentru îndeplinirea angajamentelor luate în cinstea celei de-a 20-a aniversări a eliberării României. Un stimulent deosebit în mobilizarea întregului colectiv al uzinei pentru realizarea acestor angajamente, pentru intensificarea activității de ridicare continuă a nivelului tehnic al producției l-au constituit indicațiile primite în urma Conferinței regionale de partid.

Exprimate valoric principalele angajamente însumează 500 mii lei depășire de plan la producția-marfă și 200 mii lei, reducerea prețului de cost sub cel planificat. La profilul și volumul producției uzinei și ținând seama de sarcinile trasate prin planul de stat, realizarea acestor angajamente cere un efort substanțial din partea întregului colectiv. În această direcție au fost îndreptate și principalele străduințe ale activității de documentare și propagandă tehnică.

Planificarea muncii de documentare și propagandă tehnică la nivelul unei întreprinderi trebuie să vizeze obiective foarte concrete pentru sprijinirea introducerii tehnicii noi, în raport cu necesitățile de fiecare zi și de perspectivă ale producției. La uzinele „Înfrățirea“ din Oradea a fost elaborat și este în curs de realizare, de către cabinetul tehnic, prin unitatea de documentare (biblioteca tehnică) și comisia inginerilor și tehnicienilor, un amplu plan de documentare și propagandă tehnică.

De ce anume are nevoie în prezent uzina, când trebuie să îndeplinească sarcinile mobilizatoare ale planului pe anul 1964, la care s-au adăugat angajamentele luate în cinstea zilei de 23 August ?

În primul rând, este nevoie de perfecționarea continuă a produselor în așa fel ca să fie din ce în ce mai bune și totodată mai ieftine, fără ca aceasta să dăuneze, bineînțeles, însușirilor lor calitative. În legătură cu aceasta, planul privind documentarea și propaganda tehnică prevede (cităm): „Furnizarea de date comparative privind nivelul tehnicii mondiale pentru produsele uzinei“. Acest lucru este cu atât mai important cu cât produsele uzinei sînt expediate și peste hotare, în diferite țări din Europa și America Latină.

Trebuie deci cunoscut în fiecare clipă nivelul tehnicii mondiale și, din compararea indicațiilor obținute în ce privește caracteristicile tehnice principale și performanțele, să rezulte nivelul la care se prezintă produsele similare ale uzinei.

În acest scop s-a organizat un grup de consultanți permanenți ai revistelor în limbi străine, care să depisteze documentația corespunzătoare și să indice date privind nivelul tehnic atins în străinătate la produse similare celor fabricate în uzină. Indicațiile, inclusiv materialele în care au fost depistate, sînt comunicate conducerii uzinei și serviciului de proiectări. Materialele de documentare sînt puse la dispoziția consultanților de către biblioteca tehnică, pe baza unor recomandări bibliografice individuale.

DOCUMENTAREA ȘI PROPAGANDA TEHNICĂ ÎN SPRIJINUL REALIZĂRII ANGAJAMENTELOR

Aceasta nu este unica metodă folosită pentru compararea produselor. Se folosesc și alte metode cunoscute ca : studierea unor modele de referință, a prospectelor unor firme străine, cereri de indicații de la I.D.T. etc.

Faptul că produsele uzinei, livrate în străinătate, au făcut față cu succes cerințelor, este o dovadă că cercetarea comparativă, la care unitatea de documentare își aduce contribuția, are un efect pozitiv.

O altă sarcină de importanță este *găsirea de noi procedee tehnologice, de scule și dispozitive moderne, care să permită creșterea continuă a productivității muncii.*

Pentru realizarea acestui deziderat, un grup de ingineri și tehnicieni asigură consultarea organizată a tuturor revistelor românești și străine la care este abonată biblioteca tehnică. Ei se sizează conducerile secțiilor și uzinei noutățile privind tehnologia, sculele și dispozitivele de mare productivitate și fac propuneri de aplicare, iar biblioteca tehnică pune la dispoziție pentru fiecare secție materialul documentar corespunzător problemelor ei specifice.

Din grupul celor care consultă organizat publicațiile tehnice face parte și maestrul Goldhammer Gheorghe. El îndeplinește această sarcină din partea secției scularie. Consultarea organizată a literaturii de specialitate i-a îngăduit să rezolve o serie de probleme care îl preocupă în ce privește confecționarea sculelor și dispozitivelor și a asigurat soluțiilor respective o strictă raportare la nivelul tehnicii actuale. De pildă, se caută de mai multă vreme un sistem de înaltă precizie și totodată mai productiv de măsurare a sculelor exacte. E de prisos să demonstrăm importanța deosebită a acestui lucru pentru producția uzinei. Maistrul Goldhammer a găsit în revista *Machinery* nr. 2662/1963 descrierea principală a unui bloc de măsurat universal. Cu un asemenea bloc pot fi efectuate repede și precis măsurări din cele mai diverse, la scule diferite.

Alt exemplu : planul tehnic pe 1964 prevede realizarea în fază de prototip a unui nou tip de șeping. La roata culisei acestui șeping s-a prevăzut folosirea fontei cu grafit nodular. Acest lucru îl urmărește în prezent, pe baza materialului de specialitate, tehnicianul Nagy Stefan.

Îmbunătățirea calității, a caracteristicilor tehnice ale produselor uzinei este o altă preocupare foarte actuală, cu atât mai mult cu cât trebuie redus și

prețul lor de cost. Planul de documentare și propagandă tehnică se străduiește să vină și în sprijinul realizării acestei sarcini. Merită să ne oprim în mod special asupra problemei roților dințate — cu adevărat o problemă-cheie a uzinei — deoarece fiecare utilaj produs este prevăzut cu diferite și complicate angrenaje. În planul menționat a fost prevăzută organizarea unei sesiuni tehnico-științifice pe tema *Îmbunătățirea execuției și controlul roților dințate.*

Pentru întocmirea referatelor necesare, biroul de documentare din cadrul cabinetului tehnic a pus la îndemână numeroase materiale documentare existente în biblioteca uzinei. Munca aceasta a fost mult ușurată de faptul că în prezent biblioteca dispune de un bogat fond de publicații tehnice, precum și un catalog sistematic. S-au solicitat însă informații bibliografice și de la Institutul de documentare tehnică (I.D.T.). La cererea uzinei, I.D.T. a întocmit pe tema simpozionului o cercetare bibliografică indicând un mare număr de titluri de cărți, articole de revistă, brevete etc. Cabinetul tehnic al uzinei s-a oprit la câteva articole care au și fost traduse, la cerere, de către I.D.T. (De pildă : *Fabricarea roților dințate prin laminare la cald — din limba maghiară ; Fabricarea roților dințate prin rulare cu încălzirea semifabricatelor prin inducție — din limba rusă și altele.*)

Opinia specialiștilor din uzină este că simpozionul, desfășurat la un înalt nivel tehnic, a adus o contribuție importantă la studierea și tratarea problemelor puse. Într-adevăr, pe lângă faptul că în materialele prezentate la simpozion s-au făcut cunoscute unele soluții moderne, eficiente, adoptate în proiectare și tehnologie, simpozionul ca atare a constituit un prilej de îndemn la studiu literaturii de specialitate, pentru a se putea da în cadrul comunicărilor și referatelor prezentate indicații corespunzătoare temelor propuse.

Îndeplinirea angajamentelor luate în cinstea zilei de 23 August presupune o *continuă creștere a calificării profesionale a membrilor colectivului.* Planul de documentare și propagandă tehnică are și în acest domeniu unele intervenții prețioase. Astfel, s-a prevăzut întocmirea de tematici pe specialități, însoțite de bibliografii (în mod diferențiat, pentru ingineri și tehnicieni), s-a instituit un concurs pentru prezentarea celui mai bun studiu, a celei

mai bune conferințe tehnice și informări științifice în probleme de stringență actualitate ale uzinei. La baza acestor lucrări trebuie să stea, bineînțeles, material documentar tehnic corespunzător. Sînt în curs de elaborare planurile de lecții pentru cursurile de ridicare a calificării profesionale a muncitorilor și tehnicienilor, care să fie întocmite pe baza unor bibliografii puse la dispoziție de biblioteca tehnică, în așa fel ca lecțiile să reflecte nivelul tehnicii moderne.

Ca și în alte părți s-a atribuit un rol important, în ridicarea nivelului profesional, conferințelor tehnice. Considerîndu-se că eficacitatea conferințelor poate fi mărită prin abordarea unor teme legate nemijlocit de problemele curente ale propagandei tehnice din uzină, comisia inginerilor și tehnicienilor a hotărît ca toate conferințele să se refere la aspecte concrete și actuale ale producției din uzină, ale introdu-

cerii tehnicii noi. Astfel la secția de prelucrări mecanice întreg colectivul este chemat să contribuie la reorganizarea secției pe principii de lucru mai moderne, mai productive. De aceea, inginerul Berinde Vasile, unul dintre cei mai apreciați specialiști ai secției, a ținut o conferință pe tema: *Să organizăm cît mai rațional munca la secția de prelucrări mecanice*. Mult interes pentru secția montaj a prezentat conferința inginerului Vlaica Gh. despre *Accesorii și scule de construcție nouă pentru lăcătușii ajustori*. Precum se vede, străduința este de a se da fiecărei probleme un răspuns cît mai apropiat de necesitățile și preocupările imediate, în așa fel încît conferințele să aibă aplicabilitate practică, iar contribuția lor la îndeplinirea angajamentelor uzinei în cinstea zilei de 23 August să fie cît mai eficientă.

Ing. ABRUDAN ERICH

CARTEA ÎN ÎNTREPRINDEREA NOASTRĂ

Obiectivul principal al întrecerilor socialiste în întreprinderea noastră este îmbunătățirea calității produselor la nivelul celor mai exigente cerințe actuale. Ridicarea gradului de cunoștințe al muncitorilor, continua îmbunătățire a nivelului tehnic profesional formează condiții esențiale pentru îndeplinirea și depășirea angajamentelor luate în cinstea celei de-a 20-a aniversări a Eliberării. Cartea tehnică intră în rîndul factorilor care contribuie cu eficiență la împlinirea acestor preocupări. Rostul ei este apreciat de toți cititorii noștri. Se remarcă un interes sporit pentru lectura cărților și revistelor tehnico-științifice, atît la biblioteca sindicatului, cît și la cea tehnică. Coordonarea activității acestor două unități în propaganda cărții tehnice a devenit astfel o cerință stringentă la fabrica de postav „Proletarul“ din Bacău.

Anul acesta, pe baza indicațiilor organizației de partid din întreprindere și a comitetului sindicatului, bibliotecarii și colectivul cultural obștesc au inițiat o serie de măsuri pentru îmbunătățirea propagandei cărții tehnice, fără a neglija, bineînțeles, cărțile din alte domenii. În secții, au fost afișate panouri cu coperte ale celor mai recomandate cărți, cît și ale celor nou sosite, potrivit specificului de producție. Bibliotecile mobile din secții au organizat vitrine și expoziții reunind cărțile tehnice aduse de la biblioteca sindicală și cea tehnică. Cu acest prilej, au fost popularizate bibliotecile tehnică și cea a sindicatului, fondurile lor de publicații tehnice. Cu concursul Comisiei inginerilor și tehnicienilor, aceste două biblioteci au organizat 24 de conferințe tehnico-economice, folosind cărți de specialitate apărute la Editura tehnică. Printre conferințele care s-au bucurat de un mare succes, amintim: *Prelucrarea lînii în amestec cu fibre sintetice în filatură*; *Progrese recente în vopsirea textilelor din poliamidă*; *Noi mașini textile*.

Organizarea pe secții a unor concursuri „Cine știe meserie, răspunde“, „Ce e nou în profesia noastră“ au adus o reală contribuție la creșterea numărului cititorilor cărții tehnice. Instructive și deosebit de antrenante, aceste concursuri s-au dovedit la noi o formă atractivă a pregătirii profesionale, care mobilizează cititorii la studierea cărții tehnice. Menționăm dintre concursuri pe acelea care au antrenat cel mai mare număr de participanți: *Noutăți tehnice în folosirea firelor în a căror compoziție s-au introdus fibre artificiale (melană)*; *Defecțiuni calitative în filarea dife-*

ritelor tipuri de amestecuri și prevenirea lor; Căile de ridicare a nivelului tehnic al producției în întreprinderea noastră. Astfel de acțiuni sînt însoțite de indicarea materialelor documentare, prin mijloacele cele mai operative: prezentări, expoziții, liste bibliografice, afișe, planuri de lectură etc., atît în secții, la locul de muncă, cit și la cursurile de ridicare a calificării.

Trimestrial, edităm un buletin tehnic informativ, care cuprinde: semnalări ale noutăților tehnico-științifice din lucrările de specialitate; studii tehnico-economice întocmite de inginerii din întreprindere; recenzii ale publicațiilor tehnice; descrierea inovațiilor publicate în întreprindere și recomandări de materiale documentare existente în bibliotecă. Larga circulație a cărților și revistelor tehnice, studierea și discutarea lor în strînsă legătură cu cerințele noastre de producție a influențat favorabil și mișcarea de inovații. Numeroși cititori frunțași se preocupă de găsirea unor soluții menite să îmbunătățească permanent procesul de fabricație. Amintim aici studiile unor ingineri din întreprindere privind: îmbunătățirea fabricării sortimentelor de bază, finisarea optimă a unor articole în apretură umedă; corelarea capacității selfcactoarelor cu sortimentele de carde etc.

O dezvoltare simțitoare a luat în întreprindere și propaganda tehnică de masă. Întreaga documentație tehnică este popularizată operativ și pusă la îndemîna cititorilor. După ce materialele de documentare tehnică au fost înregistrate la biblioteca tehnică, sînt predate cabinetului tehnic, unde se întocmesc liste de circulație pentru fiecare titlu. Apoi materialele sînt difuzate de către bibliotecari în secții, potrivit listelor. Cu această ocazie, se recomandă și alte lucrări legate de tematica publicațiilor difuzate. Materialele sînt studiate în secții de către comisiile de tehnicieni și ingineri, iar broșurile *Inovații*, *Fișe S. E.* și de către brigăzile complexe de inovații, după care sînt răspîndite muncitorilor și maiștrilor, potrivit specificului muncii și pregătirii lor. Unele materiale sînt predate direct cititorilor care urmăresc anumite probleme.

Zilnic, la cabinetul tehnic se dau consultații muncitorilor și tehnicienilor, manifestîndu-se o grijă aparte pentru inovatori. Pentru ei se selectează materiale de documentare tehnică, iar dacă este cazul acestea sînt prelucrate și adaptate la nivelul consultației solicitate. În această direcție, ne sînt de un mare folos publicațiile periodice ale I.D.T. (caietul selectiv *Textile*, revista *Industria textilă*, broșurile *Inovații*, *Fișe S.E. în ajutorul muncitorilor și maiștrilor*), diversele traduceri din literatura tehnică străină etc.

În anul 1964, mișcarea de inovații a marcat un mare pas înainte. Numărul propunerilor de inovații înregistrate venind din partea muncitorilor aproape a atins numărul propunerilor înregistrate în tot cursul anului trecut. Remarcăm și faptul că majoritatea propunerilor au la bază modernizarea utilajului în lumina planului tematic de inovații. Exemplele sînt numeroase: *Dispozitive de siguranță la mașina de decalat* (autor — lăcătușul C. Jenică); *Sistem de înfrinare a tamburului de la mașina de uscat țesături* (autor — lăcătușul C-tin Silion) etc.

În întreprinderea noastră, există un mare număr de frunțași în întrecerea socialistă. Pilda lor de muncă se împletește cu aceea de cititori frunțași. Creșterea nivelului lor politic, profesional și, în general, a nivelului de cultură este și un rezultat al influenței cărții. Nu întîmplător, cititorii cei mai buni sînt și purtători ai inșinei de frunțași în întrecerea socialistă. Iată cîteva exemple: Grigore Maria, Todirașcu Octav, Butucea Constantin, Asofiei Maria, Druțu Maria, Băjenaru Geta. Anul trecut, ei au citit numai la bibliotecile din întreprindere între 25 și 40 de cărți fiecare, iar anul acesta, între 12 și 25 de cărți. Numeroși alți muncitori dau dovada unui interes crescut față de lectură. Remarcăm că 80% dintre salariații noștri au fost anul trecut cititori, iar în primul trimestru al anului curent s-a înregistrat un și mai mare aflux la cele două biblioteci.

Cartea are un rol activ în întreprinderea noastră și rezultatele ei, deși nu imediat palpabile, se văd totuși. Ele se concretizează în creșterea conștiinței cititorilor, în răspunderea și grija pentru ridicarea producției, în contribuția lor la îndeplinirea sarcinilor și angajamentelor în cinstea mării aniversări a Eliberării.

Ing. AUGURIȚA ALEXANDRU
NICOLAE SĂLIȘTEANU

Printre cititorii înscrși la biblioteca populară „Al. Donici”, din raionul 16 Februarie, un număr apreciabil îl formează muncitorii, tehnicienii și inginerii care lucrează la diferite întreprinderi din Capitală. Pentru buna lor servire cu lucrări de specialitate ne-am ocupat în mod deosebit atât de completarea fondului de cărți tehnice cit și de popularizarea judicioasă a acestora prin cele mai eficiente forme.

Fiind la curent cu specificul economic al raionului nostru și urmărind ca de la înscrierea fiecărui muncitor, tehnician sau inginer să-i cunoaștem locul de muncă și preocupările profesionale, ne-am străduit să fim la curent cu problemele tehnice care stau în atenția cititorilor noștri. Consultându-i am achiziționat cărțile tehnice de care au nevoie. În momentul de față, literatura tehnică reprezintă 11% din întregul fond al bibliotecii.

Cit privește popularizarea cărților tehnice am ajuns la concluzia că cea mai eficientă formă sînt discuțiile cu fiecare cititor în parte, îndrumarea directă a lecturii acestuia. Muncitorii Maria Groapă, Anton Manole, Ioana Slivinski, Tudor Dorogan, Romeo Utale ca și alții n-au avut decît de cîștigat în urma îndrumării directe a lecturii lor de către colectivul nostru. Pentru a avea o perspectivă în procesul de acumulare a cunoștințelor de specialitate am alcătuit cu fiecare cititor în parte, care ne-a solicitat acest lucru, un plan de lectură cuprinzînd titluri de cărți tehnice. Spre satisfacția noastră și a lor, imprimarea unui caracter sistematic studiului literaturii de specialitate a dat rezultate satisfăcătoare. Anul trecut, ne-am ocupat în mod special de 34 de cititori muncitori care lucrează

în diferite meserii, iar anul acesta, încurajați de rezultatele obținute, am mărît numărul acestora. Introducerea accesului liber la raft ne-a dat posibilitatea să oferim cititorilor interesați în studierea cărții tehnice o viziune mai completă asupra componenței acestui fond. Totodată a sporit și atenția noastră față de fiecare cititor care se oprește în fața rafturilor cu cărți tehnice.

Pe baza experienței cîpătate anul trecut, am organizat și câteva manifestări cu cartea tehnică, iavitudu-i pe toți cei interesați. Ca formă eficientă s-au dovedit a fi consfăturile cu cititorii asupra unor cărți tehnice. Pentru a asigura acestor întâlniri un nivel corespunzător tematicii alese am solicitat ajutorul cadrelor de specialitate din întreprinderile aflate în raionul nostru. Totodată am participat și la diferite schimburi de experiență organizate la unele biblioteci tehnice. Amintim pe cea mai recentă de la biblioteca tehnică a Uzinelor de mașini electrice București.

Expozițiile, ca mijloc de propagandă a cărții tehnice, le organizăm în mod periodic selecționînd lucrări pe o anumită temă. Pentru a le mări eficiența solicităm de la diferite întreprinderi, în funcție de tema aleasă, material ilustrativ care să susțină prin imagini procesele tehnice recomandate în cărți.

Pentru perioada care urmează ne-am propus organizarea citorva acțiuni a căror tematică să se refere la realizările din domeniul tehnicii în întreprinderile raionului nostru.

(Articol trimis pentru CONCURSUL NOSTRU)

BARTHA ROZALIA

ȘTIRI

În sprijinul campaniei agricole de primăvară, biblioteca din comuna Ștefan cel Mare (regiunea Bacău) și-a propus în planul de muncă organizarea unei consfătuiri cu cititorii pe tema Sămînța și semănatul, prezentări pe echipe și brigăzi a broșurilor Pentru o producție sporită de cereale; Cultura porumbului; Colaborarea dintre brigăzile S.M.T. și G.A.C., precum și amenajarea expoziției Ce să citească colectivul în perioada actuală.

Raștul tematic al cărții agrozootehnice a fost reorganizat și îmbogățit cu cele mai noi publicații. Pentru brigadierii, au fost întocmite liste bibliografice de recomandare, pe specifice de producție, iar cărțile respective au fost aranjate separat în „raștul agrozootehnic”, pentru a putea fi recomandate și împrumutate cit mai operativ.

ELENA MINEA

Luna aceasta, în comuna Mircea Vodă (regiunea Dobrogea) a avut loc o consfătuire cu cititorii asupra volumului de versuri Povestea Ioanei de Cicerone Teodorescu. Biblioteca a asigurat popularizarea cărții prin afișe, standuri, prezentări, lecturi în grup, discuții în colectiv la cererile de citit. După ce peste 100 de colectiviști au parcurs volumul, a fost fixată și data consfăturii, la care a participat și autorul. Colectiviștii cadre didactice și elevi și-au expus părerea asupra celor mai realizate poezii. În încheiere, elevii de la școala elementară au recitat versuri din volumul dezbătut. Poetul a dat autografe cititorilor, iar aceștia i-au oferit în dar o frumoasă statueta întrucîpînd pe „Ioana”, așa cum și-au reprezentat-o ei după lectura volumului.

PARASCHIVA CIUCURAS

BIBLIOTECA ȘI MUNCILE AGRICOLE DE PRIMĂVARĂ

Sprijinul acordat întăririi economico-organizatorice a gospodăriei agricole colective este un obiectiv permanent în activitatea bibliotecii din comuna Rîpile, raionul Tirgu Ocna. În campania agricolă din primăvara acestui an, la bibliotecă s-au organizat o serie de acțiuni de masă menite să-i lămurască pe colectivști într-o serie de probleme legate de mersul lucrărilor agricole și de întreținerea culturilor.

În scopul popularizării lucrărilor plenarei Consiliului superior al agriculturii din februarie-martie a. c. și ale Consiliului agricol al regiunii Bacău, au fost difuzate în rîndul colectivștilor numerele din „Scînteia”, „Steagul roșu” și „Agricultura socialistă”, în care au fost publicate materialele respective. Ulterior, la sediul gospodăriei colective s-a organizat o consfătuire cu cititorii, la care s-au dezbătut problemele cele mai importante desprinse din articolele citite, făcîndu-se, bineînțeles, referiri concrete la activitatea colectivștilor din Rîpile. Printre materialele cele mai viu discutate au fost: *Pentru înflorirea pe mai departe a agriculturii regiunii Bacău de Gheorghe Roșu*, prim-secretar al Comitetului regional de partid Bacău, *Pentru o producție continuă de legume, Pregătiri pentru plantarea viței de vie și a pomilor fructiferi, Lucrări de sezon în pomicultură, Știința și practica înaintată larg răspîndită în agricultură*. Au luat cuvîntul Ion Dănăiță, președintele gospodăriei colective, Lorică Pavel, șefă de echipă la brigada legumicolă, colectivștii Vasile Tinei, Toader Mihalcea, Gheorghe Răileanu și alții. Ei au vorbit despre însemnătatea executării la timp și în bune condițiuni a tuturor lucrărilor agricole și totodată, au subliniat faptul că toți colectivștii trebuie să-și însușească știința prelucrării solului și a obținerii de recolte bogate. A fost scos în evidență rolul cărții agrozootehnice în această direcție. După consfătuire, majoritatea participanților au împrumutat cărți de

la bibliotecă. O serie de lucrări ca: *Sămînța și semănatul, Cultura legumelor timpurii, Cultura roșiilor* au fost deosebit de solicitate.

În scopul îndrumării lecturii colectivștilor la bibliotecă s-au întocmit liste de recomandare realizate în funcție de specificul de muncă al brigăzilor din gospodăria colectivă. Astfel, colectivștilor din brigăzile de cultură mare li se recomandă lucrările: *Sămînța și semănatul, Lucrări de conservare a solului și apei, Căi de sporire a producției agricole, Pentru o producție sporită de cereale* etc. Pentru legumicultori au fost alese cărți ca: *Peste 40 000 kg de legume la hectar, Cultura legumelor timpurii, Legumicultura* etc. Aceste liste de recomandare sînt afișate în bibliotecă, la gazeta de stradă și la sediul gospodăriei colective, fiind astfel la îndemîna colectivștilor.

De asemenea, pentru fiecare brigadier și șef de echipă se alcătuiesc planuri de lectură individuale în care sînt incluse titlurile cărților recent intrate în bibliotecă precum și acele lucrări care vin în sprijinul activității productive a gospodăriei colective. Cititorii bibliotecii primesc îndrumări privind lectura lor și prin acțiunile de masă cu cartea. Prezentarea bibliografică *Ce ne spun cărțile despre cultura pomilor și viței de vie*, în cadrul căreia au fost recomandate cele mai actuale cărți în această problemă a fost deosebit de utilă colectivștilor. O serie de lucrări ca *Sfaturi pentru cultura pomilor, Cum putem obține recolte mari de struguri, Pomii și arbuști fructiferi, Tăierea viei, Tăierea pomilor, Lucrările de îngrijire în livadă, Horticultura* și altele au fost împrumutate de mulți cititori imediat după terminarea prezentării.

În activitatea de îndrumare a lecturii colectivștilor și a ajutorului acordat acestora în timpul campaniilor agricole, biblioteca comunală colaborează îndeaproape cu conducerea gospodăriei colective, cu inginerul agronom și cu cadrele didactice.

(Articol trimis pentru
CONCURSUL NOSTRU)

VICTORIA DIMOFTE

CINE ȘTIE AGROTEHNICĂ, CÎȘTIGĂ

În cadrul seminarului din februarie cu bibliotecarii din raionul Ploiești, s-a organizat un concurs *Cine știe agrotehnică, cîștigă*, cu participarea cursanților de la învățămîntul agrozootehnic de 3 ani. Acțiunea a avut loc în comuna Blejoi, raionul Ploiești.

Concurenții s-au pregătit studiind bibliografia special întocmită de biblioteca comunală. În bibliografie au fost incluse, pe lângă documente de partid și manuale pentru cursul agrotehnic și lucrări ca: *Pentru o producție sporită de cereale, Îndrumătorul legumicultorului, Creșterea animalelor în atenția colectivităților și altele.*

Fiecare dintre cei 8 concurenți a răs-puns la cîte 3 întrebări, cuprinzînd probleme în legătură cu sarcinile tratate de partid în domeniul sporirii producției agricole, aplicarea minimumului de tehnică agricolă și zootehnică, probleme legate de planul de producție al gospodăriei agricole colective pe anul 1964. Examinatorul, inginerul Calmir Mitroi, a reușit să rețină atenția permanentă a celor peste 400 concurenți în sală.

Pregătirea bună de care au dat dovadă concurenții a făcut ca stabilirea cîștigătorilor pentru locurile I, II și III să se facă abia în cadrul întrebărilor de baraj. Cele mai bune răspunsuri au fost date de colectivista Didina Nica din brigada a II-a de cîmp, echipa I, care a fost clasată pe locul I. Locul II a fost ocupat de Georgeta Moise, brigadieră la brigada mixtă nr. 1, iar locul III de Stelian Radu, șef de echipă la brigada de construcții. Cîștigătorilor li s-au acordat premii în obiecte și cărți.

În discuțiile organizate cu bibliotecarii după manifestare s-a subliniat rolul important al acestei acțiuni, care a constituit un prilej de fixare a cunoștințelor predate la învățămîntul agrozootehnic nu numai pentru concurenți, dar și pentru colectivitățile participante.

Concursul organizat la Blejoi a fost înregistrat pe bandă de magnetofon și este păstrat în fonoteca secției metodice a bibliotecii regionale pentru a fi discutat cu directorii bibliotecilor raionale în cadrul unei ședințe de lucru.

M. VAIDA

Ș T I R I

În regiunea Suceava, popularizarea tezaurului literaturii noastre noi îmbracă o mare diversitate de forme. Remarcăm, între acestea, concursul pentru cititorii de la sate pe tema *Literatura română după 23 August 1944*, inițiat de biblioteca regională. Concursul va avea două faze: pe comune (1 mai—1 iulie) și pe raioane (1 iulie—23 august). El va fi precedat de numeroase acțiuni de masă (recenzii, prezentări, seri literare, simpozioane, consfătuiri) care vor urmări propaganda literaturii noastre beletristice și aprofundarea de către colecțiști a operelor deja citite. În biblioteci, la căminele culturale și la sediile gospodăriilor colective, vor fi amenajate expoziții ale cărților din bibliografia concursului, vor fi organizate discuții individuale sau în grup asupra problematicei acestor cărți. Bibliotecarii vor apela în mare măsură și la mijloacele agitației vizuale, vor îndruma îndeaproape lectura fiecărui concurent.

Concurenții desemnați cîștigători la faza pe comune vor fi premiați. Ei vor participa la următoarea fază a concursului — pe raioane — fiind însoțiți de bibliotecari. După examinarea și premiarea cititorilor cîștigători, va urma un program artistic, iar a doua zi bibliotecarii se vor reuni pentru a dezbate experiența cîștigată pe plan metodic în organizarea concursurilor „Cine știe, cîștigă”.

BINDER WALTRAUT

Secția bibliotecilor de învățămînt superior din cadrul Asociației bibliotecarilor a organizat în Capitală un cerc de comunicări științifice. În prima ședință, au fost prezentate comunicările: *Colaborarea între cadrele didactice și bibliotecă în munca de documentare și informare științifică* (S. Grosman) și *Documentarea în domeniul științelor sociale* (Al. Florian).

În ședințele viitoare vor fi prezentate comunicări despre: *Dezvoltarea bibliotecilor din patria noastră în cei douăzeci de ani de la eliberare, Eminescu bibliotecar, Contribuții la istoria bibliografiei românești, Probleme actuale ale documentării în pedagogie etc.*

M. I.

BIBLIOTECILE DIN REGIUNEA

Fig. 1. După terminarea schimbului, muncitorii Secției de filetat a Fabricii de țevi din Roman se opresc la biblioteca mobilă pentru a împrumuta cărți și a răsfoi noutățile sosite.

Fig. 2. Constructorii Oneștiului știu să mînuiască măiestrit cărămida noilor blocuri. Ei au deprins cu aceeași rîvnă și răsfoitul cărților. Astfel i-a surprins fotoreporterul nostru la biblioteca clubului „Constructorul“.

Fig. 3. Un aspect de la biblioteca Casei de cultură a sindicatelor din Piatra Neamț. O astfel de ambianță te reține între cărți chiar dacă afară e primăvară.

BACĂU ÎN IMAGINI

↑ Fig. 4. Informările din presă organizate la biblioteca din comuna Rîpile atrag cu regularitate cele mai diverse categorii de cititori: colectivști, cadre didactice, medici, ingineri și tehnicieni în agricultură, elevi și gospodine.

Fig. 5. Secția de colecții de ziare și publicații periodice a bibliotecii regionale Bacău este deosebit de frecventată.

Fig. 6. Două familii de purtători ai insignei *Fruntaș în întrecerea socialistă* — două familii de cititori frunțași. Soții Maria Cîtea și Mircea Cîtea; Saveta Godoi și Ion Godoi, muncitori la Fabrica de confecții „Bacăul” din Bacău, se „întrec” în a citi și a atrage noi prieteni ai cărții.

ORAȘUL DE PE COORDONATELE TINEREȚII

În locul acesta, stăpînit de zăpezile veșnice ale Negoiului și Moldoveanului, a fost pînă nu demult doar o pădure neumbliată. Prin 1934, pădurarul Dumitru Oprîș își încropea, din lemnul copacilor doborîți cu toporul, un adăpost contra viscolului și fiarelor. Fostul pădurar este astăzi operator chimist, dirijînd cu pricepere utilaje de mare complexitate. Iar vestigiile colibei lui, rămase — pentru antiteză — în preajma blocurilor elegante și a construcțiilor moderne, sînt un elocvent indiciu în aprecierea drumului străbătut.

Drumul acesta, al construcției Orașului Victoria și a combinatului chimic care-i poartă numele, se integrează într-o întreagă etapă istorică, pe coordonatele căreia tinerețea orașului și a locuitorilor săi își găsesc întreaga împlinire.

0 CRONICĂ FĂRĂ DATE DEFINITIVE

Începutul a fost în 1949. Din toate colțurile țării au venit, entuziaști, constructorii. Numai într-un an ei au ridicat 19 blocuri, trasînd străzile principale ale viitorului oraș. În 1954, printr-un decret al Marii Adunări Naționale acesta a primit numele simbolic de Orașul Victoria, nouă localitate pe harta nouă a patriei. La aniversarea unui deceniu de existență, noul oraș se prezintă cu un bilanț impresionant: zeci de blocuri de locuințe, o școală medie de cultură generală, o fabrică de pline, un restaurant-hotel, un complex comercial și un altul al cooperăției meșteșugărești, un complex sportiv, o piață modernă, complexul școlar petrol-chimie, spitalul, policlinica și altele.

O dată cu orașul, a crescut și combinatul chimic, important obiectiv industrial, menit să valorifice la nivelul tehnicii celei mai înalte, gazul metan, una din bogățiile nefolosite în trecut ale țării noastre. Sînt doar 15 ani de la darea în funcțiune a primei fabrici —

aceea de oxigen. Mai tîrziu, constructorii au ridicat fabricile de amoniac, acid sulfuric, îngrășăminte chimice, s-au ocupat de extinderea și modernizarea acestora și de construirea altora noi. Combinatul realizează acum peste 40 de sortimente de produse chimice printre care: rășinile sintetice ureoformaldehidice, ampura — produs care a înlocuit complet importul de plută pentru instalațiile frigorifice, diferiți compuși folosiți în industria lacurilor și a medicamentelor, îngrășăminte pentru agricultură. Față de 1959, producția globală a combinatului a crescut de 100 de ori, iar productivitatea muncii de 15 ori. În 1963, muncitorii, inginerii și tehnicienii au realizat un cîștig mediu cu 17,4 la sută mai mare față de anul 1959.

La Victoria nu se pot întocmi statistici definitive. De la o zi la alta, fața orașului se schimbă, constructorii răstoarnă vechile calcule și adaugă un apartament sau un bloc nou, o nouă stradă, celor precedente. Locuitorii care, cu miinile lor scriu istoria orașului, s-au obișnuit cu „surprizele” acestea. Ele fac parte din atmosfera Victoriei, din modul de viață al făuritorilor ei. Aici, noul a căpătat înțelesul de necesar. Este o senzație unică să mergi pe străzi despre care știi că s-au asfaltat de cîteva luni doar, să intri în case sclipind de curățenie, în care mirosul proaspăt de var și de mobilă abia cumpărată se menține încă. Senzația aceasta o are oricine merge la Victoria, orașul fără trecut, dar cu ferestrele deschise larg spre viitor. Realizarea numeroaselor obiective înscrise în planurile arhitecților, ca resistemizarea intrării în oraș, construirea unui palat al poștelor, modernizarea tuturor străzilor, introducerea iluminatului fluorescent, plantarea de flori, cît mai multe flori și arbori, acestea și multe alte proiecte, vor adăuga necontenit noi file la cronică orașului pentru care, fiecare zi înseamnă un pas înainte.

LUMINILE VICTORIEI

Seara, în încremenirea pădurilor și munților din preajmă, Victoria pare o oază de lumină. Fiecare luminiță, înseamnă un om care veghează, o minte care caută rezolvarea unei probleme complicate sau parcurge cu febrilitate paginile unei cărți. Imaginea omului aplecat asupra cărții, face parte integrantă din peisajul orașului și constituie de fapt, elementul care simbolizează cel mai bine, plastic, forța care a adus lumina și a înfăptuit asemenea uriașe transformări în cadrul de la poalele Făgărașilor.

Se poate spune că oamenii au construit orașul și combinatul, cu cartea în mână. Ziua erau pe schele, ridicau blocuri, pavau străzi, lucrau la montarea instalațiilor, înălțau stâlpii pentru lumina electrică, iar seara, învățau. În anii aceia ai începutului, s-au pregătit cadrele pentru combinatul chimic. Tăranii, ciobanii, muncitorii necalificați, mulți dintre ei aproape analfabeți, intrau după lucru în barăcile devenite amfiteatre pentru studiu și unde matematica, istoria, astronomia, fizica, literatura, chimia, își dezvăluiau treptat tainele. Așa s-au format operatorii chimiști, electricienii, lăcătușii, mecanicii, instalatorii, acestea au fost primele „universități” urmate de muncitorii de înaltă calificare în minile cărora puternicele agregate dau astăzi maximum de randament.

În 1955 s-a înființat o școală profesională, iar mai târziu una de maiștri. Acestea au pregătit peste 1 500 de specialiști în diferite meserii. Deverită grup școlar, școala profesională este frecventată acum de aproape 500 de elevi, care îmbină învățătura cu activitatea practică în producție sau laboratoare. La cifra celor care învață trebuie adăugați cei aproape 1 400 de elevi care urmează cursurile de zi, serale și fără frecvență ale școlii medii de cultură generală, precum și alții care se pregătesc să devină maiștri, sau sînt înscrși la diferite institute de învățămînt superior.

Biblioteca a fost printre primele instituții înființate în noul oraș. În Victoria sînt 4 biblioteci (sindicală, tehnică, orașenească, școlară), cu peste 40 000 de volume și numeroase colecții de ziare și reviste. Anul trecut numărul cititorilor înscrși a fost de aproape 5 000 iar cifra cărților împrumutate a trecut de 85 000. Inimioase, bibliotecarele Maria Mîndrea, Aurelia Jecu, Eugena Rădoi,

Un nou edificiu, într-un oraș nou : casa de cultură din Orașul Victoria.

Olga Turcu, vin cu cartea în întîmpinarea muncitorilor, specialiștilor, inginerilor, organizînd pentru ei expoziții, recenzii, prezentări, în sala clubului sau la stația de radioficare. Mult solicitate sînt și cele 22 de biblioteci mobile din secțiile combinatului.

Cărțile și revistele de specialitate sînt nelipsite de pe masa oricărui operator, inginer, maistru, laborant, pentru care studiul este o permanentă preocupare. Cele aproape 100 de inovații care se înregistrează anual la cabinetul tehnic, milioanele de lei economisiți prin aplicarea lor, demonstrează pe deplin eficiența acestor strădanii.

Care sînt cititorii cei mai buni ? Greu de spus și greu de ales. Unii dintre ei, ca Viorel Costea — maistru chimist, Cornel Funaru, fruntaș în întrecerea socialistă pe anul 1963, cei doi prieteni Constantin Zaharia și Petre Ghionaru — elevi la școala de maiștri, muncitorii Gheorghe Diaconescu, Silvestru Dascălu, Vasile Curmătoreanu și Eugen Aslan — pensionarul plin de energie, care sprijină cu dragă inimă diferitele acțiuni ale bibliotecii, citesc manuale de matematică sau chimie, cărțile lui Sadoveanu, Creangă, Balzac, Tolstoi, dovezi ale unor preocupări multilaterale și preferințe diverse.

În curînd, își va deschide porțile noua casă de cultură, clădire zveltă, însoțită, cu o sală de spectacole de 600 locuri, săli pentru bibliotecă și altele pentru organizarea diferitelor activități culturale-artistice. În fața ei se va ridica un parc frumos, care va întregi imaginea de oraș-grădină pe care a căpătat-o Victoria. Momentul deschiderii bibliotecii din incinta casei de cultură este mult așteptat de cititori care, nerăbdători, i-au făcut deja o primă „recep-

ție". Au rămas încântați de sălile spațioase, pline de lumină, de mobilierul modern, de condițiile care se creează pentru lectură atât adulților cât și copiilor.

La librăria din oraș, este întotdeauna animație. Se cumpără, se cumpără mult, de la documentele partidului nostru la lucrările tehnice, de la cărțile de poezie la manualele pentru învățarea limbilor străine. În primele luni ale acestui an, librăria a vândut cărți în valoare de câteva zeci de mii de lei.

De fapt, afirmația că în Victoria sînt patru biblioteci, este inexactă. Alături de bibliotecile publice, al căror rol crește de la un an la altul, în prezent se formează câteva sute, sau poate câteva mii de biblioteci personale, în care oamenii strîng cărțile cele mai îndrăgite și pe cele mai necesare pregătirii lor profesionale. În fiecare casă, în fiecare apartament, este un om dornic să știe azi mai mult decît știa ieri, un om care, seară de seară, zăbovește asupra paginilor unei cărți, cumpărată de la librărie sau împrumutată de la bibliotecă. Lumina de la fereastra lui se întilnește cu multe alte lumini, semnalizîndu-și, în nopțe: oamenii citesc, oamenii tînarului oraș învață.

DEȚINĂTORII FORMULEI TINEREȚII

Floarea și Eugen Cătănescu s-au cunoscut aici, la Victoria. Ziua, lucrau la construcția orașului sau a combinatului. Serile învățau, participau la acțiunile U.T.M.-ului, la spectacole. S-au căsătorit în atmosfera aceea de febrilitate care-i stăpînea pe toți locuitorii Victoriei, în perioada cînd nu se conturaseră încă străzile viitorului oraș, cînd nu se precizase locul pe care aveau să se ridice, în anii următori, diferitele instituții.

Astăzi, laboranta Floarea Cătănescu minuieste cu pricepere eprubete și retorte și dă, la produsele pe care le analizează, calificativul de calitate. Muncă migăloasă, plină de răspundere, care cere multă pricepere și serioase cunoștințe de chimie. Soțul, Eugen, este mustru chimist. La secția unde lucrează se experimentează acum un produs nou care va fi folosit în industria farmaceutică, prilej de frămîntări, de cercetare încordată, de studiu. Abia venit acasă, vrea să se întoarcă iarăși acolo, lîngă instalația care i-a fost dată în grijă,

să vadă probele proaspete, să afle rezultatele ultimei analize.

Amîndoi citesc foarte mult. În apartamentul cochet pe care l-au primit recent, găsești cărți peste tot. „Avem, de fapt, mai multe biblioteci“, glumesc soții, mîndri de „averea“ lor. Mîndrie, de altfel, pe deplin justificată. În „biblioteca de lucrări social-politice“ se găsesc documentele partidului nostru, volumele de *Articole și cuvîntări* ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, *Operele* lui V. I. Lenin, tratatul de *Istoria Romîniei*; în cea tehnică, stau aliniate numeroase cărți de chimie, fizică, matematică; la „secția de literatură“, preferințele sînt diverse: *Un om între oameni*, *Așa s-a călît oțelul*, cărțile lui Eminescu, Sadoveanu, poeziile lui Argezi, iar în camera copiilor, deocamdată, basme.

Soții Cătănescu își păstrează neatins entuziasmul primelor zile pe care le-au petrecut, adolescenți, pe șantierul unde se plămădeau orașul și combinatul. Nu posedă, desigur, nici o formulă magică a tinereții. Povestea lor este una din alte câteva sute care s-au făurit aici. Au venit la Victoria, tineri, cu visuri îndrăznețe, atrași de farmecul unic pe care îl are procesul de întemeiere a unui oraș. Aici au învățat, aici și-au crescut copiii — generația fericită a celor de aceeași vîrstă cu orașul. Iar munca, activitatea neobosită căreia se dăruie cu toții în fiecare zi, cu aceeași pasiune, menține focul sacru al tinereții lor transmițîndu-l, nestins, urmașilor.

Uneori, vara, căprioarele coborîte din cine știe ce hățisuri ale Făgărașilor posesec în preajma combinatului, adîmecînd mirosurile necunoscute. Ele se apropie de hrana pe care le-o întind mîinile prietenoase ale oamenilor. Sînt aceiași oameni, care stăpînesc aparatele complexe și dau sens reacțiilor din uriașele recipiente și conducte, oamenii care și-au lămurit tainele transformării materiei și au învățat să le exprime în laconice formule de chimie, care au ridicat cu forța minții și a brațelor lor, într-un timp record, un oraș încîntător și un puternic combinat industrial, oameni puternici, plini de energie și totodată sensibili, îndrăgostiți de frumos, de natură. Este în gestul acesta o dovadă incontestabilă a tinereții care nu cunoaște vîrstă.

BEATRICE ARION

Cotidianul arhitectonic al țării ne-a deprins imperceptibil cu noi dimensiuni și armonii. Treceam curent pe lângă înfăptuirile constructorilor, ne oprim și admirăm, fără să putem surprinde ce anume ne reține mai atent în peisajul inedit. Admirăm entuziaști la soluțiile novatoare și subtile care capătă viață din ciment și cărămidă, ne simțim proprietari de edificii noi, întreținem legătura invizibil cu acești esteți, învățăm din pilda lor pentru munca noastră. Plenitudinea, vigoarea, viziunea, gustul ales profilându-se din trupul „piramidelor“ moderne fac să te consideri orișunde într-un mediu cunoscut.

Te apropii de Onești cu impresia că l-ai văzut aiurea : la Mamaia sau în Hunedoara nouă, la Brașov sau în marea Piață a Palatului din Capitală.

Totuși, altceva și altfel e Oneștiul. Așezarea are semeția sa, anotimpul său, un contur aparte.

Faptele Oneștiului n-au fost încă pe de-a întregul scrise. Ele sînt recente, dar atît de dense și de luminoase. Ridicat în țărini și pe iară verde, nu departe de Stejarul legendar de la Borzești, tînărul oraș s-a făcut de-ndată mare centru al Moldovei. Rostul lui e de a fi locuința miilor de lucrători și mari experți care dau viață combinatelor întinse majestuos în zare.

Casă nouă, de odihnă, așezarea n-are nici un coș industrial. Pretutindeni stăpînește liniștea și sănătatea. Blocuri zdravene, unele crescute pînă la al nouălea etaj, se desfată în văzduhul limpede, curat. Fața lor e pastelată măiestrit și concură cu efect lucrul primăverii, darnic podobit.

Un străin se pierde la Onești. Punctul de reper nu e altul decît stilul vreunui bloc, numărul etajelor sau cofrajele clădirilor în devenire. Totul este nou, puternic la Onești.

Ți se pare straniu, dar orașul n-are mahala. Locul unde în prezent se construiește va fi, poate, centrul unui nou cvartal, dacă nu chiar al orașului întreg. Mediul este ne-ncheiat, deschis. Sus, pe culmi, Oneștiul se desăvirșește și îndeamnă către viitor. E chemarea celor care au zidit cetatea petrochimică vestită într-o vale goală, martoră a unor lupte și victorii contra ocupanților fasciști. Valea Troțușului e acum Valea Polimerilor. Fierbințeala luptei a rămas aici și s-a făcut fierbințeala bătăliei pentru plan.

Ceva din febrilitatea muncii oneștenilor o resimți și în oraș. Tinerete, multă tinerete pretutindeni. Vîrsta mijlocie nu întrece 28 de ani. Împlinirea omului în muncă se conjugă fericit cu o altă împlinire — culturală — la teatru, cinema, la cenacluri și în biblioteci.

Valea Polimerilor e mîndră cu averea sa de cărți. Ele au sosit aici în aceeași vreme cu mașinile moderne. Pînă mai deunăzi, patru cărți de fiecare om. În Onești, sînt biblioteci masiv dotate, semn că prietenia oneștenilor cu cartea nu formează un subsidiar al vieții lor. Fiecare combinat sau șantier are bibliotecă tehnică și sindicală. În oraș, biblioteca publică se-ntinde pe aproape tot parterul unui bloc. Astfel s-a întîmpinat o cerință unanimă de cultură. O cerință mai întîi de toate de profesie, de muncă.

Prin urmare, nu faci un efort să-ntîlnești inovatori sau ațiția muncitori „de rînd“ consultînd o carte înainte sau în urma „șarjei“ lor de muncă. Pretutindeni îi găsești. Ingineri și muncitori conlucrează îndrăzneț, chibzuiesc la noi formule pentru sporul de produse. Cartea tehnică e dascăl permanent. A nota exemple înseamnă a nota doar piçături. Totuși, iață citeva :

Manolache Horia, muncitor la Combinatul chimic din Borzești, este frămîntat și dominat de inovația ce-o plănuieste. Rîvna lui se vede și pe fișa plină de la biblioteca tehnică de-aici. Dragoș Rogojină, muncitor, are în preocupare două țeluri : școala și producția. E student la Institutul de chimie de la Iași. Fișa oglindește bine muncitorul și studentul : *Electrochimia, Manualul inginerului chimist, Analiza chimică calitativă* etc.

Sala de lectură a bibliotecii tehnice de la Combinatul chimic Borzești — un laborator de cunoștințe în care cartea înlocuiește eprubeta.

Nimeni nu se uluiește aici că muncitorul studiază cărți ingineresti. Floarea Dan, de asemenea muncitoare, a citit recent : *Toxice industriale ; Manualul inginerului chimist*.

Oneștenii nu citesc doar tehnică industrială. Pregătirea lor se întregeste zi de zi cu o pregătire culturală generală. Bibliotecile de la Onești, mai ales „orașeneasca“, de pe Magistrala II, dovedesc cu greu cererile pentru cărți de diferite genuri. Mulți vin la citit cu familia întreagă, ca la film sau la concert sau la petreceri. Lăcătușul Nicolae Lupșa, de la „Cauciuc“ și soția, ingineră, sînt alături și la raft. În familie, discută nu puțin despre personaje cunoscute prin lectură, despre ceea ce povățuiește cartea.

Cei mai tineri se întrec tacit cu „familiștii“. Unii dintre ei n-au nici 20 de ani, dar au învățat de mult drumul către bibliotecă. Crisiacu V. de la Rafinărie, Comănescu V., lăcătuș la „Cauciuc“ se-nțînesc la fișiere cu obișnuința celor ce semnează condici de prezență.

La Onești, există și o bibliotecă de un gen aparte, poate unică în țară. Este biblioteca celor foarte tineri, locatari ai unui bloc aparte. Și-au dorit „în casă“ cele mai de vază cărți din bibliotecă. E un lucru bun, posibil astăzi la Onești. Iar comoditatea lor trebuie apreciată. E comoditatea celui ce citește mult. Serii în șir, aicea se dezbate pagini „de efect“, se recită sau se studiază.

Biblioteca tineretului n-a cumpărat o carte. Rafturile ei sînt, totuși, pline. Alte biblioteci o împrumută. Cheltuiala unică e numai plata unui om ce-o deservește. Tinerii plătesc disciplinat. Contribuția e mică, neînsemnată.

Ar mai fi atîtea de vorbit despre Onești, locul unde întîlnirea tehnicii cu cartea a rodit așa de spornic. Bibliotecile n-au coșuri mari și fumegînde, nu produc polistirel sau cauciuc, nu dau lupta cu secunda. Ele au conducte nevăzute, care trec prin fiecare combinat și bloc de locuințe, dăruind materii prime pretutindeni căutate. Căutate pentru miezul lor spiritual, care dă lumină și putere pentru tot ce întreprinde astăzi omul.

NICOLAE RAUȘ

În așteptarea cititorilor

Ca în fiecare an, stațiunile balneoclimaterice sînt pregătite să întâmpine noile serii de vizitatori, care vor sosi în număr sporit odată cu anotimpul călduros. Sînt asigurate condiții optime de cazare, de tratament, de petrecere în mod plăcut a timpului liber. Bibliotecile — un loc spre care își îndreaptă pașii mulți din cei veniți la odihnă sau tratament — sînt gata să primească noii cititori c-un fond bogat de cărți și reviste, care să le creeze clipe plăcute de odihnă. Ne-am oprit în câteva stațiuni de pe valea Oltului (Călimănești, Olănești, Govora), la Predeal și Borsec.

Călimănești

Bibliotecară cu o veche experiență în profesie, Florica Driva a reușit să facă din locul său de muncă un punct de atracție. Atmosferă intimă, fotolii confortabile, liniște, o terasă de pe care poți admira panorama stațiunii și a împrejurimilor și 18 000 de volume. Frecventată atît iarna cît și în sezonul călduros, stațiunea cunoaște o animație permanentă. Sosirea fiecărei serii noi indiferent de anotimp, reclamă pregătiri din partea tuturor celor care se îngrijesc să le creeze un concediu plăcut. Cei care își reînnoiesc vizitele la Călimănești știu cu siguranță că la bibliotecă vor găsi cărțile dorite, că în cursul săptămîinii vor avea ocazia să asiste măcar de trei ori la cite o manifestare bine organizată. Este o carte de vizită cu care pe bună dreptate se poate mîndri biblioteca stațiunii. Adunînd în jurul său un colectiv de 15—16 membri (medici, funcționari, pensionari) Florica Driva a asigurat cititorilor săi prezentarea unor acțiuni interesante. Recenziile, medaliale literare, concursurile ghicitoare, audițiile muzicale, recitalurile de poezii, seriile literare, seriile de folclor, seriile de satiră și umor au prilejuit celor veniți în stațiune ocazia să petreacă clipe plăcute în tovărășia creației lui Mihail Eminescu, Tudor Arghezi sau George Topîrceanu, să asculte din nou imprimată pe disc O scri-

soare pierdută sau Citadela sfărîmată, să afle lucruri interesante din istoricul scrisului sau al fabulei.

La sfîrșitul lunii martie, cînd am vizitat Călimăneștii, biblioteca fusese frecventată de-acum de 1 500 de cititori. Dintre ei unii au ținut să-și exprime mulțumirea pentru orele de destindere oferite de bibliotecă și și-au trecut impresiile în caietul anume destinat părerilor și sugestiilor vizitatorilor. Un muncitor din Brașov este bucuros c-a găsit la bibliotecă ultimele noutăți, altul din București remarcă competența și bunăvoința cu care bibliotecara recomandă cărțile. Un funcționar, tot din București, apreciază faptul că bibliotecara este la curent cu noutățile editoriale. Un alt cititor consemnează faptul că fondul bogat al bibliotecii i-a dat posibilitatea să găsească cărți pe care le căuta de multă vreme. Fel de fel de semnături, fel de fel de părerii, toate exprimînd însă mulțumirea pentru grija manifestată față de organizarea cît mai plăcută a orelor de odihnă.

Pentru seriile următoare care vor veni, sînt de-acum pregătite cîteva acțiuni cu cartea, iar altele sînt în curs de întocmire. Activul obștesc al bibliotecii este în plină activitate creatoare. Am reținut seriile literare dedicate creației poezilor Maria Banuș, Marcel Breslașu, Eugen Frunză, Nicolae Labiș și medalionul Liviu Rebreanu. O acțiune de mai mare amploare va fi organizată pe baza creațiilor literare închinete realizărilor din patria noastră în cei douăzeci de ani.

La Călimănești se citește nu numai la biblioteca stațiunii. În apropiere se află biblioteca comunală deservită de una din cele mai vechi biblioteci din raionul Rm. Vilcea, tovarășa Veronica Mihalcea. În afara cititorilor permanenți din localitate aici citesc și cei veniți la odihnă. De altfel, cele două instituții colaborează și la organizarea unor manifestări de masă. Cititorii nu au decît de cîștigat.

Olănești

În primele trei luni ale anului, prin biblioteca stațiunii au trecut 2 000 de cititori afară de cei 460 de localnici care fac parte din categoria „permanenților“.

Deschiderea sezonului de vîrf îi solidifică bibliotecarei Elena Brănescu și

ajutoarei sale o distribuire a activității în diferite puncte ale stațiunii. La pavilioanele sezoniere, la pavilionul central, la biroul de cazare, la căminul și sanatoriul de copii peste tot există biblioteci mobile și multe indicatoare care-i îndreaptă pe amatorii de cărți spre locurile de unde și le pot procura. Fondul de 23 000 de volume permite bibliotecii de centru să asigure o împrumutare la intervale scurte a bibliotecilor mobile.

Și aici am remarcat grija pentru organizarea unor acțiuni cu cartea variate, interesante. Lipsa unui colectiv de sprijin ca cel de la Călimănești se face totuși simțită. Ne-a reținut atenția medaliaoanele Tudor Arghezi și Nicolae Labiș, seara literară *Eroi din creația lui Zaharia Stancu*. Pentru perioada ce urmează s-a prevăzut, printre altele, organizarea serilor literare: *O nouă Românie pitorească* și *Ce să citim*.

În așteptarea noilor serii de vizitatori, stațiunea și-a îmbrăcat haina de primăvară. În acest decor invitațiile la lectură așternute sub formă de maxime despre cărți pe plăcuțe de sticlă își găsesc locul potrivit. Imaginea va fi întregită de cei care la umbra copacilor pe băncile comode își vor petrece ceasuri plăcute citind.

Govora

În stațiunea de pe valea Hinței, activitatea bibliotecii „Mihail Sadoveanu” nu se întrerupe în tot cursul anului. Oamenii muncii veniți aici să se trateze cu renumitele ape clorurosodice, iodurate și bromurate, găsesc în orice lună ușile bibliotecii larg deschise și pe Liana Stanciu, bibliotecara, întimpinându-i binevoitoare.

Cele peste 16 000 de volume în limba română și limbile minorităților naționale, cele 60 de titluri de periodice ca și programul acțiunilor în care divertismentul și elementele instructive alternează, determină o adevărată afluență de cititori la bibliotecă. Anul trecut, numărul acestora a trecut de 9 000, iar în primele trei luni ale acestui an, cifra lor a ajuns la 2 500.

Pentru lunile de vară, se fac pregătiri deosebite. Se iau măsuri pentru împrumutarea și completarea fondului de cărți, se face o ultimă verificare a așezării acestuia în rafturi. În scopul îmbunătățirii servirii cititorilor, se preconizează introducerea accesului liber la raft, astfel încât lucrările de

largă circulație să fie la îndemina solicitanților.

În primele zile ale lunii iunie, se va deschide o bibliotecă filială la clubul din parc. Instalați comod în fotolii, sub crengile umbroase ale castanilor, cititorii se vor opri asupra paginilor unei cărți, vor răsfoi ziare și reviste. De altfel, vara, activitatea se desfășoară în aer liber și la biblioteca de centru și la celelalte două filiale, deschise în vilele mai mari. Mobilierul de material plastic, umbrelele viu colorate, adaugă o notă de veselie peisajului stațiunii, subliniind atmosfera de liniște, de odihnă, care domnește aici.

Activităților cultural-artistice li se dă, la Govora, o atenție deosebită. Corul de peste 100 de persoane format din personalul medico-sanitar al stațiunii, brigada artistică de agitație, echipa de teatru își împrumătează repertoriul, pregătindu-se pentru întîlnirile pe care le vor avea cu cei veniți la odihnă.

La aceste acțiuni, biblioteca este întotdeauna prezentă. Operativ, cu asemenea prilejuri sînt prezentate cărțile nou intrate în bibliotecă, se citesc recenzii ale unor lucrări mai importante. În pregătire, sînt și o serie de manifestări mai mari: o seară de poezie Mihail Eminescu, o seară închinată operei lui Tudor Arghezi, o acțiune intitulată *De vorbă cu eroii lui Liviu Rebreanu*, o seară de poezii satirice *Cu gluma, odihna este mai plăcută*, un medalion *Marin Preda*, și altele. La asemenea acțiuni, elementele furnizate de cărțile în discuție vor fi completate cu diafilme, audiții, dramatizări etc.

Liana Stanciu, care lucrează de peste 10 ani la această bibliotecă, și-a câștigat o binemeritată simpatie în rîndul celor care vin aici să se odihnească. Scrisorile de mulțumire pe care le-a primit din partea unor cititori ca mecanicul Gheorghe Jurcă din Roșia Montană, minerul Victor Oscar, lăcătușul reșițean Nicolae Dobre și a multor alora, sînt, indiscutabil, o dovadă în acest sens. Iar faptul că, de la un an la altul numărul cititorilor bibliotecii crește, este un criteriu de apreciere a activității ei.

Borsec și... Predeal

La Borsec am găsit-o pe bibliotecara Elena Nițescu ocupată cu organizarea unei tradiționale seri de întrebări și

răspunsuri pe teme medicale. Ajutată de medicii stațiunii bibliotecara caută să suplinească astfel lipsa unor lucrări de popularizare în probleme medicale.

Desigur, preferințele vizitatorilor sînt mult mai variate. După mărturisirile bibliotecarei sînt foarte gustate cărțile apărute în colecțiile *Oameni de seamă* și *Patria noastră*, cele despre călătorii și în general, cele de conținut optimist. „Starea psihică a bolnavului își are partea sa de contribuție la reușita tratamentului” — completează bibliotecara.

La Predeal, tovarășa Olimpia Mihăilescu ne-a relatat cîteva aspecte interesante privind activitatea bibliotecii. În urma experienței acumulate a ajuns la concluzia că buna desfășurare a unor acțiuni de masă cu cartea depinde și de felul în care bibliotecarul a reușit să o lege de activitățile desfășurate de casa de cultură. Ne-a oferit și un exemplu. La casa de cultură se organiza audiții muzicale care de obicei se rezumau doar la simpla audiere a unor bucăți muzicale înregistrate pe benzi de magnetofon. S-a trecut la completarea acestor audiții cu o prezentare a vieții compozitorului și a locului ocupat de lucrarea respectivă în creația lui, această sarcină revenind bibliotecii. Acțiunile au avut succes, cerîndu-se repetarea lor. Menționăm ca o reușită seara muzical-literară *Rapsodiile în creația lui George Enescu*. În urma acestei manifestări la care au participat 100 de persoane, toate lucrările legate de viața lui George Enescu au fost împrumutate.

Întregind raid-ancheta noastră cu solicitarea părerilor bibliotecarilor și directorilor de cluburi din stațiuni, aflați la cursurile de pregătire de la Predeal organizate între 6—15 aprilie a.c., am desprins cîteva probleme valabile pentru majoritatea celor ce lucrează în bibliotecile din stațiunile balneoclimaterice.

În primul rînd, directorii cluburilor din stațiuni și bibliotecarii au ca preocupare majoră pentru următoarele luni pregătirea unor acțiuni variate în întîmpinarea aniversării a douăzeci de ani de la eliberarea patriei noastre. Ele se vor bucura de aprecierile vizitatorilor.

Afluența mare de cititori, mai ales în sezonul de vîrf, solicită din partea

bibliotecarilor o bună pregătire profesională pentru a recomanda într-un timp scurt și cu competență acele cărți pe care vizitatorii doresc să le citească. Această calitate nu poate suplini însă sosirea cu întîrziere a noutăților editoriale în biblioteci și chiar dotarea insuficientă a unor biblioteci. Deseori, vizitatorii din stațiuni obișnuiți să fie la curent cu noutățile literare vin să solicite lucrări care au apărut în vitrinele librăriilor dar... lipsesc din bibliotecă. De asemenea, ar trebui ca pe viitor să se țină seama de faptul că în unele stațiuni fondul de cărți se fărîmițează într-o sumedenie de biblioteci mobile și afluența mare de vizitatori veniți pe perioade de maximum 21 de zile ridică considerabil indicele de circulație al fondului. De aici necesitatea completării mai substanțiale cu cărți a acestor biblioteci, în funcție de factorii indicați mai sus, chiar dacă în sezoanele friguroase afluența vizitatorilor nu este atît de mare.

La o bibliotecă de stațiune nu se poate vorbi de permanentizarea cititorilor. Totuși privind în ansamblu lectura vizitatorilor se constată o evoluție a ei de la an la an, o lărgire a sferei preferințelor. Oamenii vin acum cu cereri precise și mulți din ei pleacă din stațiuni cu o serie de titluri notate pe care le vor solicita la bibliotecile din localitățile unde trăiesc. Exigența cititorilor este alimentată de creșterea competenței cu care bibliotecarii știu să se orienteze în recomandarea și satisfacerea cererilor de cărți.

Problemele care interesează cititorii sînt variate, de aici și necesitatea organizării unor acțiuni cu o tematică bogată. Seri literare cu subiecte inspirate din lirica sau proza contemporană, întîlniri cu cititorii organizate pe baza unor lucrări de popularizare a științei sau a cunoștințelor medicale (legate de tratamentul pe care bolnavii îl urmează în stațiunea respectivă), prezentarea istoricului stațiunilor și a împrejurimilor lor, seri de satiră și umor inspirate din scrierile marilor umoriști sînt cîteva din manifestările organizate de biblioteci care se vor bucura de aprecierea vizitatorilor.

Raid anchefă realizat de
ANCA NORU, NICA OCTAVIAN
și ANNE-MARIE MIHIȚ

Zi de august, piatră de hotar

(montaj literar)

RECITATORUL I :

La început a fost doar noaptea-aceea
Care-a schimbat în fulgere scînteia
O noapte ca un ocean de astre
Culcată lin pe dealurile noastre. ¹⁾

RECITATORUL II :

Cine poate să uite noaptea de august,
noaptea aceea ?
Apele ei, albastre și verzi
ca un iezer de creastă ? ²⁾

RECITATORUL III :

Acele clipe-adînci trăiesc în noi,
Ca-n arbori somnul vremii care trece —
Acele clipe-adînci cu febra lor
Maturizară tinerețea noastră.

RECITATORUL IV :

Atunci văzurăm liniștea arzînd,
Trosnind din temelii străvechea lume
Ce, ca o barcă s-a desprins de țărîm
Și dăntuia nebună peste valuri.

RECITATORUL II :

Acele clipe-adînci trăiesc în noi,
Ca-n arbori somnul vremii care trece —
Izvoare sînt, în care ne privim,
Cînd descifrăm prin creșteri
începutul. ³⁾

RECITATORUL I :

Nu s-au mai auzit noaptea călăreți
pe drum
N-au mai bătut în toacele de lemn
alarmele.
Dar partidul știind a spus :

CORUL VORBIT :

Acum !

RECITATORUL I :

Și-o armată neștiută și-a ridicat armele.

RECITATORUL IV :

Aerul frigea, ca metalul lichid.
Salvele zăvorau barierele.
Și țara, știind prin partid,
din străfunduri și-a regăsit toate
vrerile.

RECITATORUL I :

Ziua venea de departe, și de demult.
Din cîmpia Padeșului, și mai de
demult.

Ziua venea de demult și de departe.
Din pădurile Albacului, și mai de
departe. ⁴⁾

CORUL VORBIT :

Ziua venea de departe, și de demult.
(Intră doi recitatori)

Primul recitator :

Moșneni, din vechi, pe țarini, pădure
și imași,
Ajunserăm și-n casa străbună chiriași.
Ne-am plîns la stăpînire-n deșert, că
cel mai tare
E cel umflat mai bine în pungi și
buzunare.

Al doilea recitator :

Nu căuta dreptatea domnească,
frățioare
Ia pe ciocoi ca hreanu și dă-l pe
răzătoare. ⁵⁾

CORUL VORBIT :

Ziua venea de demult, și de departe.

Primul recitator :

Bătea-n pămînt un anotimp de piatră
încremenit, fanatic, îndelung,
și-n tact barbar pentru piciorul stîng
păianjenul Adolf bătea în aspre
meridiane de oțel cumplit
văzduhul alb, pe care-l înegrise
cu sori de gresie în asfințit. ⁶⁾

Al doilea recitator :

Am auzit motoarele, vuind
Nu pentru noi, ci împotriva noastră,
Mașini de fier peste cîmpii, pe rînd
Incendiau recolte.

Floarea albastră
A zilelor de vară se ofilea în noi,
Cînd păsări de oțel, însîngerate,
Cu țipete sinistre de război
Purtau pustiul morții peste cîmpii
și sate.

CORUL VORBIT :

A fost cîndva — a fost nu prea
demult. ⁷⁾

Primul recitator :

Gemeai adînc, pămîntule, sărac,
stropit în van de sînge și sudoare
turnam un strop din negrul basamac
pe țarna ta ce o simțeam cum moare...

Al doilea recitator :

Iar, uneori, cînd vîntul îți gonea
ciulinii suri pe-ntînce bărăganuri,

noi ne mutam cu visu-n altă stea,
cum mai foşneau aeriene lanuri!⁸⁾

CORUL VORBIT :

Ziua venea de departe şi de demult,
(*cei doi recitatori se retrag*)

RECITATORUL I :

Ani de lupte, ani de greve,
Început de vînt de pleve,
Început, mijit de zori
Prin braţe de muncitori.

În virtej, spume de ape,
Inimi ard şi bat aproape.
Feţe arse, palme grele,
Plămădesc aprinse stele⁹⁾

CORUL VORBIT :

Ziua venea de demult şi de departe...

RECITATORUL II :

Suna prelung, ţipînd ca o chemare,
Sirena cu ecouri rotitoare.
Şi au scripit deodată baionete
Ce sfişie — şi soarele se frînge;
Amurgul trist fu dat să se repete
Şi în corola macilor de sînge.

RECITATORUL III :

Iar trenurile trepidînd aleargă,
Tăcerea nopţii o despică-n două,
Multiplicînd chemări sub zărea largă —
Suna chemarea limpede şi nouă.

RECITATORUL IV :

Şi sunetul sirenei peste zare
Nemuritor vibra — ca o chemare.¹⁰⁾

CORUL VORBIT :

Ziua venea de departe şi de demult!
(*Întră doi recitatori care se apropie
spre mijlocul scenei.*)

Primul recitator :

— „Unde-i gara ?”

Al doilea recitator :

— „În Cetate !”

RECITATORUL I :

E-o parolă. De demult e.
Luptătorii ştiu s-o-asculte,
inimile-nvăpăiate.

Doi tovarăşi. Vorbe-n şoapte.
Slugi, prin preajmă, stau la pîndă.
Chiar şi vieţii iau dobîndă.
Le-om plăti noi, după fapte.
Doi tovarăşi. Tari ca piatra. —
O şedinţă zburătoare. —
Ce luminează orbitoare
lumina atuncea vatra !

Primul recitator :

— „Unde-i gara ?”

Al doilea recitator :

— „În Cetate !”
Noaptea neagră o străbatem,
ardem, în cumplite patimi,
pentru tine, LIBERTATE.

Primul recitator :

— „Unde-i gara ?”

Al doilea recitator :

— „În Cetate !”
...Orologiu, sunînd ora
luptei pentru libertate.¹¹⁾
(*Cei doi recitatori se retrag în colţul
scenei.*)

RECITATORUL II :

E linişte-n celula şase.
Pe firul vremii de mătase
zori roşii în puterea nopţii
ţîşniră peste fierul porţii.

Primul recitator :

În noapte,
scrişnete de chei,
şi viuet,
parcă n-a mai fost !

Al doilea recitator :

S-a dat alarma la vreun post ?

RECITATORUL II (continuă) :

— „Nu-i vis, tovarăşi ! Nici alarme !”
Poporul a trecut la arme.¹²⁾

RECITATORUL I :

Şi de-aceea n-au mai sunat buciumele,
pe drum,
şi n-au bătut în toace de lemn,
alarmele.

Partidul, ţîşnind din străfunduri, a spus :

CORUL VORBIT :

Acum !

RECITATORUL I :

Şi ţara şi-a luat, de mult pregătite
armele¹³⁾

RECITATORUL II :

Chemarea a suit în zare.
Copacii sună din frunzare
şi apele se-adună-unde
ducînd milenii în secunde.

Răsar din creştet pînă-n poale
minunile mării-sale
Timpul,
lăsînd legendele, Olimpul.

RECITATORUL III :

Moara vremii toacă-n stradă.
Căpcăunii cad grămadă
între umbre de lingoare
seceraţi de timp şi soare.¹⁴⁾

RECITATORUL IV :

Ne-am revărsat în greaua încheștare
ca Dunări largi pe șesul ardelean,
și Carul Mare s-a oprit în zare
să ia cu el rânjiții de pe lan.

Purtam cu noi o singură cămașă
și două mii de ani de umilinți,
ne-am revărsat imensă avalanșă,
potop de foc cu valuri vii, fierbinți !¹⁵⁾

Primul recitator (înaintează spre mijlocul scenei. Din spate se aud sunetele unui marș) :

Pe rug zăvoarele ! Avînt
Ard piepturile. Iureș. Cînt.
S-a luminat deodată Cetatea !
Pe poartă intră LIBERTATEA,
frumoasă, dîrză, cu ochii mari,
la braț cu aspri oțelari.¹⁶⁾

Al doilea recitator :

A răsufolat pămîntul cînd a fost prinsă
fiara.
Un braț puternic smulse din carnea
țării gheara
Și din fierbîntea oră de august a trecut
Curat, fiorul proaspăt de primul
început.¹⁷⁾

RECITATORUL I :

Noaptea de 23
zguduind ferestre a trecut prin casele
oamenilor,
prin cărări și poteci
și-a-ngenunchiat în Piața Teatrului.
În mîinele ei
un uriaș port-drapel stringe,
ca să ridice cu el, de pe pietrele reci,
pata amară, de sînge.

Ard roșii scînteii
în noaptea de 23,
noapte cu soare.¹⁸⁾

RECITATORUL II :

Mîne !
Soare !
Aici e o vatră de foc.
Sub cenușă-spuză .
Din crengile bătrîne
Țîșnește flacăra.
Trecutul e un butuc
Pe care stă un om
Cu fața luminată
De vâlvătaia focului.
Cu fața luminată
Un om
Așteaptă răsăritul.¹⁹⁾

RECITATORUL III :

Zi cu soare, piatră de hotar,
Zi de August douăzeci și trei,
Vii în mintea noastră iar și iar,
Vii să vezi ce fac copiii tăi.²⁰⁾

RECITATORUL IV :

Pe fondul cavalcadelor de nouri
Drapelul bate vîntul spre zenit.
În vîrfurile de catarg împurpurată,
Parcă ideea erei a zvîcnit.²¹⁾

RECITATORUL I :

Toate steagurile roșii pe turnuri,
Pe turnurile tuturor orașelor
care reînvie ca pasărea fenix.

RECITATORUL II :

Toate steagurile roșii
pe coșurile tuturor fabricelor
pierdute în cer,

RECITATORUL III :

Toate steagurile roșii
pe coșurile tuturor locomotivelor
care adulmecă văzduhul, muntele
și cîmpia.

RECITATORUL IV :

Toate steagurile roșii
pe copacul fără moarte al poeziei,
pe teii lui Eminescu,
pe plopii fără soț,²²⁾

UN RECITATOR (din culise) :

Zdrobiți orînduiala cea crudă
și nedreaptă.

CORUL VORBIT :

Toate steagurile roșii, sus !

RECITATORUL I :

Zdrobind orînduiala cea crudă
și nedreaptă
Azi fiecare clipă ni-e arcu triumfal,
Prin care noi urmașii urcăm treaptă
cu treaptă
Și visul prinde aripi, cutezător
se-ndreaptă,
Simțînd din larg, aproape, al fericirii
val !

UN RECITATOR (din culise) :

De ce să fiți voi sclavii milioanei
nefaste ?
De ce uitați că-n voi e și număr
și putere ?

CORUL VORBIT :

Toate steagurile roșii, sus !

RECITATORUL II :

Da, am adus izbînda suiți pe baricadă,
Stîngînd pe totdeauna al nedreptății
glas,
Cohorte proletare am năvălit în stradă,
Prin aerul cel roșu cu armă și grenadă,
Și-am prăbușit despoții sub greul
nostru pas.

RECITATORUL III :

Da, știm că-n noi se află și număr
și putere,
Iar viitorul lumii răsare pentru noi,
Iubirea și virtutea ne sînt de-acum

avere
Și vom lupta ca mîine să fie o părere
Ruinele, și foamea, și doliul de război.

RECITATORUL IV :

Nu mai sîntem azi robii averilor
nefaste,
Pămîntul și adîncu-i doar pentru noi
rodesc,
A noastră e recolta întînsurilor
vaste... 23)

CORUL VORBIT :

Zi cu soare, piatră de hotar,
Zi de August douăzeci și trei.

RECITATORUL I :

Parcă din fiecare casă
A explodat o rachetă a bucuriei
Parcă alergau rîuri de lumină pe străzi,
pe pava,

Izvoare subterane în nopți de camuflaj
Îndelung pipăite de privirile oarbe,
De antenele dureroase ale așteptării,
Marile bulevarde,
Ca niște albi de rîuri secate,
De apele vii au fost inundate,
De unda vieții,
De valuri de oameni

RECITATORUL III :

Vechea cetate, o, capitală !
Nu-i răzmeriță, nu e răscoală
Nu e iureș negru de gloată.
Inima roșie țara-și arată ! 24)

RECITATORUL I :

Hei, istorie scrisă în inimi
Și pe filele holdelor însemnată în sînge,
Spune tu răspicat omului, cine-mi
Cîntă acolo unde credeai că pururi
se va plînge !...

RECITATORUL II :

Pe unde trecu printre obuze tancul
Pe timpuri, azi trece o combină ;
Aici ținea batalionul românesc flancul
Pe unde-n apus se tăvălește Crișul
în lumină 25)

RECITATORUL IV :

Pe unde plugul poate acum adînc să are
Pămîntul larg, al tuturor, în zare,
Unde-au suit în slavă turnuri, sonde,
Umblau atuncea flăcări vagabonde
Balauri mari cu capetele șapte
Neadormiți din noapte-n altă noapte.
Cît sînge, pînă-n Tatra, ai dat pornind
de-acasă,

Oșteanule, alături de oastea luminoasă,
Pînă ai ajuns de fiare să te scuturi !
Și toate-aceste-au fost doar
începuturi ! 26)

CORUL VORBIT :

Zi cu soare, piatră de hotar,
Zi de August douăzeci și trei

RECITATORUL III :

Să-ntîmpinăm această sărbătoare
Cu florile sfîrșitului de vară,
Glorificînd pe cei ce ne salvară
De căștile de fier cotropitoare. 27)

RECITATORUL II :

Ei, hai să traversăm acum prin piață.
Drapele, oameni, curg suvoi.
Către tribuna ce se-nalță-n față,
În lung cortegiu să pășim și noi :
În mîini placarde, steaguri și portrete,
Tribuna-i ca o jerbă-de buchete. 28)

CORUL VORBIT :

Zi cu soare, piatră de hotar.

RECITATORUL IV :

Coloanele sînt fluvii care au pornit
spre mare
ducînd pe undele lor steagurile noastre.
Coloanele-grădini înflorite
ce au pornit să inunde lumea cu
tinerețe.

Coloanele poartă pe umărul lor
macheta certitudinilor de mîine
și săgețile vertical izbucnite ale
graficelor.

Deasupra Pieții Centrale strălucesc
Cifrele de control
ale socialismului. 29)

CORUL VORBIT :

Zi cu soare, piatră de hotar
Zi de August douăzeci și trei
Vii în mîntea noastră iar și iar
Vii să vezi ce fac copiii tăi.

RECITATORUL I :

E țara-n aur, soarele-n amiază,

RECITATORUL II :

Fără de seamă a rodit pămîntul,

RECITATORUL III :

Și un ri'm unit de inimi îl veghează,

RECITATORUL IV :

Arîndu-l, ocrotindu-l, adăstîndu-l

CORUL VORBIT :

E țara-n aur, soarele-n amiază. 30)

ION VERDEȘ

(Bibliografia în pag. 293)

A XX-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI

INDICAȚII METODICE

privind organizarea unei expoziții de cărți
cu prilejul celei de-a XX-a aniversări
a eliberării României de sub jugul fascist

I

Bibliotecile se pregătesc să întâmpine marea aniversare — 20 de ani de la eliberarea României de sub jugul fascist folosind cele mai variate forme de propagandă a lucrărilor legate de acest eveniment sau referitoare la realizările epocale obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului, în cele două decenii de viață liberă. În acest scop au la dispoziție o gamă largă de manifestări de masă și forme de agitație vizuală. Cea mai frecventă acțiune cu caracter de propagandă vizuală, care figurează în planurile de activitate ale bibliotecilor de toate categoriile, este expoziția de cărți, organizată în perioada premergătoare zilei de 23 August (expoziția tematică) sau cu prilejul marii sărbători (expoziție festivă).

Răspunzind cererilor formulate de bibliotecari în scrisorile și materialele trimise redacției revistei „Călușa bibliotecarului”, publicăm mai jos câteva indicații metodice minimale, cu caracter general, care pot fi folosite în organizarea expozițiilor, soluțiile pe care le recomandăm urmînd să fie adaptate potrivit specificului și posibilităților fiecărei biblioteci.

Expoziția este concepută și aplicată în practica bibliotecilor noastre ca o formă complexă de agitație vizuală care oferă cititorilor un contact nemijlocit cu publicațiile, într-un cadru estetic adecvat, și îi orientează în alegerea celor mai valoroase și mai recente cărți din diferite domenii de cunoștințe. Principalul element care delimitează cadrul și stabilește conținutul unei expoziții este *tematica expozițională* (tematica de expunere). Tematica se prezintă sub forma unui plan detaliat al expoziției, care cuprinde titlul general și titlurile secțiunilor precum și structura fiecărei secțiuni (citatele și dispunerea lor, conținutul graficelor și schemelor folosite, materialul ilustrativ și bibliografia specifică secțiunilor). Elementele de conținut furnizate de tematica expoziției trebuie introduse într-o ambianță estetică corespunzătoare. De aceea și noi vom încerca să concretizăm această legătură structurală între cadrul estetic și conținutul expoziției prezentînd paralel cu tematica de expunere imagini de ansamblu sau de detaliu.

1. *Elementele componente ale expoziției și plasarea lor.* Dat fiind caracterul festiv al expoziției consacrate celei de-a XX-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, am plasat, în centrul ansamblului expozițional, un panou central sau festiv (vezi fig. 1) care sintetizează titlul și conținutul expoziției, cele două sau patru secțiuni (vezi fig. 1, 2 și 3) urmînd să surprindă cele mai semnificative momente și aspecte din istoria contemporană a țării noastre, începînd cu pregătirea și desfășurarea victorioasă, sub conducerea partidului, a insurecției armate de la 23 August 1944. Astfel, secțiunea I este consacrată pregătirii și desfășurării insurecției armate de la 23 August 1944, secțiunea II prezintă, în linii generale, impetuoasa dezvoltare industrială a țării noastre, secțiunea III oferă cititorului imaginea grafică și literară a agriculturii noastre socialiste, iar secțiu-

Fig. 1

nea IV ilustrează prin grafice, desene, fotografiile etc. creșterea continuă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Pentru plasarea elementelor componente sînt indicate trei variante, adaptabile în funcție de categoria bibliotecii și de spațiul de care dispune: (1) dacă biblioteca dispune de fonduri mai bogate de publicații și de o încăpere care poate fi destinată exclusiv pentru organizarea expoziției, se recomandă aplicarea aranjamentului indicat în fig. 1, care asigură o grupare simetrică a celor patru secțiuni în raport cu panoul central; (2) pentru bibliotecile care dispun de suficiente fonduri de publicații, dar nu pot plasa elementele expoziționale decît de-a lungul unui perete, pe un coridor de trecere sau într-o încăpere ai căror pereți sînt fragmentați prin geamuri și uși, se recomandă așezarea lineară a secțiunilor, urmînd ca expoziția să fie deschisă prin panoul central (vezi fig. 2); (3) bibliotecile mai mici (comunale, sătești, școlare și ale sindicatelor), care urmează să organizeze expoziția în spațiul de împrumut sau în sala de lectură, pot apela la o a treia variantă — panoul central așezat pe colț, iar lateral, cîte o secțiune (vezi fig. 3).

2. *Structura și tematica expoziției.* Titlul expoziției figurează, în general, în compoziția panoului central, de aceea nu mai apare detașat, în frontispiciu. Totuși, în cea de-a doua variantă de dispunere a materialelor expoziționale, este necesară înscrierea lui și deasupra celor patru secțiuni, spre a-l scoate și mai mult în evidență. În acest ultim caz, titlul poate fi formulat astfel: „A XX-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist“ și încadrat între anii 1944 și 1964. Cifrele, textele și citatele care se aplică pe panou pot fi decupate din carton colorat.

Panoul central (festiv) este alcătuit din două părți: (1) *panoul*, pe care se fixează literele și motivele decorative decupate, se cașerează fotografiile (vezi fig. 4 și 5) și se plasează citatul; (2) *postamentul* (pedestalul) pe care se expun o se-

rie de cărți. Panoul poate fi realizat, în funcție de posibilitățile bibliotecilor a) dintr-un fotomontaj (vezi fig. 5), literele și cifrele decupate din carton colorat și citatul (scris separat, pe hirtie sau carton) urmînd să fie aplicate ulterior, prin cașerare (lipire); b) din fire de material plastic așezate într-o rețea verticală (fig. 4 c); c) sau din pînă și mătase colorată sau pluș (fig. 4 b).

Citat: „În anul celei de-a XX-a aniversări a eliberării, România socialistă se înfățișează ca o țară în continuu progres, cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, puse pe de-a întregul în slujba creșterii bunăstării celor ce muncesc”.

„De-a lungul și de-a latul țării se înalță adevărate păduri de schele, se ridică adevărate cetăți moderne ale metalurgiei, chimiei, energeticii. Întreaga țară este un imens și măreț șantier”.¹⁾

Gheorghe Gheorghiu-Dej

Pe postament, la o diferență de nivel față de podea de minimum 70 cm. se așază, conform desenului din figura 4 a, b, c, câteva exemplare din operele întemeietorilor marxism-leninismului, lucrările Congresului al III-lea al P.M.R. și ultimei ediții din Articolele și cuvîntările tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej.

SECȚIUNEA I este destinată să reprezinte, în cadrul expoziției, momentul insurecției armate din august 1944, momentul eliberării Romîniei de sub jugul fascist. Așa cum a fost concepută în fig. 6 secțiunea nu are un titlu separat; titlul se desprinde din conținutul tuturor elementelor componente (citat, material ilustrativ etc.). Secțiunea poate primi însă și un titlu distinct mai ales cînd în bibliotecile mici, expoziția se restrînge la numai două secțiuni. Astfel, pornind de la o cunoscută poezie al lui Mihai Beniuc, secțiunea s-ar putea intitula, laconic și expresiv în același timp, „Zi de August, piatră de hotar”. În figura 6 este reprezentat numai un fragment din întreaga expoziție — panoul care grupează citatul general, harta insurecției armate din august 1944, precum și alte materiale ilustrative; în figurile 1, 2 și 3 avem însă și câteva vederi de ansamblu ale secțiunii, care are și un spațiu pentru expunerea publicațiilor social-politice și literare legate de această temă. Distincția între panou și spațiul de expunere a publicațiilor este necesară numai atunci cînd, pentru prezentarea cărților, se folosește fie o vitrină orizontală, fie o masă. Dacă biblioteca organizează secțiunile în vitrine verticale

sau rafturi (vezi fig. 3), atunci materialul ilustrativ, citatele și graficele se intercalează între publicațiile expuse.

Cuprinsul secțiunii I (vezi fig. 6).

Citat: „Insurecția armată victorioasă din August 1944 a deschis o eră nouă în istoria poporului român, a însemnat începutul revoluției populare care a schimbat din temelii viața țării”.²⁾

Gheorghe Gheorghiu-Dej

Material ilustrativ:

a) Hărți și planuri.
— Planul insurecției armate în București și împrejurimi.

— Harta „Insurecția armată pe teritoriul Romîniei (23-31 august)”.

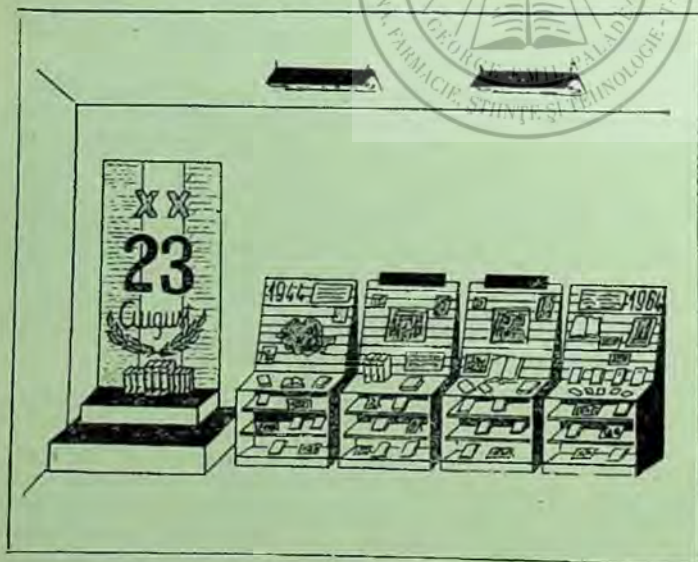

Fig. 2

¹⁾ Cuvîntarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința organizației de partid a orașului București. În: *Știința*, XXXIII (1964), nr. 6169 (16 februarie), p. 1 și 2.

²⁾ Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Articole și cuvîntări*. August 1959 — mai 1961. Buc., Editura politică, 1961, p. 441.

b) Montaje de ziare.
— Insurecția armată din August 1944.

— Comentarii apărute în ziarul „Pravda“, în ziarele engleze și americane despre insurecția armată, publicate și în presa română.

— Articole din presă despre extinderea insurecției armate în toată țara.

c) Fotografii :

— scene din timpul insurecției armate care ilustrează lupta formațiunilor patriotice și a armatei pentru curățirea orașului București de trupele hitleriste ;

— scene din războiul antihitlerist.

(Toate materialele ilustrative indicate sînt inserate în albumul *Momente din istoria Partidului Muncitoresc Român*. Buc., Editura politică, 1963).

Bibliografie :

1) *Luminile lui August*. Materiale metodice pentru biblioteci. Buc., Editat de Biblioteca centrală de stat, 1963, p. 9—15.

2) POPESCU, Lidia. *Pagini despre insurecția armată*. Bibliografie selectivă. În „*Călăuza bibliotecarului*“. XVI (1963), nr. 8(aug.), p. 364.

3) *Figuri de oameni înaintați în literatura noastră contemporană*. (Seară literară). În : *Îndrumătorul cultural*, 1963, nr. 8 (aug.), p. 12—13.

4) NOVICOV, Mihai. *Literatura eliberării*. În : *Călăuza bibliotecarului*, XV (1962), nr. 8 (aug.), p. 1—4.

5) RAUȘ, N. *În patria noastră socialismul a învins definitiv la orașe și sate*. (Montaj literar-muzical). În : *Călăuza bibliotecarului*, XV (1962), nr. 8(aug.), p. 18—22.

6) PASCAL, Lucia. *În cinstea zilei de 23 August*. (Montaj literar). În „*Călăuza bibliotecarului*“, XVI (1963), nr. 7(iulie), p. 311—316.

SECȚIUNEA II (vezi fig. 7).

Titlul secțiunii : „Industria noastră socialistă în plin avînt”. (Titlul secțiunii poate fi înlocuit cu un citat sau cu un text).

Citat : „*Industria, ramură conducătoare în economie, ocupă locul preponderent în cadrul producției materiale, se îmbogățește în fiecare an cu noi întreprinderi moderne, capabile să susțină avîntul întregii economii, să asigure creșterea mai de parte a forțelor de producție și ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii*”³⁾.

Gheorghe Gheorghiu-Dej

³⁾ Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Articole și cuvîntări*. Iunie 1961 — decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962, p. 453.

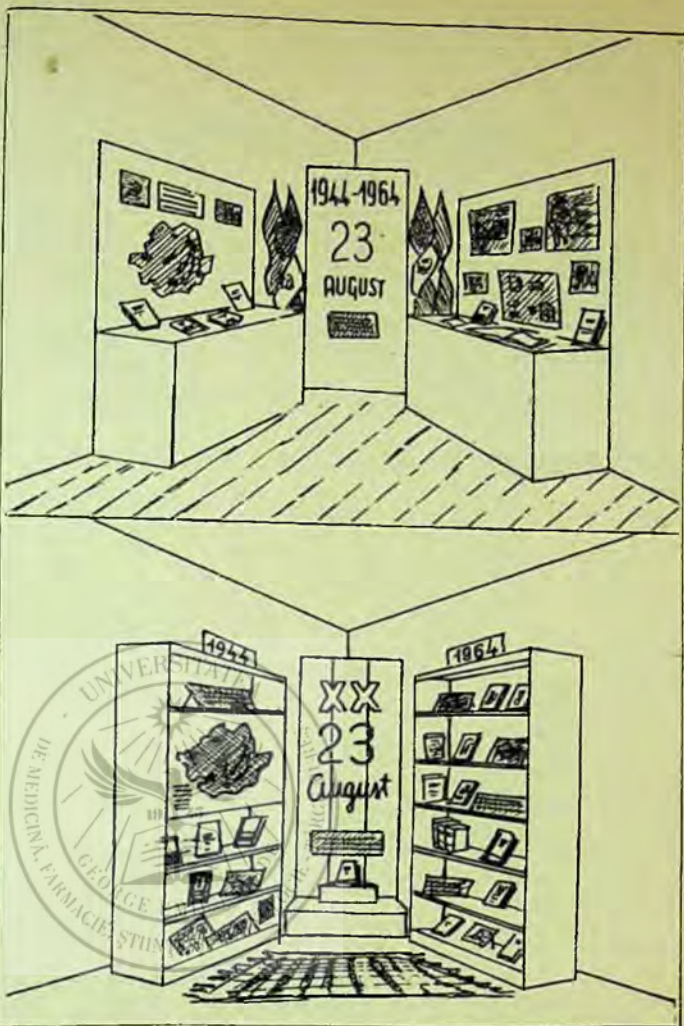

Fig. 3

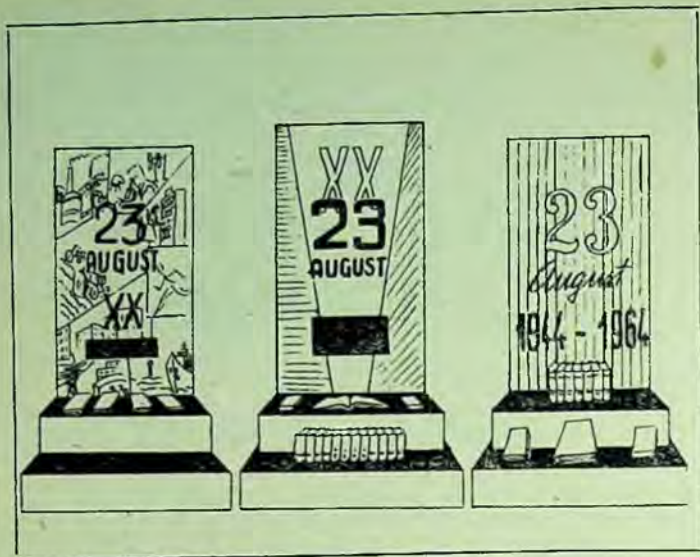

Fig. 4 (a, b, c.)

Text: „Sarcinile planului șesenal se îndeplinesc cu succes. În primii patru ani, producția globală industrială a crescut cu 74 la sută, cu un ritm mediu anual de creștere de 15 la sută, față de circa 13 la sută, ritm prevăzut pentru întreaga perioadă 1960—1965“.⁴⁾

Comunicatul Direcției Centrale de Statistică cu privire la îndeplinirea planului de stat al Republicii Populare Române pe anul 1963.

Material ilustrativ :

1) Un măreț act istoric. 15 ani de la naționalizarea principalelor mijloace de producție. (Album). Buc., Editura

politică, 1963. [8 f.] (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

2) *Industria construcțiilor de mașini — pivotul progresului economiei țării noastre.* [Album]. Buc., Editura politică, 1964, [20 f.]. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

3) *Feisaje industriale* [Album]. Buc., Editura politică, 1964, [28 f.]. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

4) *Privind harta electrificării.* (Album). Buc., Editura politică, 1963, (16 f.). Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

5) *Onești — orașul petrochimiei.* (Plic-expoziție). Buc., Editura politică, 1963. 15 pl. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

Bibliografie :

1) *Luminile lui August.* Materiale metodice pentru biblioteci. Buc., Editat de B.C.S., 1963, p. 18—19; 20—22.

2) *Indicații metodice pentru expoziția de cărți: Realizări și perspective în construirea socialismului în patria noastră.* În: *Căluza bibliotecarului*, XVI (1963), nr. 2 (febr.), p. 75—78.

SECȚIUNEA III. (Vezi fig. 8).

Titlul secțiunii: „Agricultura socialistă pe drumul belșugului“.

Citat: „Socialismul a transformat țărănimea într-o clasă nouă, — țărănimea colectivistă, — care și-a organizat munca și viața pe baza proprietății obștești asupra mijloacelor de producție, lucrează cu hărnicie și avînt în gospodăriile colective, pentru a obține an de an roade tot mai bogate“.⁵⁾

Gheorghe Gheorghiu-Dej

Material ilustrativ :

1) *Pe calea belșugului.* [Album]. Buc., Editura politică, 1962. [5 f.]. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

2) *Creșterea efectivului de animale și sporirea productivității lor.* [Album]. Buc., Editura politică, 1962. [26 f.]. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

3) IENCIU, Cornel. *Afișul în activitatea bibliotecilor.* În: *Căluza bibliotecarului*, XV(1962), nr. 7(iulie), p. 40—41.

Bibliografie :

1) *Luminile lui August.* Materiale metodice pentru biblioteci. Buc., Editat de B.C.S., 1963, p. 23—25.

⁴⁾ În: 1963 — un an de noi înfăptuiri. Buc., Editura politică, 1964, p. 4. sau Știința XXXIII (1964) — nr. 6154 (1 feb.), p. 1.

⁵⁾ Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Articole și cuvîntări.* Iunie 1961 — decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962, p. 446.

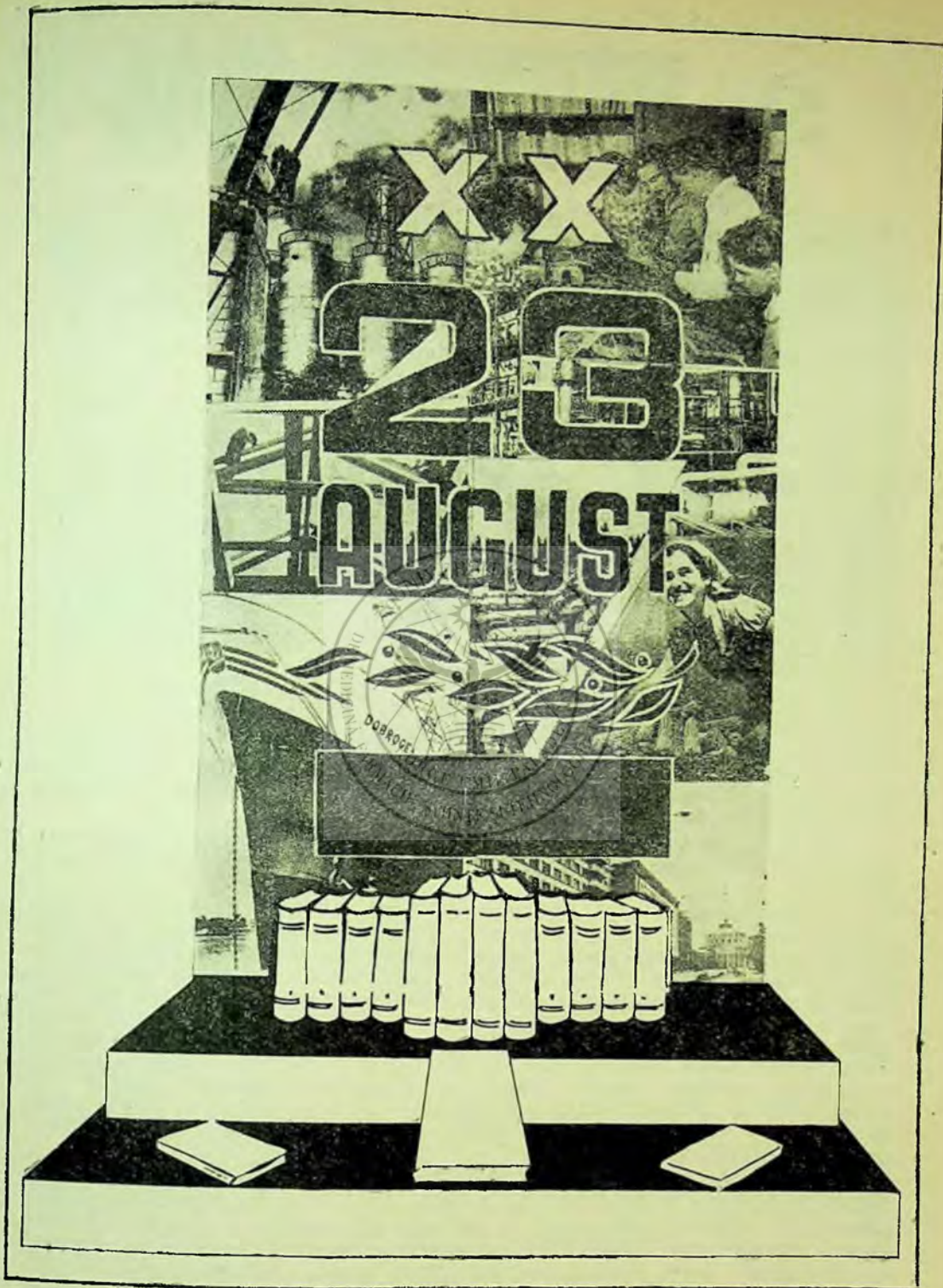

Fig. 5

CITAT

1944

Fig. 6

2) Indicații metodice pentru expoziția de cărți: *Realizări și perspective în construirea socialismului în patria noastră*. În: *Călăuza bibliotecarului*, XVI (1963), nr. 2(febr.), p. 77.

3) *Fiecare gospodărie agricolă colectivă — o unitate puternică, înfloritoare*. (Bibliografie de recomandare). În: *Călăuza bibliotecarului*, XVII(1964), nr. 2(febr.), p. 87—91.

Ținând seama de marea varietate a literaturii agrozootehnice și de completarea diferențiată a fondurilor de publicații din biblioteci în funcție de zonele agricole și specificul economic al fiecărei localități, nu indicăm o bibliografie generală pe această temă. Pentru selectarea publicațiilor, bibliotecarii pot consulta ciclul de prezentări bibliografice pe teme agrozootehnice publicat în revista „Călăuza bibliotecarului” în anul 1963 (numerele: 1, 2, 3, 5, 8 și 9), buletinul bibliografic, „Cărți noi”, dar mai cu seamă cărțile și revistele agricole achiziționate recent. Se vor expune în primul rând lucrările legate de sarcinile economice concrete ale fiecărei gospodării agricole colective și de caracterul muncilor agricole care se desfășoară în momentul organizării expoziției. În cadrul secțiunii, cărțile pot fi dispuse tematic sau pe sectoare de activitate (cultura mare, sector zootehnic, construcții în G.A.C. etc.).

SECȚIUNEA IV (vezi fig. 9). Această secțiune cuprinde toate problemele referitoare la creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii, la dezvoltarea învățămîntului și culturii în țara noastră în anii care au trecut de la eliberare. Întrucît toate elementele care caracterizează conținutul materialelor expuse se desprind cu ușurință din textul citatului, secțiunea nu va avea și un titlu general separat.

Citat: „*Uzinele și fabricile moderne, noile sonde, mine și centrale electrice, gospodăriile colective tot mai puternice, noile cartiere de locuințe, care întineresc și înfrumusețează orașele, așezămintele de cultură și învățămînt, artă și sănătate, —*

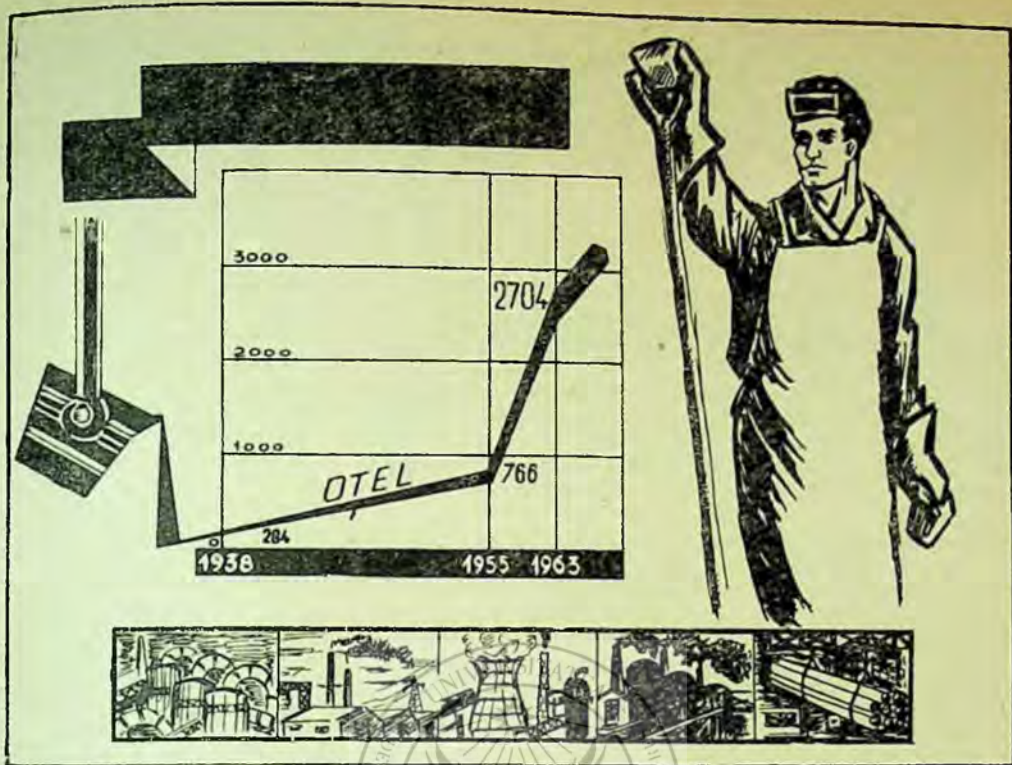

Fig. 7

toate arată ce forțe creatoare grandioase dobîndește un popor care a scuturat jugul capitalist și este stăpîn pe bogățiile țării.⁶⁾

Gheorghe Gheorghiu-Dej

Material ilustrativ :

- 1) *Din activitatea artiștilor amatori.* (Plic-expoziție). Buc., 1962, [16 pl.] (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).
- 2) *Construcții social-culturale în R.P.R.* (Plic-expoziție). Buc., Editura politică, 1963. 32 pl. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).
- 3) *Crește bunăstarea poporului.* (Pliant). Buc., Editura politică, 1964. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).
- 4) *București — inima țării.* (Plic-expoziție). Buc., Editura politică, 1963. 18 pl. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

Unele planșe, care prezintă obiective industriale din București, pot fi folosite și în secțiunea II.

- 5) *Pentru sănătatea oamenilor muncii.* (Plic-expoziție). Buc., Editura politică, 1964, 12 pl. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă).

Toate albumele, pliantele sau plicurile-expoziție indicate în scopul folosirii lor ca material ilustrativ au fost difuzate de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă comisiilor regionale și raionale pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Bibliotecile comunale și sătești pot găsi aceste materiale de agitație vizuală la căminele culturale. Bibliotecile pot folosi și materialele ilustrative publicate în revistele: *Flacăra, Femeia, Săteanca, Uj élet, Dolgozó nõ, Indrumătorul cultural, Clubul, Arta plastică.*

⁶⁾ Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Articole și cuvîntări.* Iunie 1961 — decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962, p. 446.

Bibliografie :

1) *Luminile lui August*. Materiale metodice pentru biblioteci. Buc., Editat de B.C.S., 1963, p. 6—30.

2) *Indicații metodice pentru expoziția de cărți: Realizări și perspective în construirea socialismului în patria noastră*. În: *Călușa bibliotecarului*, XVI(1963), nr. 2(febr.), p.77—78.

Indicațiile metodice (inclusiv structura de principiu a fiecărei secțiuni) constituie numai cadrul general, de ansamblu al expoziției. În fiecare comună, fabrică, oraș sau gospodărie agricolă colectivă s-au înregistrat, în cei 20 de ani care au trecut de la eliberare, realizări deosebite pe tărîm social-economic și cultural-educativ. De aceea expoziția trebuie să fie îmbogățită cu numeroase aspecte locale, specifice, care să ilustreze toate aceste profunde transformări. Bibliotecile comunale pot întocmi fotomontaje cu aspecte din gospodăria agricolă colectivă, din viața cultural-artistică a satului. Un interesant exponat este albumul care grupează articolele despre satul sau comuna respectivă apărute în presa locală sau centrală. Dacă în ultimii ani au fost publicate lucrări monografice sau broșuri de popularizare privind gospodăria agricolă colectivă din localitate sau comuna în ansamblu, prezentarea lor, în cadrul diferitelor secțiuni, dă expoziției o și mai pregnantă autenticitate. Pe plan raional sau regional există și mai multe posibilități de a intercala în cadrul general al expoziției o serie de elemente locale. Astfel, secțiunile II, III și IV trebuie completate cu fotografii, grafice, montaje de articole din presă și publicații care să prezinte dezvoltarea industriei și agriculturii din fiecare raion sau regiune, care să ilustreze creșterea continuă a nivelului de viață al oamenilor muncii, să facă cunoscute principalele realizări pe tărîm social-cultural și artistic: instituții cultural-artistice reprezentative, formații artistice fruntașe, aspecte din activitatea de cultură fizică și sport, construcții de locuințe, progrese în sectorul asistenței sanitare etc. Fiecare bibliotecă dispune de numeroase surse de informare privind dezvoltarea economică și culturală a regiunii sau raionului și de publicații (de aceeași natură) care pot fi prezentate cititorilor cu prilejul organizării expoziției. În acest sens trebuie să amintim: presa regională, raională sau de uzină, care reprezintă o adevărată enciclopedie a vieții economice și culturale locale⁷⁾, *Carnetul agitatorului*, broșurile și materialele de agitație vizuală editate de Comitetul regional de partid, anuarul statistic al regiunii, lucrările editate de Casa regională a creației populare și alte instituții culturale (teatrul, bibliotecă, muzeu

etc.), albume de prezentare a marilor uzine din regiune sau raion, precum și o serie de publicații generale care au — integral sau parțial — o valoare informativă locală: *Dicționarul enciclopedic* (poate fi prezentat în expoziție, deschis la pagina care cuprinde nota referitoare la regiune sau raion), *Monografia geografică a R.P.R.*, vol. 2, care prezintă geografia economică a țării, pe regiuni, lucrări monografice, ghiduri sau reportaje privind ansamblul regiunii sau raionului sau anumite obiective industriale, sectoare agricole, puncte turistice, instituții culturale etc. (De e-

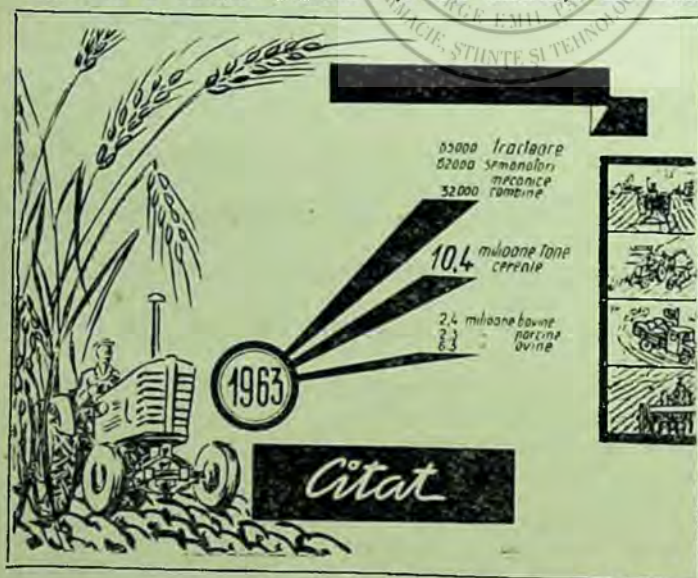

Fig. 8

⁷⁾ Pentru datele economice recente, trebuie urmărite în presa locală lucrările Conferinței regionale de partid din acest an.

xemplu : Constanța, prima regiune colectivizată, Buc., 1960 ; 400 de zile în orașul flăcărilor (Hunedoara) de V. Nicorovici, *Ev nou în țara banilor* (Oltenia) de Ilie Purcariu, precum și alte lucrări apărute în colecția „Patria noastră” sau separat, ghiduri turistice etc.). Toate aceste izvoare de informare cu caracter local sînt bogat reprezentate în fișierul bibliografic regional întocmit de biblioteca regională. Credem că ar fi util deci ca fiecare bibliotecă regională, care dispune de informații bibliografice

privind dezvoltarea economică și culturală a regiunii, să comunice, într-o lucrare separată sau prin intermediul buletinului trimestrial, și celorlalte unități mai mici (biblioteci comunale, sătești, școlare sau ale sindicatelor) date despre aceste materiale, spre a putea fi folosite în organizarea expoziției și — pe această cale — recomandate cititorilor. De asemenea, bibliotecile pot întocmi și include în ansamblul expozițional — în funcție de conținutul secțiunilor — fișiere tematice sau liste bibliografice care să cuprindă : *publicațiile expuse* (pe capitole și subcapitole) și *lucrările similare de care dispune biblioteca*. (În cadrul fișierelor și listelor bibliografice se pot grupa separat informațiile referitoare la regiune, raion, comună, uzină etc.). Această recomandare tinde să reliefeze caracterul biblioteconomic al expozițiilor organizate de biblioteci, care trebuie concepute ca mijloace de propagandă a cărții. Toate celelalte elemente (cadrul estetic, materialele de agitație vizuală : panouri, grafice, fotografii etc.), vin — direct sau indirect — în sprijinul popularizării cărții. De asemenea, într-o expoziție de bibliotecă, publicațiile nu sînt numai exponate, fixate de cadrul estetic, ci lucrări social-politice, tehnice, agricole și literare menite să circule continuu, nu numai după închiderea expoziției. De aceea fiecare bibliotecă trebuie să dispună, pentru cărțile prezentate în expoziție, de dublete care să poată fi împrumutate cititorilor.

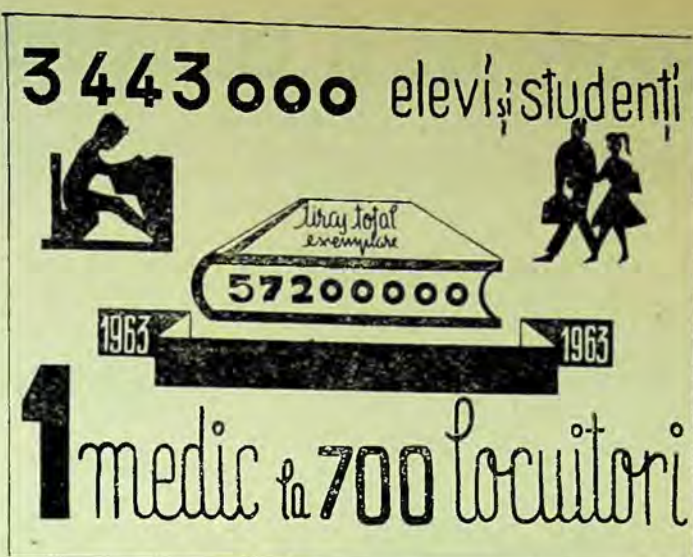

Fig. 9

C. DIMA-DRĂGAN
MIRCEA LĂCĂTUȘU

PROFILURI ȘI ORIZONTURI LITERARE

Tudor Arghezi

Apariția unui nou nume, Ion Theo, în revista lui Macedonski, în 1896, a trecut aproape neobservată. Colaborările lui la revistele literare ale vremii au continuat, dar cu lungi răstimpuri de tăcere datorate unei vremelnice înscriseri în cinul mohanicesc ca și călătoriilor în Elveția și Franța. Influențat vizibil de simbolism și de noile orientări ale poeziei propovăduite de Macedonski și grupul său, Ion Theo nu va putea oferi publicului, aproape 30 de ani, decât puține poezii, strânse mai târziu într-un singur volum, *Agate negre*.

Anul 1927 lansează însă, vehement și neașteptat, numele lui Tudor Arghezi printre cele ale marilor scriitori români. Volumul *Cuvinte potrivite* stârnește violente reacții, de la invective la elogi superlative ale unui public entuziasmat, dar și derutat de inovațiile tematice și lexicale ale poetului. Cu cât vor trece anii însă, se va instaura certitudinea că Arghezi reprezintă adevărata înnoire a poeziei române moderne și treapta ei cea mai înaltă de realizare artistică, după Eminescu. Urmînd unei lungi meditații în tăcere, operele lui Arghezi se vor succeda la scurte intervale de timp, marcînd contribuția lui esențială la evoluția poeziei și prozei române. Ultima perioadă a creației sale, începînd cu volumul *Cîntare omului*, înseamnă cristalizarea definitivă a concepțiilor și artei lui Arghezi, armonia liniștei și înțelepciunii la care a ajuns unul dintre cei mai mari poeți actuali ai lumii.

Umuitoarea bogăție și varietate a operei desfiade încadrarea lui Arghezi într-un curent sau formulă literară precisă. Receptarea unor influențe ale poeziei europene mai noi, simboliste și post simboliste nu au determinat alunecarea lui Arghezi spre extremele inovației literare manifestate de adepții români ai dadaismului, suprarealismului sau ermetismului. Legătura permanentă care s-a statornicit între poezia argheziană și folclor nu l-a situat pe Arghezi între scriitorii grupați în jurul revistei *Gîndirea*, tributari misticismului și naționalismului șovin. Poetul *Cuvintelor potrivite* s-a păstrat departe de exagerările moderniste ca și de poziția retrogradă a unora dintre gîndiriști, situîndu-și opera în zona fecundă a unei sinteze de înalte preocupări spirituale și tradiții populare. Marile întrebări asupra existenței umane nu au pornit dintr-un turn de fildeș, ci din casa țărănească a unui plugar, iubitor al pămîntului și vietăților. Ars de nevoia certitudinilor, poetul întinde mîinile desnădăjduit spre cer, dar ele cad înapoi neputincioase și goale. Atunci, în locul rugilor țînesc blesteme. *Psalmii* lui Arghezi unesc o devorantă sete de absolut cu îndoiala cumplită asupra existenței și semnificației acestuia pentru om. Elanul și decepția amară care au marcat scurta experiență de călugărie a lui Arghezi, au rămas ca o permanență în poezia lui. Numai că ea n-a exprimat extazuri și iluminări ci suferințe și chinuri în fața

evidenței unor limite umane pe care nici un efort nu le poate sfărâma. O poezie de cunoaștere care nu-și poate găsi obiectul și se întrebă mereu dacă acest obiect există. Răspunsul va fi găsit abia în ultimele volume, în *Cintare omului*, în poemele *Psalm* din volumul *Frunze și Psalmistul* din *Poeme noi*. Grandoarea omului nu se află în capacitatea de-a atinge absolutul întruchipat în ființa divină ci în forța imensă, nelimitată a rațiunii și creației lui. Omul fusese „din vremi de vremi...”, pribeag și mut“ dar, în lupta necurmată cu sine însuși și cu vrăjmășia naturii a devenit „cel ce gîndește singur“. Eliberat de teamă, îndoială și superstiții omul trăiește puternic și liber într-un univers căruia îi ghicește, pe rînd, tainele, și pe care, treptat, îl supune. Umanismul arghezian trasează statura înaltă și mîndră a omului, demn urmaș al lui Prometeu.

Alături de *Cuvinte potrivite* citim *Cărticica de seară* și *Ce-ai cu mine, vîntule ?*, alături de poetul neliniștii și febrei, găsim poetul frumuseții simple și înmiresmate al florilor și gîzelor, al roadelor coapte, al mierii și al vinului. Miinile sfîșiate pe „pîscuri mari de piatră“, torn „frăgezimea coardelor înseninate“ în acorduri armonioase, suave. Aceeași bucurie răsună în versurile octogenerului poet ca și în volumele sale vechi, atunci cînd natura alungă, prin vitalitatea și frumusețea ei delicată, dureroasele dileme lăuntrice. Idila bucolică nu ascunde omul, mîna care mîngîie florile e adesea aspră, crăpată, de muncă și sărăcie. Încă din poezia sa program, *Testament*, Arghezi anunțase că în versurile lui cîntă mînia strămoșilor. Poetul cere drepturile sale de om, cu aceeași vehemență, „domnului“ din cer și stăpînilor de pe pămînt. El face loc în versurile sale vieții mizere a celor umiliți, a vocilor reduse la tăcere de biciul stăpînirii. Protestul lui Arghezi ia forma evocărilor îndurerate a lumii închisorilor în *Flori de mucigai* și *Poarta neagră*, a pamfletului nemilos în *Tablete* sau a gravurii în aqua forte din 1907. *Tabletele* argheziene au reprezentat cu o artă desăvîrșită o întregă suită de caricaturi ale mai marilor zilei, în care dezgustul se îmbină cu furierea, într-un grotesc care demască putreziciunea unei orînduiri bazate pe exploatare, minciună și falsitate. Pamfletele lui Arghezi au spart țiparele genului, în proză ca și în poezie, aducînd

în imagini violente viziunea unei lumi hide, subumane parcă, creată din „bube, mucegaiuri și noroi“. Asemenea pagini care au iritat susceptibilitatea unor contemporani ai săi exprimau însă un protest vehement, deși uneori anarhic, împotriva unei lumi în care trona urîtul și murdăria și care nu putea fi evocată decît cu sila pe care aceasta o trezește.

Volumul 1907 aduce o clarificare a viziunii sociale, exprimînd mai precis raporturile de clasă și esența răscoalii țărănești. Episoade și portrete satirice sau tragice, evocă durerea unei țări întregi, explozia răfuielilor cu boierimea și masacrul final. Prin acest volum, care reprezintă punctul cel mai înaintat al poeziei lui sociale, Arghezi se înscrie pe linia glorioasă a protestelor marilor scriitori romîni împotriva repressiunii barbare a țărănilor la 1907.

Arghezi a îmbogățit poezia populară cu procedee literare noi și îndrăznețe. A anexat lexicului poetic domeniul întins al limbii vorbite și chiar al argotului, reușind să dea strălucire artistică unor imagini și cuvinte considerate pînă la el ca „nepoetice“. Ca și Eminescu, Arghezi împrăștiează poezia prin contactul direct cu limba vorbită și cu limba veche, punînd adesea alături, neologisme și arhaisme, în imagini îndrăznețe și pitorești. Sintaxa poetică argheziană este și ea uneori derutantă, prin numeroase inversiuni, ruperi ale topicii firești, a frazei, inovații care nu „siluesc“ limba, cum l-au acuzat unii răuvoitori, ci din contră, îi acordă o nouă plasticitate, farmecul și timbrul personal al unui mare poet. Arghezi a creat astfel un „stil arghezian“ de-o originalitate atît de evidentă încît adesea opera lui este considerată, pe drept cuvînt, ca un punct de cotitură în evoluția literaturii romîne, de aceeași importanță ca și cel realizat de Eminescu.

La o vîrstă înaintată, Arghezi dăruiește astăzi, în continuare, opere de înaltă valoare, unui imens public cititor, care răsplătește cu dragostea și admirația sa o prodigioasă carieră poetică. Huliit altădată, poetul este înconjurat astăzi de un respect unanim, acordat celui mai mare scriitor romîn în viață.

SORIN ALEXANDRESCU

(Bibliografia în pag. 292)

POEZIA

NOASTRĂ CONTEMPORANĂ

In cadrul manifestărilor cu cartea legate de aniversarea a 20 de ani de la eliberarea patriei noastre, organizate de biblioteci în această perioadă, literatura beletristică nouă (creația literară din anii eliberării și mai cu seamă din ultimii ani) ocupă în mod firesc un loc de seamă.

In scopul de a ușura un prim contact cu problemele poeziei și prozei literare tuturor acelor care, dorind să guste din frumusețile versurilor sau romanelor scrise în ultima vreme se adresează bibliotecilor, revista noastră va publica o sinteză sumară asupra realizărilor, tendințelor principale din literatura noastră, care va putea fi folosită la organizarea manifestărilor închinete producțiilor literare din ultimii ani din țara noastră.

„Anul 1963 a fost un an al poeziei“. Este opinia cea mai frecventă în discuțiile și bilanțurile consacrate rezultatelor literare ale anului trecut. Numeroasele volume de poezie care au apărut, semnate de Tudor Arghezi, Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Geo Dumitrescu, Nina Cassian, George Călinescu, Veronica Porumbacu, Aurel Rău, Maria Banuș, Al. Andrițoiu și alții, discuțiile ample și constructive din presa literară, afirmarea continuă a numeroși tineri, unii prin volume de debut, alții, ca Nichita Stănescu, Ilie Constantin, Cezar Baltag, aflați în aceste ultime luni, la a doua lor apariție în librării, au contribuit la o îndreptățită apreciere a eforturilor de creație a poezilor noștri de toate virstele. Așa cum sublinia tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, în cuvântarea ținută la Conferința organizației de partid a orașului București: „In

anii puterii populare, maeștrilor cuvîntului, celor aparținînd generației careia numele lui Sadoveanu și Arghezi i-au dat o deosebită strălucire, cit și generației care a intrat în viața literară în perioada dintre cele două războaie, li s-au adăugat numeroși tineri scriitori talentați — și este bine că mulți dintre ei abordează curajoz temele complexe ale contemporaneității, învățînd măiestrie de la înaintași“.

În fiecare an, bogăția și varietatea tematică și artistică a poeziei noastre, a crescut simțitor. O evaluare de ansamblu a poeziei noastre trebuie de aceea să țină seama atît de viziunea personală a fiecărui poet cît și de dezvoltarea unică, omogenă, a poeziei noastre realist-socialiste.

Victoria socialismului în țara noastră a determinat în chip firesc, bucuria și entuziasmul lirei oricărui poet, dorind să le dea glas pe

strunele sale. A cînta socialismul nu înseamnă numai a glorifica construcțiile lui din orașe și sate ci și, mai ales, omul nou care le-a ridicat. Dacă romancierii evocă personajele lor descriindu-ne nemijlocit lumea și acțiunile acestora, poeții au trebuit să deseneze conturul lor interior, văzîndu-i parcă „dinăuntru“. Marile transformări ale conștiinței oamenilor nu pot fi încă expuse decît în contextul lor emotiv, devenind vizibile cititorului în tumultul de pasiuni și elanuri care animă eroul liric. Ori tocmai aici s-au ivit, și se ivesc încă, unele dificultăți. Așa cum au arătat discuțiile din noiembrie 1963, în legătură cu rolul presei literare și problemele creației, există încă primejdia înscrierii unor poezii în zona stearpă a unor simple declarații sau descriții. Toți poeții își manifestă adeviziunea sinceră la socialism sau evocă aspecte ale vieții din jur. Totuși unele poezii rămîn la un nivel corect dar sec, inexpressiv, fără putere de convingere asupra cititorului. Fără a pretinde poezilor să aibă cu toții un temperament aprins, exploziv, ci din contra, respectînd stilul lor individual de creație, li se cere însă tuturor acea căldură și vibrație proprie poeziei autentice, fîsnite din adîncul sufletului.

Pe această cale s-au produs, de altfel, principalele realizări ale poeziei noastre din ultimii ani. Făcînd abstracție de unele deficiențe semnificate, volumele apărute de curînd, au adîncit procesul de liricizare al poeziei, renunțînd la declarații generale și evocînd cu finețe persona-

litatea complexă, emoții-
le adinci ale omului nou.

În ciuda vârstei sale
înaintate, Argezi ră-
mâne maestrul iubit al
tuturor celor sosiți în
urma lui în lumea poe-
ziei. După 1907 și *Cin-
tate omului* două noi
volume, *Frunze și Poe-
me noi*, au strins ver-
surile publicate neîntre-
rupt în presă, oferind
cititorilor esența tare a
unui parfum căruia
timpul nu-i scade ci-i a-
daugă parcă, puterea
ascunsă.

Lirica de meditație nu
este însă proprie numai
lui Argezi ci ea a de-
venit, fapt extrem de
semnificativ, genul pre-
dilect al multor poeți,
deși la nivele de realiza-
re artistică diferită. În
epoca noastră de trans-
formări adinci și rapide
ale lumii, nu mai este
posibilă o poezie închi-
să între pereții unor
sentimente profunde po-
ate, dar lipsite de o sem-
nificație mai înaltă. Li-
rism nu înseamnă sen-
timentalism. Poetul cin-
tă nu numai emoția o-
mului ci și fundalul ei
istoric social, încadrând
eroul liric destinului
grandios al secolului al
XX-lea, luptelor și vic-
toriilor acestuia. Care
este sensul vieții no-
astre, care este datoria
omului și care sînt pos-
ibilitățile lui? Meditația
poetului asupra vieții și
morții, păcii și războiu-
lui, opririi și liberă-
ții, este un fir călău-
zitor în volumele nu de
mult apărute ale lui Be-
niuc, *Pe coardele timpu-
lui* ca și în cartea pre-
cedentă *Materia și visele*,
Eugen Jebeleanu, *Cin-
tece împotriva morții*,
sau Geo Dumitrescu, *A-
venturi lirice*. Versul
bărbătesc și dur al lui
Beniuc exprimă forța
omului liber, descătușat
de spaimă și îndoială. E-

roziunea lentă a lucruri-
lor, în timp, se oprește
parcă, în fața realiza-
rilor luminoase ale pre-
zentului. Pentru Jebelea-
nu, moartea nu înseam-
nă numai încetarea din
viață ci tot ceea ce îm-
pedică marșul triumfal
al vieții, nedreptatea,
boala, sărăcia, umilința.
Luptind împotriva mor-
ții, Jebeleanu luptă îm-
potriva exploatării și
mizeriei. Volumul lui
Geo Dumitrescu, care a
luat și premiul Uniunii
Scriitorilor, pentru 1963,
are același caracter pro-
nunțat reflexiv. Lupta
omului cu sine însuși
dovedește nu slăbiciune
ci perfectibilitatea sa.
Sîntem datori a ierta u-
nele slăbiciuni ale lui,
dar să fim intransi-
genți față de acelea care
angajează înalta lui
responsabilitate în fața
poporului și socialismu-
lui.

Poezia filozofică, deși
poate dominantă, nu este
unica modalitate lirică
a poezilor noștri. Aurel
Rău, în *Jocul de-a ste-
lele*, cultivă, de exem-
plu, poezia de notație,
care pune accentul pe
forța de sugestie a unor
imagini semnificative.
Observația rapidă a unui
fapt caracteristic este
capabilă să evoce sensul
lui adinc. Această per-
spectivă poetică ce unește
pastelul cu confesiu-
nea concentrată poate
fi însă semnificativă da-
că în loc să selecteze as-
pectele realului le evo-
că, oarecum întâmplător,
fotografic. Notația poate
fi la fel de seacă atunci
ca și versul constatativ.
Volumul lui Rău deși
n-a evitat pe de-a-ntregul
această primejdie, a
avut meritul de-a ilustra
prin multe poezii bune,
o problemă generală în
lirica contemporană.

Veronica Porumbacu,
mai puțin în *Memoria*

cuvințelor (1963) cit mai
ales în *Diminețile simple*
(1961) ca și Nina Cassian
în volumul intitulat *Să
ne facem daruri*, desco-
peră cu încântare frumu-
sețile cotidianului, bucu-
ria calmă pe care și-o
conferă viața într-un u-
nivers familiar. Delica-
tețea și gingășia femini-
nă găsesc, ca și în volu-
mele Mariei Banuș, o
fericită realizare artisti-
că. *Metamorfoze*, volu-
mul acesteia din urmă,
se înscrie pe linia de
mult apreciată, a unei
poezii care unește sensi-
bilitatea vibrantă a scri-
toarei cu o atitudine fer-
mă de luptă necruțătoare
împotriva a tot ceea ce
amenință viitorul feri-
cit al copiilor de azi,
umanitatea de mine.

George Călinescu scrie
Lauda lucrurilor cu o al-
tă viziune poetică. Entu-
ziasmul poetului se fil-
trează prin țesătura de
asociații de cultură, ale
eruditului. În drumul
său victorios, socialismul
întîlnește aspirațiile nu-
meroselor figuri ale u-
nor epoci revoluate. E-
moția se topește astfel
într-o sinteză intelec-
tuală superioară.

Ion Horea, Tiberiu U-
tan, Ion Brad, cîntă în-
tr-un limbaj mai direct
realizarea socialismului,
epoca noastră revoluțio-
nară, aducînd în poe-
mele lor savoarea frustă
a contactului spontan cu
oamenii și cu natura.
De altfel modalitățile
limbajului poetic sînt la
fel de diverse ca și
tematica poezilor noștri,
de la utilizarea limbii
vorbite, familiare, la Geo
Dumitrescu, pînă la cu-
vîntul rar și asociația
livrescă a lui George
Călinescu.

O pondere remarcabi-
lă prezintă în ansamblul
poeziei, volumele tineri-
lor. Afirmarea lor este o
consecință firească a

marii dezvoltări a cenzurilor literare, cum ar fi cel al revistei *Luceafărul*, unde apar mereu nume noi. Lirica de meditație, exuberanța imagistică și metaforică, subtilitatea poeziei de dragoste, amplificarea universului perceptibil până la dimensiunea cosmică, firească în poezia unor tineri „născuți“ în evul cosmic, caracterizează volumele lui Nichita Stănescu, *O viziune a sentimentelor*, Ilie Constantin, *Desprinderea de țărnișă*, Cezar Bal-

tag, *Vis planetar* și alții. Talentul lor asigură schimbul de mîine al poeziei noastre și promite neîntreruptul ei progres artistic. Multe nume de valoare ale poeziei contemporane, Ion Bănuță, Al. Andrișoiu, Mihai Dragomir, Eugen Frunză, Miron Radu Paraschivescu, și mulți alții, s-au prezentat în ultima vreme cu volume de un bun nivel artistic, în fața publicului cititor. Scurta noastră prezentare nu poate cuprinde evident toate

aparițiile literare recente, dorind să ofere, numai, cititorilor, tendințele principale ale poeziei contemporane.

Poezia contemporană răspunde astfel cu succes sarcinii sale primordiale, reflectarea la un înalt nivel artistic a realității socialiste din țara noastră, fiind pe drept cuvînt, apreciată de publicul cititor, mereu dornic de noi frumuseți în care să regăsească luptele și bucuriile sale.

S. A.

BIBLIOGRAFIE (din operele lui Tudor Arghezi)

OPERE

- Cuvinte potrivite*, Buc., 1927, 268 [-272] p.
Cartea cu jucării, Buc., Cultura națională, 1931, 209 [-212] p. Ed. a II-a, 1943.
Flori de mucigai, Buc., Cultura națională, 1931, 119 p.
Cărticică de seară, Buc., 1935, 97 p.
Versuri, Ediție definitivă îngrijită de autor, Buc., Fundația pentru literatură și artă, 1936, 269 p. Ed. a II-a, 1943; Ed. a III-a 1943.
Ce-ai cu mine vîntule? Buc., 1937, 152 p.
Hore, *Versuri*, Buc., 1939, 154 p.
Lina, *Roman*, Buc., 1942, 400 p.
Eminescu (Cartea cu vicji ilustrate), Buc., 1943, 63 p.
Bilete de papagal, Buc., Casa școalelor, 1946, 357 p.
Una sută una poeme, Buc., Editura de stat, 1947, 167 p.
Prisaca, Buc., Editura tineretului, 1954, 21[-24] p.
Pagini din trecut, Buc., E.S.P.L.A., 1955, 478[-480] p. Ed. a II-a, 1956.
1907 - Peisaje, Buc., Editura tineretului, 1955, 112 p. Ed. a II-a, 1957.

- Cîntare omului - Stiburi*, Buc., E.S.P.L.A., 1956, 219[-224] p.
Din drum, *Impresii de călătorie în U.R.S.S.* Buc., 1957, 77[-79] p.
Lume veche, lume nouă, *Tablete*, Buc., Editura tineretului, 1958, 410[-419] p.
Versuri (ediție bibliofilă), Buc., E.S.P.L.A., 1959, 762[-764] p.
Tablete de cronicar, Buc., E.S.P.L.A., 1960, 329 [-336] p.
Frunze, Buc., E.P.L., 1961, 60 p.
Scrieri [în curs de editare], Buc., E.P.L., 1962.
Poeme noi, Buc., E.P.L. 1963, 85[-88] p.

SCRIERI DESPRE ARGHEZI

- CĂLINESCU, G. *Tudor Arghezi*, Iași, f.n. 60[-63] p.
 CIOCULESCU, ȘERBAN. *Introducere în poezia lui Tudor Arghezi*, Buc., 1916, 207 p.
 CONSTANTINESCU, POMPILIU, *Tudor Arghezi*, Buc., 1940, 249 p.
 CROHMĂLNICEANU, OV. S. *Tudor Arghezi*, Buc., E.S.P.L.A., 1960, 336 p.
 PETROVEANU, MIHAIL. *Tudor Arghezi, poetul*, Buc., E.P.L., 1961, 129[-132] p.

Scriitori despre cărți

Carte frumoasă, cinste cui te-a scris
 Incet gîndită, gingaș cumpănită;
 Ești ca o floare anume înflorită
 Mîinilor mele care te-au deschis.

(Tudor Arghezi : *Ex libris*)

Cărțile ne delectează pînă în măduva oaselor, ne grăiesc, ne dau sfaturi și sînt unite cu noi printr-o familiaritate vie și armonioasă.

(Petrarca : *Epistolae Familiares* III,18)

Cele mai bune cărți sînt acelea pe care le întregesc cititorii.

(Voltaire : *Dicționar filozofic*. Prefață)

Omul n-ar trebui să citească pentru ca să înghită de toate, ci mai curînd să vadă de ceea ce are nevoie.

(H. Ibsen : *Peer Gynt*)

Zi de august, piatră de hotar

BIBLIOGRAFIE

(continuare din pag. 277)

1. ION BRAD. *Inceputuri*. În : Brad, Ion. *Cu timpul meu*. Buc., Editura tineretului, 1958, p. 15.
2. MARIA BANUȘ. *Noaptea eliberării*. În : Banuș, Maria. *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1961, p. 350. (Biblioteca pentru toți).
3. GURGHIANU, AUREL. *Acele clipe-adinci*. În : *Tezaur* — 30 decembrie 1947—1962. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 197.
4. MIHU DRAGOMIR. *Insurecție*. În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, pp. 160—161.
5. TUDOR ARGHEZI. *Pe răzătoare*. În : *Tezaur* — 30 decembrie 1947—1962. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 8.
6. CEZAR BALTAG. *Poem antifascist*. În : Baltag, Cezar. *Vis planetar*. Buc., Editura pentru literatură, 1961, p. 60.
7. A. E. BACONSKY. *Cintea final despre mașini*. În : *Cintare partidului*, Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 28.
8. NICOLAE TĂUTU. *Rapsodia Romină*. În : Tăutu, Nicolae. *Privesc în urmă*. Versuri. Buc., Editura militară, 1960, p. 168.
9. DUMITRU CORBEA. *Dofstana*. În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 133.
10. NEGOIȚĂ IRIMIE. *Secvență — 1933*. În *Irimie, Negoiaș*. Cascadele luminii. Versuri. Buc., Editura pentru literatură, 1961, pp. 47—48.
11. ION BĂNUȚĂ. *Parola*. În : Bănuță, Ion. *Izvoare*. Poezii, Buc., E.S.P.L.A., 1956, pp. 56—57.
12. ION BĂNUȚĂ. *În noaptea aceea*. În : Bănuță, Ion. *Izvoare*. Poezii. Buc., E.S.P.L.A., 1956, pp. 26—27.
13. MIHU DRAGOMIR. *Insurecție*. În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 161.
14. ION BĂNUȚĂ. *23 August 1944*. În : *Gazeta literară*, X (1963), 33 (15 august).
15. NICOLAE TĂUTU. *23 August 1944*. În : Tăutu, Nicolae. *Rapsodia Romină*. Buc., Editura militară, 1960, pp. 37—38.
16. ION BĂNUȚĂ. *Cetate vie*. În : Bănuță, Ion. *Izvoare*. Poezii. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 162.
17. RADU BOUREANU. *Sub stelele mari din August*. În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 83.
18. DIMOS RENDIȘ. *Noaptea cu soare* (În românește de Gh. Tomozci). În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 310.
19. MIHAI BENIUC. *Un om așteaptă răsăritul*. În : Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 115 (Biblioteca pentru toți).
20. MIHAI BENIUC. *Letopiseț*. În Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 145. (Biblioteca pentru toți).
21. NICOLAE LABIȘ. *Drapelul*. În : *Tezaur*. 30 decembrie 1947—1962. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 241.
22. ION BĂNUȚĂ. *Toate steagurile roșii*. În : *Tezaur*. 30 decembrie 1947—1962. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 47.
23. NICOLAE TĂUTU. *Proletar și împărat*. În : Tăutu, Nicolae. *Rapsodia Romină*. Versuri. Buc., Editura militară, 1960, pp. 171—172.
24. RADU BOUREANU. *Sub stelele mari din august*. În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, pp. 83—84.
25. MIHAI BENIUC. *Amintirile pământului*. În : Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 214. (Biblioteca pentru toți).
26. ION BRAD. *Inceputuri*. În : *Cu timpul meu*. Poezii. Buc., Editura tineretului, 1958, p. 15.
27. VICTOR EFTIMIU. *Sonet*. În : *Contemporanul*. 34 (1962) 24 (aug.), p. 3.
28. SZEMLER FERENC. *La sârbătorea lui August*. (În românește de Demostene Botetz). În : *Cintare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 329.
29. TOMA GEORGE MAIORESCU. *Coloanele în August*. În : *Contemporanul* 34 (1962) 24 (aug.), p. 3.
30. ILIE CONSTANTIN. *August*. În : *Contemporanul* 34 (1962), 24 (aug.), p. 1.

„MONUMENTELE PATRIEI NOASTRE”

Pentru a-și atinge scopul, cartea de popularizare trebuie să corespundă anumitor cerințe: să aibă un conținut care să intereseze cât mai multă lume, prin actualitatea și utilitatea lui științifică sau tehnică (scris la un nivel de înțelegere mediu și cu o perfectă garanție pentru preciziunea informațiilor) sau care să permită accesul la marile opere de cultură, scrise sau traduse în limba țării într-o formă corectă; să aibă un preț redus, care să pună cartea la îndemâna oricui, în așa fel încât cultura să poată deveni un bun al tuturor.

Îndeplinirea acestor condiții de fond și formă, de tehnică și economie editorială, în marile planuri de tipărituri ale editurilor, se face de obicei prin crearea colecțiilor de popularizare.

Răspunderea editurilor în privința colecțiilor de popularizare este angajată și în alt mod: înființarea colecțiilor și compunerea planurilor de publicații presupun cunoașterea direcției intereselor publicului cititor; editurile pot însă, într-o oarecare măsură, să dirijeze aceste interese, pornind de la o viziune de ansamblu asupra gradului mediu de cultură, oferind o anumită cantitate necesară de cunoștințe fiecărui cititor.

Editurile creează colecții de popularizare, evident, după caracterul lor, științific, tehnic, literar, artistic. Există cazuri de transfer al unei colecții de la o editură la alta, așa cum s-a întâmplat, de exemplu, cu colecția *Monumentele patriei noastre*, care a apărut inițial la Editura de stat pentru literatură și artă și a trecut apoi la Editura Meridiane; sau cu colecțiile *Pagini din istoria patriei* și *Pagini din istoria universală*, care au trecut de la Editura tineretului la Editura științifică. Aceste schimbări se explică printr-o mai nuanțată încadrare a acestora în profilul și intențiile editurilor.

Se întâmplă de asemenea ca o carte să apară în diferite colecții. Așa, de exemplu, romanul *Setea*, de Titus Popovici, ed. II, a apărut în 1959, în Editura pentru literatură și artă, colecția *Biblioteca țaranului muncitor*; aceeași, în 1961, în Editura pentru literatură, colecția *Biblioteca pentru toți*. Aceasta înseamnă că încadrarea cărților într-o anumită colecție nu este riguroasă, atunci când există colecții cu caracter apropiat; este adevărat însă că secvența edițiilor în edituri și colecții deosebite este mai greu de stabilit.

Denumirile colecțiilor de popularizare sînt alese în așa fel încît să sugereze conținutul lor și genul de atracție pe care îl exercită, ele funcționînd ca un titlu general pentru toate publicațiile pe care le cuprinde colecția. Așa de exemplu, în Editura tineretului, care scoate cel mai mare număr de colecții, găsim colecția *Oameni de seamă*, reprezentativă pentru volumele pe care le cuprinde (menționăm, dintre volumele apărute în ultimii ani: C. Toescu, *Traian Vuia* (1961); Const. Măciucă, *Dimitrie Cantemir* (1962); P. Comarnescu, *N. T. Tonitza* (1962), Radu Albala, *Antim Ivireanu* (1962); colecția *În jurul lumii* sugerează perfect povestirile de călătorii (Horia Stancu, *Călătorind prin țările Nordului: Finlanda, Suedia, Danemarca și Islanda*, (1960); Ioan Grigorescu, *Pasărea-Fenix, Doi ani în Polonia populară*, (1961); același, *Cocteil-Babilon*, reportaj din America, (1963); colecțiile *Știința învinge* (Ion Pascaru, *Zborul în Cosmos* (1961); Aurel Lecca, *Comorile pămîntului*, (1962); Ed. Nicolau, *Din electronica de azi*, (1963) și *Să știm*; Tudor Opreș, *Popas printre frunze și flori*, (1962) și *Meșterii naturii*, (1963); Sorin Nicolescu, *Cetățile lumii*, (1962) au un caracter științific bine precizat.

Editura științifică are o secție aparte de știință popularizată, fizică, matematică, biologie și diverse alte ramuri, în care apar lucrări românești și traduceri. Colecția *Natura fără taine* are și ea un caracter științific divers (I. Negrescu, *Atomul*, 1962; C. Eftimiu, *În lumea moleculelor*, 1963; Radu Nor, *Marele magnet (pămîntul)*, 1963).

Editura medicală publică colecția *Medicina pentru toți* (Dr. C. Paraipan, *Turburările de vedere la copii*, 1963), care cuprinde cunoștințe de medicină considerate, dacă nu elementare, în orice caz necesare multora.

Editura muzicală publică colecția *Muzica pentru toți*, care sugerează prezentarea a diferite forme muzicale (Ada Brumaru, *Romantismul în muzică*, 1962; Mircea Nicolescu, *Sonata*, 1962; Eug. Pricope, *Simfonia pînă la Beethoven*, 1963).

Există colecții de popularizare care se adresează unui anumit public. Astfel, colecția *Cunoștințe folositoare*, care apare la Editura științifică, se publică în special pentru cititorii de la sate, cu o problemă potrivită cu preocupările acestora.

Este interesant că unele colecții de popularizare apar și în limbi străine, fie în limbile naționalităților conlocuitoare, ca de pildă colecția *Pagini din istoria patriei* (Gh. Rădulescu, *Anii furtunilor*, ediție românească, 1962 și ediția maghiară, în același an) și colecția *Pagini din istoria universală* (D. Rosenzweig, *Comuna din Paris*, ediție românească, 1961 și ediție maghiară, în același an), fie în limbile străine de mare circulație, așa cum se întâmplă de exemplu cu diferitele colecții ale Editurii Meridiane (*Monumentele patriei noastre*, *Maeștrii artei rominești*), urmărind popularizarea unor anumite materiale în străinătate sau printre turiștii străini veniți în țara noastră.

O evidență a publicațiilor pe colecții, în biblioteci, este foarte utilă pentru biblioteci, deoarece în acest fel se poate urmări completarea colecțiilor cu tot ceea ce apare; pentru cititori, deoarece colecțiile, grupînd la un loc publicații din aceeași categorie, aceștia pot găsi ceea ce s-a scris în anumite domenii. În felul acesta un fișier pe colecții echivalează într-o oarecare măsură, cu un catalog pe materii, cel puțin în ceea ce privește grupele mari: știință, literatură, muzică, artă plastică etc., iar așezarea separată a unor colecții de mare circulație (de exemplu, *Oameni de seamă*) ne conduce la realizarea unor adevărate rafturi tematice.

Volumele dintr-o colecție de popularizare au un aspect exterior caracteristic colecției: coperta are un anumit stil, numărul de pagini, de ilustrații, de planșe și hărți este aproximativ același, iar atunci cînd obiectivele colecției sînt de aceeași natură, chiar planul volumelor este asemănător, punctele principale după care poate fi expus materialul impunîndu-se de la sine. Planul fiind precizat în așa fel, în spațiul limitat impus de colecție, materialul este esențial expus.

Astfel stînd lucrurile, prezentarea unei colecții de popularizare se poate face precizînd de la început elementele comune întregii colecții.

Una dintre cele mai interesante colecții de popularizare care apare la noi și asupra căreia ne vom opri mai mult este colecția *Monumentele patriei noastre*, menționată mai sus printre exemplele de colecții care au trecut de la o editură la alta și printre cele care apar în mai multe limbi.

Editura *Meridiane*, care publică acum această colecție, are un plan vast de publicații: artă plastică și arhitectură (albume, monografii, studii), teatru (figuri de seamă ale teatrului românesc, monografii, studii originale și traduceri), cinematografie, muzică, albume de fotografii artistice, ghiduri turistice, beletristică, cărți politico-documentare, reproduceri de artă.

În acest plan, colecția *Monumentele patriei noastre* a fost trecută pînă anul acesta în capitolul *Albume de fotografii artistice*, ceea ce însă nu s-a dovedit în întregime exact, deoarece partea de text ocupă adeseori mai mult de jumătate din volume. Textele sînt scrise de specialiști în materie care se bucură de mare autoritate; fiecare volum are o bibliografie la zi a subiectului. În acest fel, colecția, „menită să înlesnească cunoașterea acelor vestigii ale trecutului care amintesc de viața și lupta poporului de pe aceste meleaguri din vremuri străvechi și pînă în veacul nostru“, „contribuție la acțiunea de cunoaștere a bogățiilor culturale ale patriei noastre“, nu este compusă din simple albume de fotografii artistice. Acestea sînt prezentări strict științifice ale monumentelor respective, pe baza ultimelor cercetări, însoțite de o bogată ilustrație. Încadrarea acestei colecții în planul pe 1964 al Editurii într-un capitol nou, intitulat *România în imagini*, este ceva mai corectă.

Volumele apărute pînă acum, ca și cele anunțate pentru anul 1964 cuprind material din antichitatea greacă, romană, bizantină, dacică și din evul mediu pe teritoriul țării noastre.

Materialul fiind ales din același domeniu, arheologic și arhitectură, planul volumelor începe aproximativ cu așezarea geografică, continuă cu istoria locurilor, la care se adaugă uneori istoricul cercetărilor și al săpăturilor arheologice, după care urmează descrierea monumentelor. În anexă, un glosar.

Fiecare volum are în medie 25 de pagini de text, 30—40 de ilustrații, 1—3 hărți. Colecția atrage prin calitatea excepțională a fotografiilor.

Până acum, în această colecție s-au tipărit unsprezece volume, într-o ordine care nu este strict cronologică în privința perioadelor din care s-au ales monumentele prezentate. Volumele se pot însă regrupa pe epocile mari cărora aparțin.

Dintre monumentele antice, monumentele dobrogene ocupă un loc important în colecție: „Mulți călători și scriitori au afirmat încă acum o sută de ani că Dobrogea este un impozant muzeu de istorie sub cerul liber...” „cunoaștem pînă acum, pe teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră, aproape 400 de focare arheologice”.

Așa se face că primul volum al colecției, apărut, după cum am arătat mai sus, în Editura pentru literatură și artă, este volumul: Acad. EM. CONDU-RACHI, *Histria*, publicat în 1959 în ediție românească (Ediția a doua e apărută în 1962; în același an au mai apărut ediții în limbile rusă, franceză, engleză și germană).

Săpăturile de la Histria au început în 1914 și „ceea ce s-a scos la iveală de atunci pînă în zilele noastre constituie, din toate punctele de vedere, unul dintre cele mai însemnate complexe culturale din țara noastră”. Ziduri, străzi, piețe publice, locuințe, temple grecești, bazilici, monete, monumente din diferite etape ale acestei colonii grecești, din sec. VII î.e.n., pînă în sec. VII e.n.

Alte trei volume sînt consacrate antichității dobrogene: V. CANARACHE, *Tomis*, 1961. Tomis, actualul oraș Constanța, a fost în antichitate, așa cum este și orașul de azi, centrul provinciei. Un amplu istoric al orașului, cu perioadele sale de înflorire și de dezvoltare urbanistică, este urmat de descrierea obiectelor arheologice antice, a celor expuse în aer liber, ziduri, străzi pavate, fântîni, locuințe, ateliere, bazilici, marele mozaic descoperit în 1958—1959, precum și de descrierea obiectelor din Muzeul Regional din Constanța, „materiale arheologice găsite în ultimii ani în aproximativ 20 de puncte arheologice care dezvăluie urme ale satelor greco-romane sau ale fermelor agricole din antichitate, ale unor întinse terenuri agricole lucrate vreme îndelungată, fără întrerupere”, urme ale diferitelor ocupații ale locuitorilor, „vestigii ale trecutului de muncă și creații ale anticului Tomis”.

Cunoștințele asupra monumentelor antice din Tomis sînt mult și extrem de interesant îmbogățite de tezaurul descoperit în primăvara anului 1962: zece statui, treisprezece basoreliefuluri și un mic altar. Acesta este amănunțit prezentat în volumul: V. Canarache, A. Aricescu, V. Barbu și A. Rădulescu, *Tezaurul de sculpturi de la Tomis*, publicat în Editura științifică în 1963. De aceea, pe lângă volumul apărut în Editura Meridiane, în colecția de care ne ocupăm, este foarte potrivit să se recomande și acesta, întregindu-se imaginea orașului antic cu ultimele importante descoperiri.

C. PREDĂ, *Callatis*, 1962, a apărut în ediție românească, rusă, franceză și germană. Istoricul orașului, actualul oraș Mangalia, fondat la sfîrșitul sec. VI î.e.n., este completat cu aspecte din viața economică, culturală și religioasă, folosind material din autorii antici și mărturii ale autorilor străini din epocile următoare despre portul orașului, arătînd modul în care acestea au fost confirmate de descoperiri.

Descrierea descoperirilor se face după materialul expus în muzeul orașului

Statueta de teracotă — Secolul al V-lea î.e.n.
(Histria).

Mangalia și în Muzeul Regional al orașului Constanța: vase, lămpi, bijuterii, monete, basorelieful, statui.

Așezate pe litoralul Mării Negre, Histria, Constanța și Mangalia „oferă vizitatorilor posibilitatea de a face incursiuni interesante și adesea pline de surprize în trecutul îndepărtat și agitat al acestei regiuni“. Volumele de mai sus, consacrate acestor stațiuni, semnalează pitorescul antic al acestora.

I. BARNEA, *Garvăn-Dinogetia*, 1961. Cuprinde istoricul așezării de la Dinogetia, care se află pe o insulă din bălțile Dunării, numită azi Bisericuța, pe teritoriul satului Garvăn, în nordul Dobrogei. Sunt prezentate resturi ale culturii materiale, începând din epoca neolitică, ale culturii materiale geto-dacice, ale așezării romane și ale celei feudale din sec. X—XII, locuințe, ocupații, legăturile cu Bizanțul și cu statul Kievului, urme de origine est-europeană și asiatică, totul în lumina descoperirilor arheologice.

Celelalte volume din colecția **MONUMENTELE PATRIEI NOASTRE** au ales obiective din alte regiuni ale țării.

Acad. C. DAICOVICIU și H. DAICOVICIU, *Sarmisegetuza*, 1960, a apărut în ediție românească, rusă, franceză și germană¹⁾. Cuprinde prezentarea centrului statului dac, fortificațiile, locuințele dacilor agricultori și păstori, din stațiunile arheologice grupate în jurul a patru puncte principale: Costești, Piatra Roșie, Anineș și Grădiștea Muncelului, cu o scurtă privire asupra culturii dacilor.

„În anii ce vin, regiunea acestor așezări va deveni un centru turistic și un centru de educație patriotică a oamenilor muncii. În acest scop, ruinele descoperirilor vor fi complet degajate de pământ, în vederea unei mai bune prezentări științifice, didactice și turistice“.

Acad. C. DAICOVICIU și H. DAICOVICIU, *Ulpia Traiana*, 1962. Este prezentată Sarmisegetuza romană, capitala Daciei romane, așezată în alt loc decât Sarmisegetuza dacică. Fundarea coloniei, planul orașului, organizarea lui, tabloul vieții sociale și religioase este urmată de descrierea celor mai importante descoperiri: un mozaic reprezentând „Judecata lui Paris“, templul zeului Mithras, templul zeilor siriieni, templul zeiței Nemesis, băile și zidul orașului, palatul Augustalilor, forul, amfiteatrul, mausoleul familiei Aurelia. Descrierea unei zile din viața Ulpiei Traiane și prezentarea muzeului completează volumul.

AL. POPA și I. BERCIU. *Cetatea Alba Iulia*, 1962. „Pentru cercetătorii trecutului, Alba Iulia e un nesecat izvor de documentare, prin comorile strânse în depozitele, atât de bogate, ale Muzeului Regional, ale Bibliotecii Bathyanem

Cetatea Bran. Vedere generală.

Pisanic pusă de Vasile Lupu la Cetatea Neamțului.

1) Cartea a făcut obiectul unei mici prezentări în revista de față în anul 1960, nr. 12, p. 45—46.

și ale secției Arhivelor Statului". Monumentele istorice, arhitecturale și artistice din Alba Iulia sînt prezentate în cadrul istoricului așezării, care datează din epoca neolitică. Capitolul consacrat Bibliotecii Baththaneum semnalează tipăriturile și manuscrisele de preț pe care le cuprinde biblioteca.

O. VELESCU, *Castelul de la Hunedoara*, 1961. Arhitectura castelului, cadrul istoric, vechimea diferitelor părți, datarea și caracterizarea restaurărilor, sînt amplu înfățișate. „În istoria arhitecturii și a artelor, castelul de la Hunedoara își are importanța lui, pentru că aici se găsesc semnalate primele influențe ale Renașterii în Transilvania”.

Determinarea vechimii castelului (prima jumătate a sec. XIV) și arătarea rolului său în diferite momente istorice sînt făcute cu o bogată bază documentară. „Multe și semnificative sînt cele ce se pot vedea aici, castelul de la Hunedoara fiind un loc prielnic pentru însușirea unor date din istoria artelor în general și din istoria arhitecturii în special”.

R. POPA, *Mogoșoaia*, 1962. Curtea domnească a lui Constantin Brîncoveanu este „unul din puținele monumente laice păstrate din tezaurul arhitecturii feudale a Țării Românești, ilustrînd, împreună cu colecția de opere de artă pe care o adăpostește, măiestria și talentul meșterilor noștri din trecut”.

Muzeul, înființat în 1957, prezintă epoca brîncovenească în toată complexitatea ei, de la aspectele social-economice pînă la acelea de cultură materială, accentul principal căzînd asupra artei. Scurta privire asupra epocii arată caracteristicile stilului brîncovenească în arhitectură și artă, format cu contribuția artei populare românești.

R. POPA, *Cetatea Neamțului*, 1963. „Ținutul Neamțului face parte dintre acele regiuni ale patriei noastre în care veacurile trecute au lăsat nenumărate mărturii”, în care „Cetatea străjuiește de aproape șase veacuri” pe dealul înalt de deasupra Tîrgului Neamț. Monumentul, datînd probabil din epoca lui Petru Mușat (1374—1391), „reprezintă o creație moldovenească, izvorită din necesitățile stringente ale evoluției societății locale”. Cetatea era, în sec. XIV, „o fortăreață inexpugnabilă”.

În descriere nu apar însă, în afară de descrierea cetății, și ceramica, monetele și sculpturile de piatră găsite aici și care se află acum în Muzeul din Tîrgu Neamț, ceea ce ar fi completat foarte bine imaginea acestei așezări.

A. M. HENEGARIU, *Cetatea Bran*, 1963. Cetatea, clădită în sec. XIV, a avut un trecut „plin de zbucium și lupte — lupte cu invadatorii turci sau austrieci — lupte ale țaranilor cu foamea, cu nobilii, cu vameșii și castelanii”. Castelul, clădit cu scopuri militare și vamale, are o construcție care corespunde acestui rol: cuprinde ziduri de apărare, clădirile oficiului vamal și cetatea propriuzisă, a cărei formă și dimensiuni au fost adaptate terenului: „un adevărat cuib de vultur” ridicat pe Măgura Branului.

Cea mai mare parte a textului cuprinde istoricul castelului și al regiunii — descrierea castelului și a transformărilor survenite ocupă un loc mai mic.

În vara anului 1957, Cetatea Branului, a devenit muzeu, axat pe istoria, economia și viața socială a regiunii; pe lângă acesta a fost deschis, în anul 1961, și un sector etnografic în aer liber.

În planul pe 1963 al colecției MONUMENTELE PATRIEI NOASTRE au mai figurat, fără să fi apărut pînă la sfîrșitul anului: R. Heitel, *Cetatea medievală Sebeș-Alba* și L. Roșu, *Drubeta*. Pentru anul 1964 s-au anunțat: O. Velescu, *Cetăți țărănești din Transilvania*; O. Floca și B. Bassa, *Cetatea Deva*; M. Davidsescu, *Monumentele istorice ale Olteniei*; M. Matei și Al. Andronescu, *Cetatea Sucevei*.

Activitatea Editurii Meridiane, în cadrul acestei colecții, se continuă urmînd aceleași obiective.

Utilitatea instructivă și artistică a colecției MONUMENTELE PATRIEI NOASTRE este evidentă. În afară de aceasta, alegerea subiectelor și modul lor de prezentare au un scop educativ-patriotic care, uneori, după cum am văzut, este direct exprimat. Colecția servește, după chiar recomandarea editurii, și drept călăuză pentru vizitatorii monumentelor descrise.

Volumele mai au însă și un alt rol, acela de a atrage atenția în general asupra descoperirilor arheologice și asupra monumentelor istorice, solicitînd colaborarea tuturor pentru conservarea lor.

Nu ne îndoim că cititorii așteaptă cu nerăbdare viitoarele apariții din această colecție, fragmente de istorie în cadrul geografic al țării noastre.

ILEANA BĂNCILĂ

Copilul și cartea

Fără a stabili granițe precise între diferitele perioade ale copilăriei, se poate afirma totuși că între felul în care înțelege, judecă și — în general — privește lumea un copil din primele clase elementare și un altul din ultimele clase ale acestui ciclu intervin diferențieri, care se evidențiază și în lectura acestor două categorii de școlari, atât în ceea ce privește conținutul cărților recomandate cât și în privința numărului de pagini.

Cel mai important eveniment în viața copiilor la această vîrstă este desigur primirea lor în organizația de pionieri. Este primul mare examen din viața lor. Pentru a i se acorda cineștea de a purta cravata roșie, micul școlar trebuie să muncească, să se străduiască să fie exemplu prin întreaga sa comportare. Momentul acesta nu a fost suficient cercetat și exploatat de scriitori, totuși viața pionierilor stă în centrul multor lucrări apărute în ultimul timp.

Astfel, romanul *Coiful de aur* de Al. Șahighian înfățișează întâmplările unui grup de pionieri din orașul Sulina, în timpul vacanței de vară. Acțiunile palpitate, întâmplările extraordinare, cer micilor eroi inițiativă, curaj, spirit de sacrificiu, calități pe care ei și le-au format în cadrul organizației de pionieri. Deși apărut cu aproape doi ani în urmă, romanul rămîne actual și se bucură de o bună apreciere din partea cititorilor. O temă similară, dar de data aceasta mai strîns legată de viața pionierilor la școală și în taberele de vară este și romanul *Spre tabăra din pădure* de Nagy István.

O problemă importantă pentru formarea conștiinței socialiste a pionierilor discută scriitorul Corneliu Leu în nuvela de mare întindere *O familie puternică*. Peisajul ales este cel al Văii Jiului, unde măreția locurilor și asprimea muncii în mină a modelat caractere puternice, integre, devotate pînă la sacrificiu cauzei socialismului. În acest cadru, detașamentul de pionieri reprezintă și el o familie puternică, pregătită să rezolve o serie de probleme dificile. Bazată pe o adîncă analiză a personajelor, nuvela *O familie puternică*, de Corneliu Leu este o lectură deosebit de folositoare.

Cu alte procedee artistice, întrebunșind un stil direct, vesel, plin de umor atît ca situații cît și ca limbaj, povestirea *Uluitorul zbor al rachetei Excelsior I* de Iuliu Rațiu își propune să servească aceeași idee ca și nuvela amintită mai sus. Aceste cărți, datorită problemelor pe care le dezbate, cit și subiectului lor foarte clar și linear desfășurat se pretează atît la organizarea de procese literare cît și a unor discuții tematice, sau lecturi dramatizate.

Dacă la asemenea lucrări de proporții mai întinse adăugăm volumul de schițe *Faima detașamentului* de Gica Luteș distins cu premiul Uniunii Scriitorilor și povestirea *Tăurașul* de Petre Luscalov, — despre ajutorul dat de pionierii dintr-un sat, gospodăriei colective, — se poate trage concluzia că autorii celor mai multe din cărțile pentru școlarii mari apărute în ultimul timp se inspiră din actualitate, ocupîndu-se de probleme din activitatea organizației de pionieri, de formarea conștiinței socialiste la noile generații, prin prezentarea înfăptuirilor poporului nostru în cei douăzeci de ani de la eliberare, prin înfățișarea trăsăturilor de caracter superioare ale omului nou, omul socialismului și comunismului. Una din aceste trăsături este și dragostea față de muncă, respectul față de cei ce muncesc. Volumul de povestiri *Brățara de aur* semnate de un grup de autori, a fost întocmit tocmai ținînd seama de acest aspect al procesului educativ la copiii de vîrstă școlară mare.

Un loc aparte în cadrul aparițiilor anului 1963 îl ocupă volumul *Extemporale și alte lucrări scrise* de Mircea Sintimbreanu. Profesor, diriginte și instructor de pionieri timp de mulți ani, autorul a avut prilejul să cunoască îndeaproape atît activitatea copiilor cît și nevoile procesului educativ desfășurat în școli. Din această experiență își trag substanța toate volumele sale de nuvele și povestiri și mai ales ultimele apărute: *32 de premianți* și *La telefon... telefonul*. În multe din bucățile cuprinse în volumul *Extemporale și alte lucrări scrise*, autorul intră într-un colocviu direct cu cititorul, i se destăinuie, îi arată care sînt bucuriile și neazurile profesorului legate de comportarea elevilor, le vorbește acestora ca un părinte atent, fericit și bucuros cînd poate aduce exemple de elevi buni, îndurerat și mînios cînd trebuie să vorbească despre lene, chiul, indisciplină etc. În felul acesta, cititorul școlar descoperă în profesorul său nu numai pe omul cu catalogul, încruntat și sever,

ci și pe părintele, tovară-
șul mai mare la care poate
găsi întotdeauna un sprijin.

Singulară ca procedeu artistic întrebuințat este și lucrarea *Aventurile lui Martinică* de Sipoș Bella. Eroii aventurilor sînt de fapt doi urși din munții Retezat — Martinică și învățătorul său Brun-brun — care vizitează Brașovul, la inițiativa copiilor din noul cartier muncitoresc al orașului. Odată cu poznașii călători, care trec prin cele mai neașteptate și amuzante aventuri, cititorii fac cunoștință cu Brașovul zilelor noastre, intră în marile uzine de aici, admiră peisajele încântătoare ale regiunii.

Alături de lucrările care înfățișează viața de azi din orașele și satele patriei, au apărut în ultimul timp multe volume în care este evocat trecutul de luptă — mai apropiat sau mai îndepărtat — al poporului nostru. În seria de povestiri istorice au văzut lumina tiparului volumele *Vintoașa* de C. Ignătescu și *Intre pană și spadă* de Sarina Cassvan. În prima lucrare este reconstituită pe bază de documente și întimplări în majoritate autentice, epoca mării răzcoale țărănești condusă de Gh. Doja. În cel de-al doilea volum, se încearcă o romanțare a anilor domniei lui Dimitrie Cantemir în Moldova. Ambele cărți fixează cu multă autenticitate figurile unor personalități marcante din istoria poporului nostru, care au luptat în numele dreptății și libertății. În afara seriei de povestiri istorice, au apărut și alte lucrări avînd ca tematică evocarea trecutului de luptă al poporului. Astfel, scriitorul Nicolae Deleanu reia în povestirea *Minerita* un episod descris și în romanul *Nedeia din*

Poiana Miresii. El arată copiilor greutățile pe care le-au înfruntat primele organizații de luptă ale minerilor din Valea Jiului. Marin Iancu Nicolae ajută de asemenea micului cititor să cunoască viața grea din trecut a oamenilor muncii din țara noastră, dându-i cartea *După negură, soare*. Titlul capătă o semnificație mai adâncă dacă ținem seama de faptul că lucrarea se datorește unui scriitor lipsit de vedere, care este totuși receptiv la marile profeții din viața poporului nostru.

Momente asemănătoare prin dramatismul faptelor înfățișate, cuprinde și volumul *Salvarea Tezaurului* de Ben Dumitrescu. Iar apariția ediției a doua, revăzută, a romanului *Ultima poveste* de Radu Tudoran și a volumului *Călăreși în zare* de George Nestor, are menirea de a ține mereu trează în sufletul noilor generații de cititori amintirea mărețelor zile eliberatoare ale lui August 1944, de la care vom sărbători în curând douăzeci de ani. Pentru cultivarea simțului patriotic al copiilor de vîrstă școlară mare, pentru cunoașterea de către ei a trecutului istoric al poporului nostru, asemenea lucrări sînt un ajutor prețios și ele nu trebuie să lipsească de pe fișa nici unui cititor de această vîrstă.

Aceste lucrări, ca și altele apărute anterior cu teme similare, trebuie să stea în mod deosebit în atenția bibliotecarilor în acest an, cînd întregul nostru popor sărbătorește cu entuziasm și noi realizări cea de-a douăzecea aniversare a eliberării sale. Pe marginea unuia sau altuia dintre aceste cărți se pot organiza întîlniri ale copiilor, cu participanții la evenimentele din August 1944, cu muncitorii sau colectivizii fruntași, cu activiștii de partid care să povestească despre viața lor în trecut și astăzi.

Odată cu descoperirea istoriei, a nemărginirii timpului, copilul descoperă la această vîrstă și nemărginirea spațiului. Volumele de călătorii devin o lectură tot mai atrăgătoare, cu toate că abia către sfîrșitul perioadei la care ne referim, adică la vîrsta de 12—14 ani, asemenea lucrări sînt pe deplin înțelese de către copii. Volumele *Prjevalski* de Anca Livescu și *Prîntre balene și pinguini* de Mihail Pop, răspund în bună măsură setei de cunoaștere a copilului și dorinței sale de a afla povestiri despre fapte eroice și despre cei ce le înfăptuiesc. În căutarea unui ideal de viață, a unui model de urmat, copiii citesc adesea biografiile marilor personalități, pe care le îndrăgesc, admirîndu-le ca pe adevărați eroi. Colecția *Mari călători, mari descoperitori* este pentru cititorul de 10—14 ani prima treaptă către cunoașterea vieții multor oameni însemnați și constituie o poartă spre înțelegerea volumelor din colecția *Oameni de seamă* destinată cu precădere tineretului. Pe marginea cărților de călătorie e bine să se organizeze concursuri „Cine știe — răspunde” sau „Geograful priceput” care să aibă drept scop fixarea cunoștințelor căpătate prin lectura volumelor respective.

Fără a forma o preocupare majoră, lectura basmelor și legendelor, a scrierilor în care predomină fantasticul, este absolut necesară la această vîrstă. Ea este un bun stimulent al imaginației, ajută la cunoașterea unor opere populare de o extraordinară valoare artistică. Astfel, pe lângă volumele de basme arătate în prima parte a articolului, mai pot fi recomandate copiilor de vîrstă școlară mare culegerea *1001 de nopți* — în prezentarea lui Eusebiu Camilar, *Gargantua* de François Rabelais în prelucrarea destinată copiilor de Romulus Vulpescu sau volumul I al cărții *Din marile legende ale lumii* povestite pentru școlari de Al. Mitru. Editura tineretului a inițiat publicarea acestui ciclu de legende, pentru a face cunoscute elevilor o serie de creații populare cu rol important în evoluția literaturii. Primul volum cuprinde legendele despre Cneazul Igor, Siegfried, Roland și Cidul, reconstituite pe baza diferitelor izvoare culte și folclorice.

În jurul vîrstei de 10 ani, copilul înlocuiește cel mai adesea lectura basmelor cu literatura științifico-fantastică. *Acalul cesiumiștilor* de S. Fărcășan, *Chemarea nesfîrșitului* de I. Mînzatu, *Oameni și stele* de I. Hobana, *Oul lui Columb* de E. Jurist sînt numai cîteva din lucrările apărute în ultima vreme și care ajută cititorului școlar să se avînte cu imaginația atît în viitor cît și în trecut.

Pentru a asigura cititorilor înțelegerea mai deplină a unor astfel de lucrări, bibliotecarii pot organiza discuții cu unii profesori de specialitate, pe o problemă dată. De asemenea, se pot organiza recenzii cu participarea unui specialist, a unui cercetător, profesor de fizică, chimie, astronomie etc. care vor putea răspunde în mod științific problemelor rămase nelămurite.

Poezia pentru copiii de vîrstă școlară mare apărută în anul 1963 este variată atît ca tematică precum și ca modalități de exprimare. Astfel, Marcel Bresașu în *O nouă poveste u vorbei* concretizează poetic unele noțiuni ca — patrie, partid, socialism, pace. Ion Brad în volumul *În luna mai*, N. Tăutu în *Pentru pionierii fării*, Val. Boiculescu în *Zburați hului mei* și Ștefan Iureș în *A voastră e lumea* cîntă de asemenea partidul, patria liberă și înfloritoare, pacea, ca supremul bun al omenirii ce trebuie apărat prin toate mijloacele, sărbătorile noastre dragi, hărnicia oamenilor muncii, puterea neîmurmurită a poporului condus de partid.

Cele două volume de satiră și umor *Orar de vacanță* de I. Hobana și *In vârful penitei* de Mihnea Moisescu cuprind, așa cum le arată și titlul, versuri despre preocupările de vacanță ale elevilor sau înțepă cu finețe dar categoric pe leneși, pe lăudăroși, pe cei ce suflă la lecții, adică pe acei care nu răspund în suficientă măsură îndatoririlor lor de școlari.

O lucrare care conține frumuseți de limbă deosebite este volumul *Vinătoare domnească* de Profira Sadoveanu. Pornind de la un capitol al romanului *Izvorul alb* din ciclul *Frații Jderi* de M. Sadoveanu, poeta împletește o povestire nouă, despre încercarea domnului Ștefan cel Mare de a vîna vestitul zimbru alb despre care se spunea că s-ar ascunde undeva în codrii Ceahlăului. Poezia îmbogățește limbajul copiilor, îi solicită să gîndească la posibilitățile și frumusețile limbii, și de aceea lectura unor astfel de lucrări trebuie urmărită cu perseverență chiar atunci cînd cititorul de vîrstă școlară nu se arată dispus către versuri și meditație. Găsirea unor forme de popularizare a cărților de poezii, care să țină trează atenția cititorilor copii pentru aceste lucrări este o datorie a bibliotecarilor și a tuturor lucrătorilor cu cartea. Concursuri „Cea mai bună recitare”, seri tematice de poezie, ca și un afișaj adecvat vor ajuta la trezirea interesului micului cititor pentru cartea de poezie.

Pentru a cunoaște bogata moștenire literară care a fost reconsiderată odată cu întreaga moștenire culturală progresistă a poporului nostru, mulți școlari folosesc desigur volumele apărute în „Biblioteca școlară”. Totuși această colecție, prin criteriile care stau la baza selecționării textelor, prin prefețe și aparatul critic care o caracterizează, nu este destinată în primul rînd școlărilor din clasele IV—VII ci aceloră din școlile medii. Pentru această vîrstă, mai adecvată este colecția *Clasicii romîni* bogat ilustrată în care au apărut volumele *Poezii de M. Eminescu*, *Povești de I. Slavici*, *Amintiri din copilărie*, *Povești și Povestiri de I. Creangă* și altele. Actualmente se studiază și o formulă mai potrivită cu cerințele procesului de învățămînt, ca și cu preferințele cititorilor pentru a pune la îndemîna copiilor cele mai frumoase lucrări ale scriitorilor noștri, accesibile lor. Părerile bibliotecarilor referitoare la această problemă pot fi deosebit de folositoare.

În ceea ce privește literatura beletristică tradusă, alegerea bibliotecarului este ușurată și de cuprinderea lucrărilor în anumite colecții. Astfel, colecția *Cutezătorii* în care au apărut *Tînăra gardă* de A. Fadeev, *Pasărea de bronz* de Ribakov, *Piatra verde* de I. Likstanzov, *Robin Hood* de H. Gilbert și altele este mult căutată de cititorii începînd din clasele V—VIII cu toate că nici această colecție, nici colecția *Aventura* nu sînt destinate în primul rînd cititorilor de 10—14 ani. Pentru aceștia au apărut multe lucrări ca *Emil și cei trei gemeni* de Erik Kastner, *Cei dintr-a VI-a* de I. Salmikov, *Aventurile lui Kroș* de A. Ribakov, *Micii sălbații* de L. Thompson sau volumele de basme ale popoarelor Asiei și *Inelul fermecat* de Italo Calvino.

Instructive sînt pentru cititorii la care ne referim și cărțile de călătorii cuprînse în colecțiile *Patria noastră* și *În jurul lumii* deși și acestea se adresează în special elevilor de curs mediu și tineretului, precum și multe traduceri ca *La nord de Zambezi* de F. Behouneț și *Pe jos prin Africa* de A. Liuboș. Dar asemenea cărți presupun un cititor cu noțiuni de geografie mai bogate pentru a putea urmări pe hartă sau cu închipuirea drumul arătat de autorii lucrărilor.

Literatura științifică este de asemenea căutată de copii, începînd uneori chiar cu primele clase elementare. În Colecția *Să știm* au apărut multe lucrări folositoare și bogate din punctul de vedere al informării științifice: *Căluțul de oșel* de I. Ionescu, *Mesterii naturii* de T. Opreș, *Călătorie în lumea electronului* de M. Tanciu, *Construiri un tren telecomandat* de St. Niculescu și altele. Desigur că și în alte colecții ca *Știința învinge*, cititorii-copii mai bine pregătiți pot găsi informații asupra unor probleme tehnice și științifice care-i interesează, dar nivelul colecției este mult superior cunoștințelor unui elev de școală elementară. Cartea științifică trebuie să stea deopotrivă în atenția bibliotecarului. Manifestările cu acest gen de carte cer de obicei prezența unui specialist, dar se pot iniția și acțiuni la îndemîna oricărui lucrător cu cartea: panouri tematice, afișarea notelor celor mai buni copii cititori de literatură științifică, discuții cu specialiștii etc. Cartea științifică, mai mult chiar decît cartea beletristică, cerc un cititor pregătit, cu un anumit nivel de cunoștințe. De aceea, recomandarea uneia sau alteia dintre lucrări trebuie făcută cu toată atenția.

În anul 1963 au apărut mai mult de 60 de titluri de lucrări destinate pionierilor și școlărilor din clasele III—VII. Pentru anul în curs, numărul lor va spori. Cuprinzînd toate genurile și speciile literare, bogată și actuală ca tematică, această literatură, semnată de condeie fruntașe ale scrisului din țara noastră, este un ajutor prețios în opera de educare a noii generații. Pentru ca aceste lucrări să-și atingă în modul cel mai deplin scopul, ele trebuie recomandate cu grijă și discernămînt aceloră care le sînt destinate. De aceea, a da fiecărei vîrste cartea cea mai potrivită, devine o normă dintre cele mai importante în munca bibliotecarului.

Toate zările ne sînt deschise

BIBLIOTECARUL

VOICU — Instructor de pionieri,
RADU }
ANCA } pionieri —
DAN } elevi în clasa a VII-a
MIHAI }

BIBLIOTECARUL

Dragi copii, să stăm de vorbă astăzi despre un subiect care sînt sigur că o să vă intereseze. E vorba de a înfiripa aici, împreună, visul fiecăruia despre ceea ce vrea să facă mai tîrziu.

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— Subiectul acesta nu poate fi niciăieri dezbătut mai bine decît aici, în mijlocul cărților. Fiecare dintre voi își va aminti cu acest prilej, că una sau mai multe din cărțile citite i-a deschis un orizont nou spre viitor, l-a încurajat, i-a dat temei să nădăjduiască faptul că într-o zi va izbubi să-și realizeze idealul.

DAN

— Tovarășe instructor, cred că nu e ușor de discutat subiectul acesta.

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— De ce, Dane?

DAN

— În ceea ce mă privește pe mine, sînt mai multe meserii care mi-ar place, despre care am citit și poate mai există altele la care încă nici nu m-am gîndit. De cîte ori am terminat cite o carte interesantă, am discutat-o cu tata, așa că fără să vreau venea vorba și de planurile de viitor ale copiilor și tinerilor din cărți. Cînd eram mic voiam să fiu Făt-Frumos, fiindcă-mi plăceau basmele lui Călin Gruia. Pe urmă am vrut să fiu șofer, pompier, mecanic de locomotivă și mai știu eu ce. Iar tata, zîmbea de fiecare dată și în loc să-mi stăvilească dorințele mi-a mai vorbit, cu timpul, cu unele meserii: „Dar medic n-ai vrea să fii? Sau poate ți-ar place să construiești motoare?” Dacă ar fi după tata, ar trebui să învăț toate meseriile!

BIBLIOTECARUL

— Dragă Dane, peste cîțiva ani ai să-l înțelegi și ai să-i dai dreptate. Nu trebuie să uităm, că părinții multora din noi au visat să realizeze în viață ceva cu mult mai bun decît li s-a dat posibilitatea să facă. N-au avut mijloace să învețe, au fost siliți să muncească de la o vîrstă cînd voi abea începeți să vă ridicați pe treptele studiilor. De aceea astăzi, cînd vouă toate zările vă sînt deschise, părinții voștri visează prin voi, năzuiesc prin voi să atingă țelurile tinereții lor.

ANCA

— Adevărat, tovarășe bibliotecar, aveți dreptate. O prietenă mai vîrstnică a mamei mele nu mai putea de bucurie cînd i-am spus odată, după ce am fost la dînsa la țesătorie că mi-ar place să mă fac ingineră textilistă. Mai tîrziu, după ce am citit povestirea „Rochiile cu bujori...”, m-am gîndit că viața ei seamănă oarecum cu aceea a țesătoarei frunțase Ecaterina Mușat, care încă din copilărie a plecat la oraș, înfruntînd toate greutățile, de dragul meseriei pe care a voit cu orice preț s-o facă. (Săcădat, Gavrilă. *Rochiile cu bujori...* În vol.: *Brătara de aur*. București, Ed. tineretului, 1963, p. 105).

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— Prin urmare, vedeți că noianul de visuri pe care și voi și toți ai voștri le fac pentru viitorul vostru nu ne poate împiedica, ba dimpotrivă ne încurajează să privim cu încredere spre anii ce vor veni. Eu sînt sigur că nu numai Anca s-a gîndit că i-ar place să lucreze în lumea neobosită a războaielor automate!

MIHAI

— Bineînțeles că nu, tovarășe Voicu. Mie de pildă, nu știu cum să vă spun, mi-ar place să am o meserie în care să-mi pot folosi din plin mîinile. Să scot de pildă o formă dintr-un material brut. Trebuie să recunosc cîstit că mi-ar place mult mai mult să aplic cit mai repede cunoștințele mele practice pe viu, să știu eu că lucrul pe care l-am terminat e bun făcut și că nimeni nu mai trebuie să adauge ceva la el. Astfel, citind povestirea „*Nea Mitu*”, am înțeles foarte bine de ce îi plăcea atîta tînarului Marin în atelierul de strungărie: „Să auzi cum zumzăie mașinile astea zvelte și nervoase și să vezi cu cîtă iuțeală scot inele nesfîrșite de șpan argintiu, cum scot scamatorii panglici din pălărie, la

circ... Grozavă meserie! tu doar apeși pe buton, învîrtești o manivelă, iar piesele se subțiază și se modelează ca untul. Nu-i vorbă, trebuie să ai ochi și mină pricepută“.

(Mănuceanu, Vasile. *Nea Mitu*. În vol.: *Jurnal de bord*. București, Ed. tineretului, 1963, p. 71).

BIBLIOTECARUL

— Fiecare meserie poate deveni o adevărată artă, iar cel ce și-a ales-o nu trebuie decît să-și iubească munca, pentru a o duce la perfecțiune. Au trecut douăzeci de ani de cînd tinerii din țara noastră au libertate deplină să-ndrăgească orice meserie. Astăzi nimeni dintre noi nu mai poate spune: „mi-ar fi plăcut să studiez astronomia sau mecanica și nu s-a putut“. În timpul celor douăzeci de ani de la eliberarea patriei noastre, aniversare pe care o vom sărbători anul acesta, vi s-au deschis drumuri tot mai numeroase și tot mai atrăgătoare. Cărțile scriitorilor noștri vă înfățișează multe din aceste căi.

RADU

— A fost o carte pe care știu că am citit-o pe nerăsuflăte, să fie un an de atunci, și credeți-mă, nu am uitat-o pînă astăzi. În cartea aceea, care se numește „*Coiful de aur*“, nu se vorbea de-a dreptul de alegerea unei meserii. Se povestea în filele ei înțeleptele neobișnuite ale unui detașament de pionieri, care în căutarea unei comori închipuite, au adus patriei noastre mari servicii. Grozavi băieții aceia! Și Maria, singura fată admisă în detașament după grele încercări... Cum să spun, cînd am citit cartea, parcă mă și vedeam în cala corăbiei „*Vijeliosul*“ care era în realitate beciul unei clădiri dărîmate, sau plutind printre insule de plaur, în delta Dunării, împreună cu băieții, în căutarea misterioșilor tainuitori ai comorii. Copiii aceia nu semănau între ei. Fiecare avea altă fire și fiecăruia i-ar fi plăcut o altă meserie. Dar mie, cea ce mi-a rămas în amintire despre ei, a fost curajul, stăruința și prietenia cu care fiecare în felul lui și toți laolaltă au dus la bun sfîrșit o treabă cît se poate de serioasă, ivită dintr-o joacă.

(Șahighian, Alexandru. *Coiful de aur*. Buc., Editura tineretului, 1962).

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— Bravo, Radule. Ceea ce ne-ai spus despre calitățile eroilor din cartea „*Coiful de aur*“, deși fără o legătură aparentă cu alegerea unei meserii, re-

prezintă punctul de plecare pe drumul marilor realizări în viață: curajul, stăruința și solidaritatea sînt prietenii devotați ai omului în orice împrejurare și în orice meserie s-ar strădui să înfăptuiască ceva.

DAN

— Cum l-au impresionat pe Mihai băieții din „*Coiful de aur*“, așa m-au impresionat pe mine cei din detașamentul lui Costel Samsudean. După ce am citit cartea „*O familie puternică*“ în care este vorba de viața acestei familii Samsudean, mineri din tată în fiu, aproape că i-am invidiat pentru dragostea lor față de meserie. Fără îndoială că munca lor este foarte grea, dar cît de interesantă trebuie să fie dacă fiul urmează tatălui și bunicului său pe cărările subpămîntene, cînd oamenii sînt liberi să-și aleagă orice altă meserie ar voi. Și totuși ei nu părăsesc mina, nici cînd le-a venit timpul să se odihnească, după o viață de muncă, așa cum s-a întîmplat cu bătrînul Samsudean, bunicul lui Costel. Pentru cine n-a văzut o mină, lectura descrierii ei e cît se poate de interesantă: „*Colivia coboară*. Coboară în puțul întunecat cu o viteză de zeci de metri pe secundă. Cînd te dezmeticești, o ușă se deschide și ești jos, în fundul minei. O galerie lungă, luminată bogat, asemenea unei săli nemai-pomenit de mari a unui uriaș palat, te primește cu zgomotul asurzitor al trenurilor de vagonete pline de cărbuni, care se înghesuie spre colivie, spre a fi ridicate sus, la lumină. De-aici înainte pornești spre orașul subteran, cu sute de străzi care nu au numai lungime și lățime, ci și înălțime. Ghirlande de becuri le luminează într-o nesfîrșită noapte. Prin mijlocul lor circulă trenuri, pe margini conducte mari trag apa din izvoarele subterane și duc aerul comprimat pînă la cele mai îndepărtate colțuri, pentru ca el să acționeze ciocanele pneumatice cu care minerii mușcă într-una din zidul de cărbune sau din piatra care îl acoperă. Acolo sînt „*abatajele*“ și „*înaintările*“ — locurile de muncă ale minerilor. Acolo lucrează Petre Samsudean cu echipa sa, acolo lucrează și Nuțu, face practică și Tibi, acolo lucrează sute și sute de alți mineri.“

(Leu, Corneliu. *O familie puternică*. București, Editura tineretului, 1963, p. 98.

ANCA

— Fără nici o îndoială, ne putem da seama că astăzi munca într-o mină

este frumoasă. Dar când mă gîndesc cum se muncea înainte în mine, mă cutremur. O să mă întrebați de unde știu. Tot dintr-o carte, pe paginile căreia am plîns de durere și revoltă. E vorba acolo de o mineriță de nouă ani, de un copil, căreia multă vreme nici numele nu i s-a știut în abataj. Era strigată „13” numărul pe care i-l dăduse patronul. Ascultați numai cum arăta fetița aceasta și-o să înțelegeți cum trăiau altădată copiii săraci: „Apoi răsări din întuneric o boabă de fetiță, mai cît lintea. Clipocea prin apa care îi ajunsese pînă mai sus de genunchi. Ghemotocul să tot fi avut vreo șapte ani. Așa arăta. Era lăptoasă și murdară. La gură i se grămădiseră bube dulci. Miinile erau negre tuci, cu scrijelele de murdărie încrustată și cu zdrelituri sîngerinde. Ochii priveau cu teama unui cîine bătut”.

(Deleanu, Nic. *Minerita*. București, Editura tineretului, 1963, p. 36).

Fapta eroică a acestei fetițe, care împreună cu un alt tovarăș de vîrstă ei au derutat jandarmii ce urmăreau pe mineri în grevă, m-a umplut de admirație și duioșie.

BIBLIOTECARUL

— E foarte bine că Anca ne-a amintit cum o duceau altădată copiii muncitorilor din țara noastră. Astăzi, voi nu mai cunoașteți aceste suferințe decît din cărți sau din ceea ce vă povestesc cei mai vîrstnici despre trecut. Trecutul însă nu trebuie uitat. Căci viața noastră de astăzi lipsită de griji, bogată în cele mai cutezătoare perspective, s-a clădit pe jertfe grele, pe lupta celor mulți și asupriți pentru libertate, pe curajul și dîrzenia neînfrîntă a eroilor clasei muncitoare. Noi nu avem altă cale de a cinsti mai frumos amintirea tuturor celor care au renunțat la viața lor pentru a dărui țării noastre o viață nouă decît muncind bine, cu dragoste și avînt, oriunde vom merge să ne facem meseria.

RADU

— Astăzi, la noi sînt prețuiți specialiștii în agricultură: inginerii agronomi, silvicultori, medicii veterinari. Eu încă n-aș putea spune pe care din aceste meserii o s-o învăț cu mai multă plăcere. Ceea ce știu însă de pe acum este că-mi place mult viața în mijlocul naturii, munca în aer liber și socotesc că aceasta este tot atît de bogată în posibilități ca orice altă activitate. Întotdeauna am citit cu interes cărțile în care se înfățișează viața celor ce

trăiesc la țară. Cîte bucurii noi și neașteptate n-au întîmpinat pe Simina, fetița agronomului unei gospodării colective din povestirea „Prietenii Siminei”! Asta mi-ar place să fac: toată săptămîna să mă ocup de plante și animale iar duminica sau în zilele de sărbătoare să merg la vînațoare.

(Iuteș, Gica. *Prietenii Siminei*. În vol. *Faima detașamentului*. București, Editura tineretului, 1963, p. 130).

MIHAI

— Dacă e vorba de vînațoare, Radule, apoi parcă aș prefera să vînez balene în Marea lui Behring ca unchiul Bazil, căpitanul de cursă lungă din povestirea „Printre balene și pinguini”, decît iepuri sau prepelețe. Auzi, să vînezi o balenă de 27 de metri, asta zic și eu!

(Pop, Mihail. *Printre balene și pinguini*, București, Editura tineretului, 1963).

DAN

— Aventuri extraordinare ale exploratorilor sau vînațorilor, sînt în cartea „Pe jos, prin Africa”. Ascultați cum decurge o vînațoare de rinoceri, unul din animalele cele mai temute ale junglei. „După furia cu care animalul acela uriaș rupea crengile strivind în picioare trestia și iarba, după cum sforăia și gîița, era limpede că e întărit la culme de prezența oamenilor. Știind că unui astfel de animal infuriat nu-i trebuie mai mult de douăzeci de secunde ca să ajungă la termitieră, oamenii fură într-o clipă în apă, abia apucînd să ia cu dinșii reflectorul, mantalele și armele, pe care le trecură prin vad, ținîndu-le deasupra capului, și se îndreptară spre copac. În acest timp rinocerul se năpustise asupra termitierii, împroșcînd cu furie crengi și pietre și, în general, tot ce mirosea atît de nesuferit a om. Împotriva termitierii însă nu putea face nimic. Lutul lipit de saliva termitelor capătă cu vremea proprietățile betonului armat. Pe cînd rinocerul încerca în van să distrugă furnicarul, vînațorii se și urcară în copacul singuratic de pe malul cîlălat”.

(Liuboș, A. *Pe jos prin Africa*. Traducere din limba rusă de R. Șiperco. București, Editura tineretului, 1963, p. 112).

RADU

— Ia lăsați-mă voi în pace cu rinocerii și cu leiul voștri! Eu o să mă mulțumesc cu iepurii și cu rațele sălbatice de la noi. Dar dacă e vorba să rîdeți voi de iepurii și rațele mele și

să faceți voi pe grozavii, stați că v-o fac eu acum și de nu v-o place să nu-mi spuneți voi pe nume! Tovarășe Voicu, unii din băieți au vorbit aici despre câte o meserie care le-ar place. Dar să știți că nu toți au recunoscut cinstiț, dar cinstiț de tot, ce i-ar atrage mai mult să facă în viitor!

TOȚI

— Ce vrei să spui, Radule?

RADU

— Uite, să verificăm: să ridice mâna cei care n-ar vrea să fie mai târziu constructori de nave cosmice sau chiar cosmonauți? Ei? Ați văzut, tovarășe Voicu? Am avut dreptate!

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— De ce tăcerea aceasta? De ce vă temeți să recunoașteți cea mai îndreptățită dorință a unui copil, care va fi bărbat în floarea vârstei în anul 2000?

MIHAI

— E prea, prea, tovarășe Voicu! Chiar așa?

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— Chiar așa, Mihai. De ce să vă mirați? Oare drumurile Cosmosului nu sînt drumurile viitorului? În privința aceasta vă recomand eu o carte care o să vă deschidă gustul și o să vă familiarizeze cu ideea de a construi cîndva nave cosmice. E vorba de „*Uluitorul zbor al rachetei Excelsior I*”. Socotesc că răspunsul pe care-l dă în această carte tatăl unuia din copii, băiatului său, este de un mare adevăr pentru zilele noastre și cele ce vor veni.

— „Crezi, într-adevăr, că o să pot face o rachetă?”

— De ce să nu poți? O să-ți dau bani să cumperi tot ce ai nevoie pentru construirea ei. Tu ai foarte mare dreptate. Pe planeta noastră omul a învățat de mic întii să meargă de-a bușilea, apoi să simtă tot timpul pămîntul sub picioare. Acum, de cînd cu primul sputnic, omul tot de mic trebuie să învețe să se desprindă de pămînt. E drumul nostru firesc. Mereu mai sus!

— Deci sfatul dumitale este să încerc? mai întrebă o dată Dodu.

— Sfatul meu? Dar ce, azi-dimineață cînd te-ai sculat mi-ai cerut voie să pui piciorul pe pămînt? E un drept al tău...”

Da, într-adevăr, va fi dreptul nostru să călătorim în spațiile interplanetare. Iată una din perspectivele care îndreptățesc pe deplin preocuparea și entuziasmul pentru viitorul nostru.

(Rațiu, Iuliu. *Uluitorul zbor al rachetei Excelsior I*. București, Editura tineretului, 1963, p. 40).

BIBLIOTECARUL

— Poeții și scriitorii au fost printre cei dintii care au exprimat cutezanța de care voi tinerii aveți dreptul de a da dovadă în epoca noastră, epoca împlinirii celor mai îndrăznețe visuri ale omenirii:

Și iată, visul nu mai e doar vis,
Iar omul-stea, întors la noi, există!
Pe drum de ani-lumină și-a înscris
Cu zbor nemuritor străvechiul vis
O inimă cu aripi, comunistă.

(Brad, Ion. *Omul-stea*. În vol.: *Mă uit în ochii copiilor*. București, Editura pentru literatură, 1962, p. 164).

INSTRUCTORUL DE PIONIERI

— Pentru atîtea gînduri înalte și nădejdi luminoase de viitor trebuie să mulțumim scriitorilor și bibliotecii, care ne-a arătat totdeauna drumul spre opelele acestora — roade prețioase dăruite nouă cu toată generozitatea, așa cum spune poetul:

„Sînt măr de lingă drum și fără gard.
La mine-n ramuri poame roșii ard
Drumețele, să iei fără sfială,
Că n-ai să dai la nimeni socoteală.”

(Beniuc, Mihai. *Mărul de lingă drum*. În vol.: *Poezii*. București, Editura pentru literatură, 1962, p. 151).

INDICAȚII METODICE:

Menționăm că atît numele copiilor cît și cărțile recomandate vor fi schimbate conform specificului colectivului care organizează manifestarea. Pot fi de asemenea alese alte citate, iar cele indicate, amplificate. În afară de cărțile utilizate în materialul de față se mai pot folosi și următoarele lucrări:

Tudoran, Radu. *Ultima poveste*. Buc., Editura tineretului, 1956, 450 p.

Pancu-Iași, Octav. *Cartea cu ochi albaștri*. Buc., Editura tineretului, 1959, 281 p.

Livescu, Anca. *Prjevalski-Călător*. Buc., Editura tineretului, 1963, 126 p.

Golițan, S. *Cei patruzeci de exploratori*. În romînește de Iulia Soare și V. Tvileac. Buc., Editura tineretului, 1963, 247 p.

Constantinescu, Titel. *Trei căsuțe, trei drumuri*. București, Editura tineretului, 1963.

CRISTINA PETRESCU

AMENAJAREA BIBLIOTECILOR

BIBLIOTECA RAIONALĂ — AMENAJAREA SPAȚIULUI

În rețeaua bibliotecilor publice, biblioteca raională, spre deosebire de cea comunală, constituie o treaptă calitativ diferențiată din punct de vedere funcțional — biblioteconomic.

Toate operațiunile fundamentale: achiziție, prelucrare, organizare, lectură și îndrumare capătă o extindere amplă și un conținut mult mai complex. Biblioteca raională este o verigă activă, îndeplinind sarcinile unei biblioteci orașenești, în localitățile reședință de raion, completată cu funcțiile de coordonare a activității tuturor bibliotecilor publice din raion. În acest sens, putem desprinde următoarele caracteristici biblioteconomice generale:

a) Fondul de publicații atinge o medie de 23 000 volume — conform celor mai recente date statistice.

b) Numărul mare de publicații achiziționate, cere un serviciu de prelucrare dezvoltat. De aceea se prevede un spațiu adecvat pentru activitatea bibliotecarilor (birou separat).

c) În bibliotecile raionale, se cere aplicarea sistemului de organizare cu acces liber la raft, atât în zona de împrumut și alegerea cărții, cât și în spațiul de lectură, uneori. Deoarece practic nu este posibilă expunerea întregului fond, zona de depozitare, în care urmează să se păstreze exemplarul de bază, dubletele și fondul vechi, capătă o pondere sporită.

d) În biblioteca raională trebuie să funcționeze secția pentru copii, prevăzută cu raft liber, ferm delimitată în spațiul clădirii (fie încăpere separată, fie punct cu autonomie funcțională). Colțul pentru lectura periodicelor se extinde, știut fiind că aceste publicații sînt mai numeroase și mai mult solicitate în bibliotecile raionale. Spațiul de lectură pentru adulți devine imperios necesar. El poate fi prevăzut și cu rafturi libere, fondul expus aici neîmprumutîndu-se însă la domiciliu. Cînd există posibilități, este indicat să se organizeze și o secție muzicală, izolată de zona de lectură sau împrumut.

e) Activitatea de informare bibliografică și de îndrumare metodică cunoaște o dezvoltare deosebită, desfășurîndu-se pe două planuri:

— în interiorul bibliotecii, prin organizarea sistemului de cataloage, a fondului de referință, prin îndrumarea cititorilor la raft și prin informarea bibliografică;

— în exteriorul bibliotecii, prin îndrumarea metodică a unităților comunale, satești, filiale, sindicale etc. și ajutor de specialitate acordat altor categorii de biblioteci de pe teritoriul respectiv. Această funcție reclamă un birou sau o zonă distinctă.

f) De la caz la caz, în raport cu posibilitățile fiecărei biblioteci, este necesar să se prevadă un spațiu pentru expoziție și pentru club.

Realizarea acestor utilități impune un local adecvat, iar în cadrul interior existent, o zonificare strictă și judicioasă. Astfel de criterii trebuie să fie luate în considerație atât la repartizarea localurilor pentru biblioteci raionale cât și la amenajarea spațiului destinat activității de bibliotecă, în ansamblu. În genere, bibliotecile raionale sînt încorporate în clădiri vechi, al căror spațiu n-a fost special construit pentru o asemenea instituție: în incinta caselor de cultură — de construcție veche (biblioteca raională Brăila, de exemplu), în clădirile unor instituții administrative (Cîmpulung-Muscel), în blocuri sau case de locuit (majoritatea celor din Capitală) sau în clădiri proprii (Găiești, Curtea de Argeș, Focșani). Unele biblioteci raionale au efectuat reamenajări în vederea aplicării sistemului cu acces liber

la raft. Lipsa unei documentații suficiente și a unui organ competent care să studieze și să avizeze proiectele de reamenajare, au condus uneori la utilizarea neeficientă a investițiilor și la rezultate sub nivelul posibilităților reale de care dispun bibliotecile.

ZONIFICAREA SPAȚIULUI ȘI UNELE CARACTERISTICI DE AMENAJARE A ACESTUIA

În funcție de caracteristicile și sarcinile stabilite mai sus, biblioteca raională trebuie să țină seama de aplicarea, integrală sau parțială, dar în orice caz consecventă a principiilor care rezultă din schema de principiu privind zonificarea spațiului unei biblioteci raionale (schema 29). Fiind o schemă orientativă, este astfel concepută, încît să indice în același timp :

SCHEMA DE PRINCIPIU PRIVIND ZONIFICAREA SPAȚIULUI UNEI BIBLIOTECI RAIONALE (schema 29)

(1) Intrare; (2) Secția pentru copii compusă din A garderobă, B grup sanitar, C catalog, D catedră, E raft liber și împrumut, F lectură (sală de basme); (3) vestiar-garderobă; (4) grup sanitar; (5) club-expoziție; (6) secția muzicală; (7) periodice; (8) catedră; (9) catalog; (10) zonă alegere-răsfoire-împrumut; (11) fond de referință; (12) zonă de lectură pentru adulți; (13) terasă (cînd există); (14) zona de depozitare; (15) achiziții; (16) depozit; (17) prelucrare; (18) informare bibliografică. Linia punctată indică traseul cititorilor.

- 1) funcțiunile și corelația lor logică și biblioteconomică;
- 2) zonificarea punctelor de activitate;
- 3) gruparea funcțiunilor pe încăperi.

Fiecare bibliotecă va aplica această schemă generală, de principiu, conform spațiului de care dispune și potrivit cu volumul său de activitate.

Este recomandabil ca spațiul destinat bibliotecii într-o clădire să fie grupat pe același palier (etaj). Sînt însă multe cazuri cînd el este repartizat pe două nivele (fie parter-etaj, parter-subsol, parter-mezanin). În acest caz, vom avea grijă, ca la parter să amplasăm, în orice caz activitățile ce presupun rumoare și mișcare intensă (secția pentru copii, club-expoziție, împrumut etc.). Pentru transportul pe verticală, se va putea monta un ascensor manual, de dimensiuni mici (monte-charge). Dispersarea pe două nivele a spațiului bibliotecii nu este însă economică pentru o unitate mică.

Diferitele zone funcționale ale unei biblioteci raionale au unele caracteristici generale, pe care este bine să le reținem. Astfel, zona de intrare cînd este comună cu a casei de cultură, trebuie amenajată în mod unitar (folosind aceeași decorație cu plante, sculpturi etc.), iar în holul comun poate fi amplasat colțul de expoziție. Altfel, el se organizează în spațiul bibliotecii și se compune din vitrine și panouri de agitație vizuală (detalii se vor da în articolul privitor la mobilier și decorație

interioară). Spațiul de club poate fi contopit cu cel de expoziție și cuprinde de obicei o canapea, o masă și două-trei fotolii. (Bibliotecile raionale Brăila, 30 Decembrie din Capitală, ș. a. pot amenaja punctul de club-expoziție în incinta bibliotecii). Biblioteca raională va fi prevăzută cu garderobă, delimitată printr-o teighea de trebuie așezată în unghiul de supraveghere al bibliotecarului. Când casa de cultură are garderobă, este indicat ca biblioteca să o folosească în comun, pentru a economisi din spațiul său.

Secția pentru copii trebuie amplasată într-o încăpere autonomă; dacă este independentă, ea poate funcționa în afara fluxului bibliotecar curent. Dacă nu are o asemenea condiție, atunci spațiul pentru copii din zona bibliotecii trebuie amplasat lângă intrare, la parter și strict izolat prin mobilier sau riflaj lamelar¹⁾. (Se presupune că secția pentru copii are un bibliotecar special). Acest spațiu este prevăzut cu raft deschis, cu catedră pentru bibliotecar, cu cataloage proprii, cu mobilier de dimensiuni mici pentru cititorii copii. Uneori există și două camere pentru copii (biblioteca raională Tecuci), în una din ele urmînd să se organizeze manifestări specifice (serii de basme, prezentări de diapozitive etc.). Este indicat ca în spațiul pentru copii să existe un mic lavoar necesar igienei acestora.

În biblioteca raională este necesar un sistem mai complex de cataloage, cunoscută fiind funcția de informare pe care o are. Se prevede deci un spațiu mai mare pentru acestea. Este posibil ca zona de intrare, unde sînt plasate cataloagele, clubul și expoziția să fie grupată într-o încăpere aparte, care să comunice cu zona de împrumut și alegere a cărții, prin deschideri ample în zid. Catedra va fi amplasată într-un asemenea unghi, încît să se realizeze corelația funcțională cu spațiul de intrare, pe care-l controlează eficient, cu spațiul de alegere a cărții (raft liber), periodice, eventual spațiul de lectură, pe de o parte și cu depozitul, de altă parte. Catedra bibliotecarului va fi așezată conform schemelor din numărul 3 al revistei²⁾ (în fața intrării, pe intrare sau insular).

Spațiul funcțiilor esențiale — lectură, împrumut, alegerea cărților — este recomandat să aibă forme cît mai regulate (rectangulare de preferință). O asemenea calitate, acordă spațiului suplețea necesară unor formule de amenajare optimă. În privința acestei zone, putem sublinia următoarele:

— Unele clădiri, au prin construcție o incintă dominantă, în care de obicei, se concentrează expunerea fondului în rafturi libere, răsfoirea și alegerea publicațiilor și împrumutul (bibliotecile raionale Focșani, Tecuci, Cimpulung, Biblioteca raională Tudor Vladimirescu din Capitală ș. a.). Concomitent cu acest spațiu, legate într-un mod mai mult sau mai puțin funcțional, există celelalte încăperi, despărțite uneori de spațiul central prin coridoare interioare sau piese de trecere (sasuri).

— În alte împrejurări, întîlnim încăperi cuplate vagon, în „L” sau pachet. În acest caz se recomandă crearea unui spațiu dominant pentru funcțiunile principale legînd intim două-trei încăperi prin lărgirea acceselor dintre ele sau eliminarea zidurilor atunci cînd acestea nu asigură rezistența clădirii. Dat fiind că utilitățile bibliotecii raionale reclamă gruparea unora dintre funcțiuni în încăperi strict delimitate (depozite, secția pentru copii, birouri), nu este cazul contopirii întregului spațiu, într-unul continuu.

Zona de lectură adulți poate fi distinctă de cea de răsfoire și alegere, dar, cînd nu se poate realiza această cerință, atunci optăm pentru întrepătrunderea celor două funcțiuni în aceeași zonă.

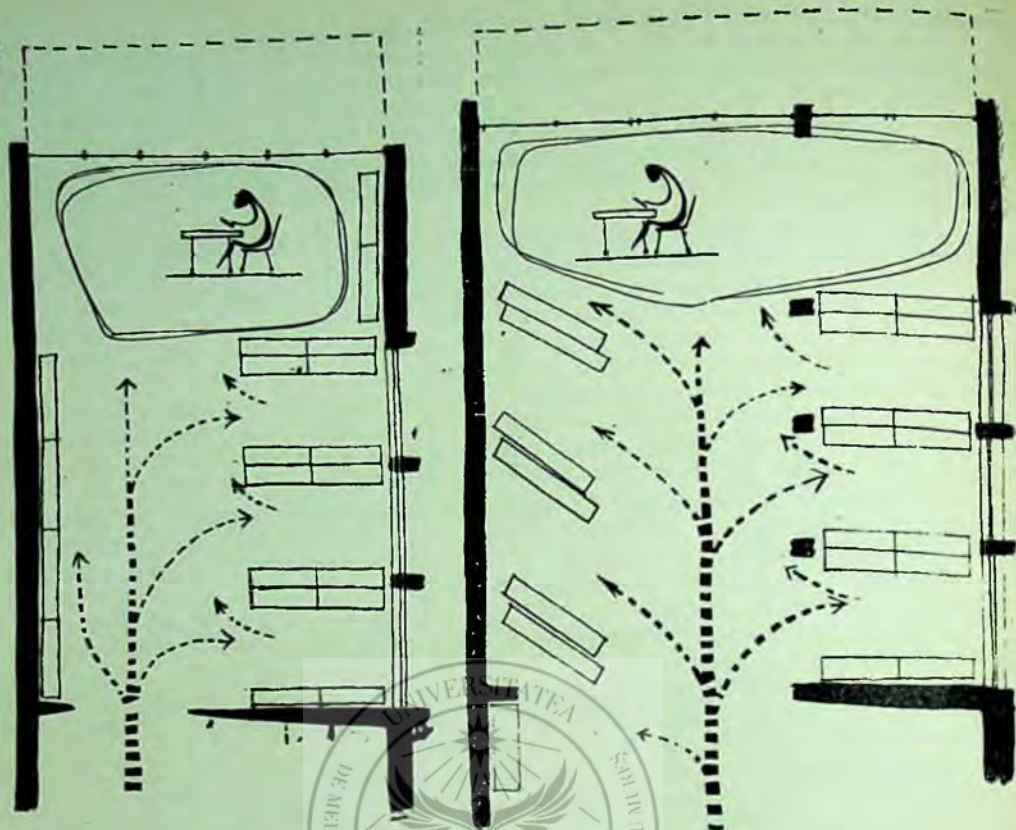
Cînd există un spațiu dominant, în care urmează să contopim funcția de răsfoire-alegere cu cea de lectură, zona de lectură se amplasează în raport cu sursa luminoasă, delimitîndu-se prin mobilier. Există, în acest caz, patru ipoteze de amplasare, ilustrate în schemele 30 a, b, c și d.³⁾ Cînd încăperea este suficient de largă, rafturile se pot așeza perpendicular sau oblic, pe pereții laterali, zona de lectură va fi situată la capătul opus accesului, iar circulația se va face pe coridorul dintre

¹⁾ Vezi: Arh. Nicolae Gabrielli și Paul Caravia *Biblioteca comunală — amenajarea spațiului*. In: *Călușca bibliotecarului*, 1964, nr. 2 (feb.), p. 105 și schemele 9 a, 9 b, 11 a, 11 b, 11 c.

²⁾ Vezi Arh. Nicolae Gabrielli și Paul Caravia, *Biblioteca comunală — amenajarea spațiului*. In: *Călușca bibliotecarului*, 1964, nr. 3 (martie), p. 170—171.

³⁾ Mevisen, Verner. *Büchereibau*, Verlag Ernst Heyer, 1958, p. 48

Schema 30 a

Schema 30 b.

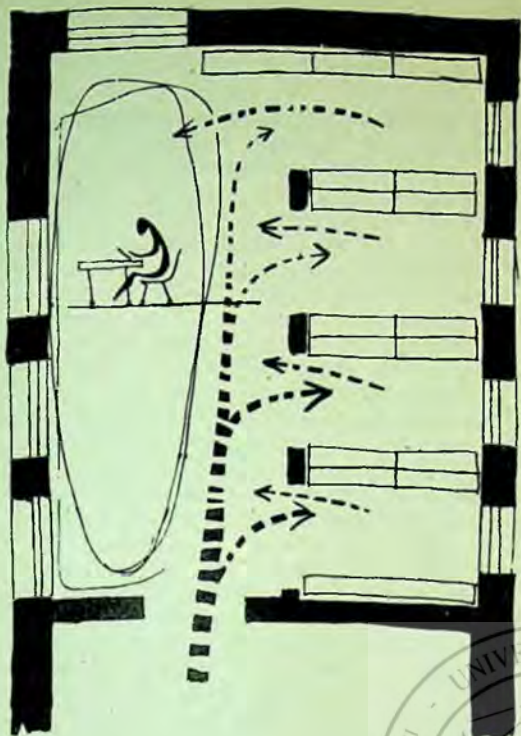
cele două rînduri (schema 30 a). Cînd spațiul este mai restrîns, atunci circulația se face lateral (schema 30 b). Uneori, este posibil ca zona de lectură să fie prelungită cu o terasă sau loggie (spațiul punctat în schemă). Zona de lectură se poate amplasa și de-a lungul uneia din laturile încăperilor. În schema 30 c, așezarea este obișnuită, circulația făcîndu-se pe coridorul dintre rafturi și spațiu de lectură. Soluția nu este cea mai fericită, deoarece mișcarea frecventă, poate tulbura lectura. În schimb, schema 30 d, are avantajul că cele 3 sectoare ale încăperii — rafturi libere, spațiu de lectură, circulații sînt mai judicios compartimentate. Rafturile sînt așezate de-a latul încăperii, în secțiunea din mijloc, spațiul de lectură pe una din laturi, iar circulația pe cealaltă, astfel încît, zona de lectură este mai apărută de rumoarea circulației. Uneori, delimitarea între rafturi și lectură poate fi marcată de stîlpi interiori (schema 30 d). Spațiul de lectură pentru adulți mai poate fi delimitat și prin riflaj lamelar din lemn, care apără privirea de mișcarea inerentă din spațiul de alegere a cărții.

În bibliotecile raionale, trebuie organizat fondul de referință, compus din publicații specifice: ghiduri, dicționare, anuare statistice, enciclopedii, bulletine bibliografice etc.⁴⁾. Acest fond se așază într-un raft liber separat și se amplacează pe fluxul circulației din zona de alegere, răsfoire și lectură. Mai poate fi alăturat punctului de cataloage. Cînd biblioteca este situată pe două nivele, atunci fondul de referință va fi amplasat laolaltă cu sala de lectură.

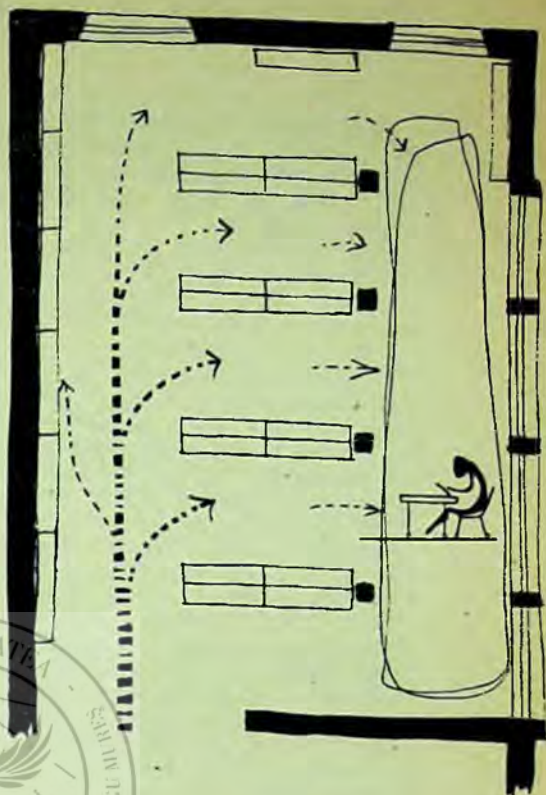
Spațiul pentru lectura periodicelor va fi situat fie în zona dintre intrare și cea de răsfoire-alegere, fie între aceasta din urmă și zona de lectură. Nu este recomandat, ca în spațiul de alegere și răsfoire să se marcheze circuitul cititorilor prin mese masive așezate pe axul longitudinal al încăperilor sau prin șnur delimitator

⁴⁾ Căndea, Virgil. *Activitatea de informare în biblioteca raională*. În: *Călăuza bibliotecarului*, 1963, nr. 10, 11, 12.

Schema 30 c

Schema 30 d

(bibliotecile raionale Focșani, 30 Decembrie din Capitală ș.a.), cea ce obturează senzația de spațiu continuu, fragmentându-l, creînd o senzație neprimitoare ce trebuie total evitată. Este suficientă orînduirea sistematică a fondului în rafturi și mai ales aspectul estetic de prezentare, pentru a stimula interesul cititorilor să consulte toate compartimentele. Depozitul, care la bibliotecile raionale are o capacitate mare, trebuie amplasat în apropierea punctului de împrumut sau lectură, și în orice caz corelat funcțional cu aceste zone (la Biblioteca raională Brăila, depozitul este nerațional amplasat față de celelalte puncte, deoarece se trece prin zona de lectură pentru a servi cititorii, iar distanța între punctul de împrumut și depozit este foarte mare). El trebuie să ocupe o încăpere sau două, legate intim, delimitate de celelalte zone, și în apropierea sălii de împrumut.

Secția muzicală va fi repartizată într-o încăpere independentă, respectîndu-se condițiile de izolare fonică impuse de natura activității sale. Cînd nu se poate asigura o încăpere aparte, atunci televizorul și aparatul de radio, elemente minime pentru o asemenea secție, vor fi așezate în zona de intrare sau club.

Birourile pentru prelucrare, pentru activitatea bibliografică și eventual pentru director, pot fi prevăzute în încăperi separate sau contopite și compartimentate eventual prin mobilier. Este însă indicat să se respecte norma de 9 m.p. pentru un birou. Biroul bibliografic este bine să aibă legătură cu spațiul de alegere a cărții și cu cel de lectură, iar biroul de prelucrare, pe cît posibil, va fi dispus în apropierea sau chiar în incinta depozitului (în cazuri extreme).

Trebuie acordată toată atenția amenajării teraselor, loggiilor și curților, în vederea lecturii în anotimpurile calde, realizîndu-se o ambianță atrăgătoare pentru cititori.

Arh. N. GABRIELLI,
P. CARAVIA

Probleme de bibliologie. Buc., Editat de Comitetul de stat pentru cultură și artă. Consiliul așezămintelor culturale, 1963. 140 p. cu ilustr. (Biblioteca activistului cultural).

Apariția volumului de studii și articole *Probleme de bibliologie*, care îmbogățește numărul publicațiilor de specialitate din țara noastră, nu poate fi salutată decît cu interes.

Problemele dezbătute în acest volum sînt cuprinse în 8 articole urmate de o scurtă cronică, avînd caracter istoric, practic și informativ. Primul articol semnat de Mircea Tomescu: *Cartea și biblioteca în R.P.R.* aruncă o scurtă privire asupra dezvoltării tiparului și circulației cărții în țara noastră, mai ales din 1948 pînă în prezent. Sînt arătate cauzele pentru care înainte de 1944 producția tipografică națională era redusă și în general de calitate inferioară. Cu totul altfel stau lucrurile astăzi. Politica partidului nostru urmărește ridicarea nivelului cultural general și dezvoltarea științei și tehnicii în țara noastră. De aceea industria poligrafică are un caracter complex trebuind să satisfacă toate categoriile de cititori, în cadrul fiecărui domeniu de activitate. Pentru răspîndirea acestei producții tipografice, este organizat un întreg sistem de biblioteci, cu ramificații în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Datele statistice comparative, într-adevăr impresionante, pe care le prezintă autorul articolului, confirmă creșterea vertiginosă în ultimele două decenii a producției editoriale din țara noastră, a volumului difuzării cărții în rîndul celor mai diverse categorii de cititori. Prezentarea, cu toată abundența de exemplificări cifrice se citește cu interes.

În articolul lui A. Lupu: *Lenin despre biblioteci* se poate urmări activitatea depusă de V. I. Lenin în crearea și dezvoltarea bibliotecilor în U.R.S.S. Articolul prezintă directivele și legile care au stat la baza organizării rețelei de biblioteci sovietice între 1918—1920 și relevă, în același timp, marea importanță pe care o acordă Lenin problemelor răspîndirii cărții în rîndurile tuturor păturilor populației, ca fiind una din principalele căi de ridicare a nivelului cultural. Articolul cuprinde referiri la aplicarea indicațiilor leni-

niste în organizarea și activitatea bibliotecilor din țara noastră.

N. P. Skripnev în articolul următor despre *Principiile de bază ale pregătirii profesionale a bibliotecarilor în instituturile de învățămînt superior din U.R.S.S.* face o scurtă trecere în revistă a organizării învățămîntului în vederea formării cadrelor necesare centrelor de documentare și bibliotecilor. Se descriu diferitele trepte ale acestui învățămînt și modul lor de funcționare în cadrul facultăților și instituturilor. Informațiile furnizate de articolul sus-citat interesează în mod deosebit deoarece, și la noi, se simte nevoia unor cadre bine instruite în acest sector.

Articolul: *Ilustrarea și ornamentarea cărții românești în secolul al XX-lea* a lui M. R. Toma vine în completarea prezentării făcute de Mircea Tomescu, schițînd mersul evolutiv al cărții românești din punct de vedere al aspectului ei grafic. Sînt indicate diferitele epoci de înflorire sau de regres din grafica noastră; de asemenea sînt citați mai mulți artiști care s-au relevat în domeniul artei grafice. Tradiția acestei arte există în România încă din secolul trecut, mărturie fiind medaliile de aur obținute la expozițiile internaționale din Liège (1894) și Paris (1900). De la primul război mondial pînă în 1944, dezvoltarea graficei românești a mers foarte încet deoarece, exceptînd edițiile de lux datorite unor inițiative particulare și care erau costisitoare și de mic tiraj, se urmărea numai beneficiul comercial în dauna calității. Astăzi în privința prezentării cărții, tiparul românesc se află într-un progres continuu. Aspectul grafic superior nu caracterizează numai edițiile bibliofile ci se extinde la toate categoriile de tipărituri. Articolul este însoțit de reproduceri din grafica de carte din diferite epoci, exemplificînd vizual evoluția acestei arte în țara noastră. Este de regretat că executarea lor tehnică nu confirmă cele spuse mai sus.

În *Contribuții la studierea bibliografiei naționale curente din primii ani de după eliberare 1944—1947*, Corneliu Dima-Drăgan prezintă pe scurt bibliografiile, în special cele de recomandare care apăreau în diferitele reviste ale epocii. Este relevată inițiativa revistei *Orizont* care a inițiat în 1945,

publicarea unei bibliografii de înregistrare intitulată *Bibliografia românească* care trebuia să capete amploarea unei bibliografii naționale. Din păcate, revista *Orizont* încetîndu-și apariția în 1947, a atras după sine sistarea apariției acestei bibliografii.

Problema dezbătută de G. Bondoc sub titlul: *Prelucrarea „publicațiilor în grup” la Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R.* prezintă un deosebit interes pentru bibliotecarii care activează în marile biblioteci, mai ales cele cu depozit legal, care, în consecință, posedă un fond variat de publicații (foi volante, afișe, publicații administrative etc.) ce nu pot fi incluse în categoria cărților. Pînă în prezent aceste fonduri, care conțin documente prețioase pentru cercetătorii diferitelor domenii, nu erau sau erau incomplet prelucrate și deci rămîneau inaccesibile publicului. Prima parte a articolului definește genurile de publicații care intră în acest fond, care — la rîndul lor — sînt împărțite într-un număr de categorii. Fiecare dintre ele va forma un grup. Relevăm că această parte a articolului este foarte clar expusă și poate servi, ca material orientativ, tuturor celor care urmăresc această problemă. Sistemul de clasificare și de numerotare a acestor grupuri folosit în Biblioteca Centrală de Stat este un sistem propriu care în practică pare să dea rezultate bune. Fiecare grup primește o cotă compusă din cifre și litere care permit o subîmpărțire amănunțită. De exemplu „111 A” reprezintă Ministerul Agriculturii, 111 fiind cota grupului și A inițiala ministerului. În cadrul acestui grup subdiviziunile lui vor fi indicate prin cifre în continuare. Obiecția care s-ar putea ivi ar fi că fiecare instituție fiind tentată să-și facă un sistem propriu ar fi contrazisă tendința actuală de elaborare a unor norme unice de lucru, de asemenea se naște întrebarea dacă nu ar fi mai practic de a adapta la cerințele specifice ale fiecărei biblioteci un sistem de clasificare cu circulație internațională.

C. Mătușoiu și A. Cruher în articolul *Unele probleme privind catalogarea: transcrierea sistemului fonetic co-*

reean în limba română ating problema spinoasă a transliterării caracterelor limbilor orientale. Articolul va putea fi util și specialiștilor orientaliști intrucit transliterarea caracterelor coreene, care se deosebesc de cele chineze și japoneze — pentru care sînt stabilite anumite norme — nu a fost încă cercetată la noi. Alfabetul coreean cuprinzînd numai 40 de caractere se pretează mai ușor unei transcrieri în caractere latine. Sistemul clar propus de autorii articolului merită toată atenția.

Mircea Zamfirescu în articolul: *Standardizarea în sprijinul muncii de documentare* arată importanța raționalizării acestei munci. Comitetul tehnic al Organizației Internaționale de Standardizare (ISO/TC 46) care numără 25 țări membre printre care și țara noastră, a elaborat pînă în prezent 9 Recomandări ISO cu tema interesînd munca de documentare. Majoritatea țărilor membre au elaborat la rîndul lor standarde bazate pe principiile ISO adaptate condițiilor existente în țara respectivă. În țara noastră, din 1958, a început să fie standardizată și documentarea. Astfel s-au elaborat standarde privind modul de apariție al publicațiilor periodice al căror teme există și în Recomandările ISO. În articolul sus-menționat sînt descrise 7 stas-uri: „Manșeta bibliografică”, „Cuprinsul”, „Prezentarea redacțională”, „Prescurtarea titlurilor”, „Rezumate de autor și referate bibliografice”, „Prezentarea articolelor”, „Referințe bibliografice” (Elemente principale). Adoptarea acestor standarde uniformizează apariția și prezentarea publicațiilor periodice, ceea ce reprezintă un real ajutor în munca de documentare.

Cronica înregistrează două manifeste publice în domeniul bibliologiei. a) Consfătuirea pe țară a bibliotecarilor frunțași în cel de-al doilea concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, ținută la București, în luna aprilie 1963 și b) A doua Conferință internațională a facultăților și institutelor din țările socialiste. Berlin 21—26 mai 1962.

CLIO RACOVITĂ

UN MANUAL U.N.E.S.C.O. PENTRU ORGANIZAREA MICILOR BIBLIOTECI PUBLICE ¹⁾

Rolul bibliotecilor în viața societății contemporane este definitiv acreditat în conștiința tuturor. Ele au devenit un serviciu public, o necesitate curentă pe care statul este ținut astăzi să o satisfacă la fel ca apa, electricitatea, învățământul elementar sau asistența sanitară — o componentă definitorie a vieții omului vremii noastre. Educația și cultura, viața științifică și producția de bunuri materiale nu mai pot fi concepute fără bibliotecă.

Iată de ce, după acceptarea necesității *bibliotecii publice* — câștig al epocii moderne —, o nouă realitate își face loc în viața contemporană, aceea de *bibliotecă publică gratuită*. În țara noastră, sintem obișnuiți de două decenii cu această noțiune. Cultura este la noi un bun al întregului popor, instituțiile de difuzare a culturii, școala, biblioteca, sînt gratuite. Biblioteca publică gratuită este preconizată însă azi în mai toate țările lumii; pentru introducerea și realizarea acestei instituții indispensabile a publicat Unesco manualul bibliotecarei suedeze Ingeborg Heintze, directoare a Bibliotecii orașenești din Malmö, despre *Organizarea unei mici biblioteci publice*.

Față de nivelul cunoștințelor noastre despre organizarea și tehnica biblioteconomice, lucrarea lui Ingeborg Heintze nu aduce prea multe elemente noi. Ea cuprinde o descriere concisă și la un nivel accesibil tuturor a principalelor operații legate de activitatea unei mici biblioteci: selecția și achiziția cărților, înregistrarea noilor achiziții, clasificare și catalogare, legare și așezare în depozite, împrumuturi, relațiile cu cititorii, îndrumarea cititorilor copii, administrația, clădirea și dotarea, iar în anexe o prescurtare a clasificării zecimale (sistemul Dewey-Bruxelles), o listă de vedete pentru catalogul pe subiecte și o bibliografie de lucrări de specialitate.

Cartea se adresează „celor care, fără să fi primit o informație prealabilă în domeniul biblioteconomiei, trebuie să asigure funcționarea micilor biblioteci publice și au nevoie de orientare în acest domeniu. Manualul explică în-

tr-un mod simplu și practic, folosind numeroase ilustrații, elementele muncii unei biblioteci publice și furnizează cititorilor informațiile de bază care le lipsesc”. Numărul micilor biblioteci publice existente, în curs de formare sau abia proiectate în întreaga lume este atât de mare, încît, firește, literatura de specialitate publicată pînă acum nu poate satisface nevoile de pregătire ale conducătorilor acestor biblioteci. Cunoșcînd această necesitate, Unesco a încercat să o remedieze publicînd manualul lui I. Heintze.

Biblioteca publică — ni se spune în introducerea cărții — trebuie să fie o instituție democratică, administrată de popor și pentru popor. Ea trebuie să fie înființată și să funcționeze în virtutea unor texte legislative precise; trebuie să fie finanțată în totalitate sau în cea mai mare parte de stat sau de colectivitățile locale. Trebuie să fie gratuită și accesibilă fără deosebire tuturor membrilor colectivității. Aceste idei, extrase din *Manifestul bibliotecilor publice* lansat de Unesco în 1949, orientează întreaga lucrare, potrivit unei concepții active despre rolul bibliotecilor publice de azi. Biblioteca trebuie să ofere cititorilor toate mijloacele de difuzare a ideilor: cărți, broșuri, reviste, ziare, hărți, stampe, filme, note muzicale, discuri ca și sfaturi despre modul în care trebuie folosite acestea. Biblioteca publică trebuie să dea cititorilor de orice categorie (copii, tineri și adulți) atât posibilitatea cît și dorința de a se instrui neconștient, de a se ține la curent cu progresele realizate în toate domeniile cunoașterii, de a-și dezvolta aptitudinile proprii.

Ideile rolului activ ce revine bibliotecii, metodele moderne de atragere a cititorilor prin asistență bibliografică, expoziții, conferințe, îndrumări, cursuri și proiecții de filme sînt de asemenea scoase în evidență în lucrare, ca și colaborarea bibliotecilor publice cu alte organe obștești și instituții de educație și cultură, sau colaborarea între biblioteci.

Autoarea nu depășește însă o anumită concepție „generoasă” și „iluministă” despre rolul bibliotecii publice moderne, concepție caracteristică, de altfel, biblioteconomiei burgheze. Cititorul de la noi nu va întîlni în cartea lui Ingeborg Heintze decît considerații

¹⁾ Ingeborg Heintze, *L'organisation d'une petite bibliothèque publique*. (Paris), UNESCO, (1963). 68 p. cu ilustr. + 5 f. pl. (Manuels de l'Unesco à l'usage des bibliothèques — 13).

generale despre „biblioteca — forță vie în serviciul colectivității” și „biblioteca — centru de educație populară”, fără a se arăta însă ce conținut de idei face din bibliotecă o forță vie și ce fel de educație promovează ea. Față de concepțiile biblioteconomice de la noi, potrivit cărora bibliotecile urmăresc formarea cititorilor în sensul culturii socialiste și au un scop determinat de interesele construcției socialiste, cartea pe care o recenzăm prezintă o orientare cu totul deosebită. Aceasta în ce privește concepția biblioteconomică a autoarei.

Principiile de selecționare a cărților sint acelea cunoscute: pe de o parte trebuie urmărită constituirea unui fond de cărți reprezentative pentru toate ramurile cunoașterii, iar pe de altă parte, oglindirea în acest fond a preocupărilor cititorilor conform specificului local (rural, industrial etc.). Un interesant model de buletin de comandă se dă la p. 13, împreună cu schema fișierului în care se introduc aceste buletine (servind la evidența comenzilor ca și a primirilor), la pagina următoare. Evidențele propuse sint în general simple și practice (a se vedea exemplele de registru de achiziții și fișa de evidență a periodicelor nou intrate la p. 15 și 16). Se recurge peste tot la regulile internaționale de clasificare și catalogare (sistemul c.z., folosirea fișelor de format standard 7,5×12,5 cm, elementele obișnuite de descriere a publicațiilor, criteriile de clasare alfabetică practicate în mod curent), cu foarte mici excepții.

Pornind de la principiul că orice carte din fondul unei biblioteci publice mici poate fi împrumutată, în pregătirea materială a cărții pentru depozitare intră în întocmirea fișei cărții, păstrată într-un buzunar lipit pe partea interioară a copertii (p. 24-25). În depozit, cărțile sint clasate (cu excepția romanelor) după un sistem Cutter prescurtat (în afara indicelui c.z., se ține seama numai de inițiala numelui autorului). Se preconizează așezarea romanelor în ordinea alfabetică a numelui autorului.

Pentru înregistrarea împrumuturilor, se recomandă folosirea unui creion prevăzut cu un dispozitiv de datare

(vezi fig. III), ceea ce simplifică munca. Evidența împrumuturilor se ține folosind fișele de carte, și tot cu ajutorul lor se stabilește statistica zilnică. Aceste fișe se clasează după indicele c.z.; cronologic, după data prevăzută pentru restituire.

În manualul lui I. Heintze se atrage atenția asupra opiniei publicului despre bibliotecă, asupra reputației acesteia, factor de care depinde atragerea cititorilor. De aceea, între preocupările bibliotecarului trebuie să intre și mijloace cât mai variate de a păstra un strins contact cu cititorii. În afara metodelor cunoscute (discuții cu cititorii, expoziții, buletine de achiziții noi, buletine de îndrumare a lecturii), se recomandă articolele în presa locală, programe și anunțuri la radio și televiziune sau chiar campanii speciale de atragere a cititorilor ca, de exemplu, organizarea unei săptămâni intitulată „învățați să vă cunoașteți biblioteca”.

În problemele de administrare a bibliotecii se pune accentul pe statistică și pe foloasele pe care le poate aduce ea în studiul fondului, al dinamicii împrumuturilor și în general în evoluția bibliotecii.

Câteva sugestii pentru împărțirea spațiului și amenajarea și dotarea unei biblioteci mici, găsim la pp 47—57. Se insistă asupra atmosferei intime ce trebuie creată într-o bibliotecă printr-o decorare interioară adecvată: folosirea de culori agreabile, o lumină abundentă, dacă este posibil o pictură murală și câteva obiecte de artă.

Prin forma sa simplă, concisă și accesibilă bibliotecarului începător, manualul lui Ingeborg Heintze oferă unele sugestii metodice și tehnice utile. Dacă în ce privește concepția generală despre bibliotecile publice lucrarea, reflectând poziția cunoscută a biblioteconomiei burghize este neinteresantă, merită subliniată capacitatea autoarei de a concentra aspectele tehnice fundamentale ale organizării și activității unei mici biblioteci în foarte puține pagini și de a fi expus totul cu o metodă remarcabilă.

V. CÂNDEA

La Torino există din anul 1954 „Associazione culturale progresso grafico”, care a organizat anual un „Corso Superiore di Cultura Grafica”. Cursul este pus sub auspiciile Facultății de arhitectură a Politehnicii din Torino și-l conduce profesorul inginer Giuseppe Maria Pugno. Lecțiile principale sînt tipărite într-un buletin care poartă titlul „Quaderno (caiet) di cultura grafica. Corso Superiore di Cultura Grafica”. Ultimul caiet („Anno IX, 1963”) între alte lecții, cuprinde la p. IV, 1—24, lecția prof. dr. Mario Ruffini ținută la 8 iunie 1963, cu titlul *Il primo libro romeno: il „Liturgheier” di Macarie del 1508*. M. Ruffini este profesor de limba și literatura romînă la Universitatea din Torino; a făcut studii de filologie romînească la Cluj și are o mare pasiune științifică pentru creațiile literare romine (folclor și literatura scrisă). A publicat în limbile italiană și romînă numeroase lucrări istorico-literare și lingvistice despre limba, folclorul și literatura noastră.

În studiul despre *Liturghierul* lui Macarie autorul se dovedește la curent cu toată bibliografia problemei, dar respinge documentat opinia că *Liturghierul* macarian 1508 ar fi imprimat la Venezia. Constată, însă, că *Liturghierul* are o hîrtie cu numeroase și variate filigrane, care arată mărci de fabricație italiană și una singură de fabricație franceză. Toate aceste mărci sînt trecute în celebra lucrare a lui C. M. Briquet (*Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier* (1282—1600), Paris, 1907, 4 vol.; 1923, a doua ediție). Desigur, argumentează Ruffini, dacă *Liturghierul* ar fi fost imprimat la Venezia, în atelierele lui Torresani și Manuzio, am fi avut o filigrană unică. Varietatea multiplă a filigranelor dovedește, din contră, că hîrtia s-a procurat pe cale comercială, așa cum s-a putut oferi de negustori, din mai multe fabrici. Acești negustori nu este exclus să fie cei din Sibiu, care, se știe sigur, au procurat hîrtia necesară tipăririi peste 4 ani (1512) a *Tetraevanghelului* lui Macarie.

Ultima lecție ținută de prof. M. Ruffini la Torino (15 februarie 1964) în cadrul aceluiași curs de „cultură grafică”, tratează despre „Cărți și imprimerii în România de azi” (*Libri e stampe nella Romania d'oggi*); ea se va publica în caietul X al „Cursului” pe anul 1964.

DAN SIMONESCU

În R.P. Bulgaria se desfășoară în ritm rapid trecerea la servirea cititorilor prin accesul liber la raft. În anul 1963, acest sistem de servire se aplica deja în aproape 500 de biblioteci publice din țară.

Menționăm că servirea prin acces liber al cititorilor la raft a fost aplicată pentru prima oară în Bulgaria, în anul 1920.

★

Biblioteca universitară din HIROȘIMA, complet distrusă în urma bombardamentului atomic din anul 1945, a fost recent reclădită și denumită „Bibliotecă internațională a păcii”. Biblioteca deservește 6 000 de studenți și sute de cadre didactice din cele 7 facultăți ale universității.

★

În anul 1962, colecțiile de cărți ale BIBLIOTECII NAȚIONALE A AUSTRIEI au crescut cu 32 508 volume, ajungînd astfel la un total de 1 758 915 volume cărți. În același an, biblioteca a fost frecventată de 208 207 cititori, care au consultat 203 141 volume cărți.

★

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ DIN AUSTRIA posedă o colecție de manuscrise muzicale de mare valoare. Dintre piesele cele mai remarcabile, amintim manuscrisele: *Requiemul* de Mozart, *Cvartetul* pentru coarde, op. 95 de Beethoven, *Sonata 1* pentru vioară de Brahms, *Cavalerul Rozelor* de Richard Strauss, *Simfonia a 3-a* de Franz Schmidt și *concertul pentru vioară* de Paul Hindemith.

Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism. Buc., Editura Academiei R.P.R., 580 p.

Apărută sub îngrijirea colectivului sectorului de materialism istoric al Institutului de filozofie al Academiei R.P.R., această monografie sintetizează rezultatele primei încercări în țara noastră, de a întreprinde cercetări sociologice de teren cu privire la problemele pe care le ridică dezvoltarea conștiinței socialiste a clasei muncitoare.

Studiind documentele de partid și alte materiale de sineză și creîndu-și astfel „o viziune de ansamblu asupra prefacerilor survenite în condițiile materiale de existență și în nivelul de conștiință al maselor muncitorești, asupra stadiului și tendințelor dezvoltării clasei muncitoare, asupra caracteristicilor și situației ei actuale a rolului și locului ei în procesul înaintării țării pe calea desăvîrșirii construcției socialismului”, colectivul și-a însușit, totodată orientarea teoretică și metodică necesară rezolvării cu succes a cercetărilor întreprinse.

Urmărirea noului, cercetarea „pe viu” a realității, au fost întreprinse în trei mari întreprinderi din București, detașamente de frunte ale industriei constructoare de mașini și a prelucrării metalelor: uzinele „Semănătoarea”, „Grivița Roșie” și „23 August”.

Pornind de la principiul fundamental al sociologiei marxiste că studierea conștiinței oamenilor trebuie să înceapă îndeosebi de la activitatea lor practică, cercetările au fost orientate îndeosebi în următoarele domenii principale care reflectă preocupările muncitorilor din societatea noastră: activitatea de producție a muncitorilor, activitatea politică obștească; activitatea directă de instruire și educație, fără a se ignora și alte elemente care influențează formarea profilului spiritual al clasei muncitoare.

Observația directă, convorbirile cu o serie de muncitori, maiștri, ingineri și tehnicieni, activiști pe țărîm obștesc, lucrători din conducerea întreprinderilor, ca și anchetele de masă au permis colectivului de cercetători cunoașterea aprofundată a fenomenelor și proceselor cercetate.

Rezultatele cercetărilor sînt prezentate în următoarele capitole: Creșterea ponderii ideologiei marxist-leniniste, proces necesar în dezvoltarea conștiinței socialiste a clasei muncitoare; Constituirea și dezvoltarea gândirii economice socialiste a clasei muncitoare; Pregătirea profesional-tehnică a clasei muncitoare — parte componentă a profilului său spiritual; Activitatea culturală de masă și dezvoltarea conștiinței socialiste a clasei muncitoare; Lupta dintre nou și vechi în procesul dezvoltării conștiinței clasei muncitoare; Opinia publică și conștiința socialistă.

Extrem de valoroasă prin tematica abordată și interesantă prin ineditul materialului prezentat și prin deschiderea de noi perspective cercetării științifice din țara noastră în domeniul sociologiei, monografia demonstrează încă odată viabilitatea teoriei materialismului istoric despre conștiința socială și raporturile ei cu existența socială, combătînd caracterul neștiințific al sociologiei burgheze care ignorează legile obiective generale ce stau la baza relațiilor sociale.

ELVIRA POPESCU

BARBU, EUGEN. *Facerea lumii.* Buc., Editura pentru literatură, 1964.

Facerea lumii, noul roman al scriitorului Eugen Barbu, poartă amprenta unei epoci de mare importanță în istoria nouă a poporului nostru. Este vorba de momentul naționalizării și perioada imediat următoare evenimentului cînd lupta dintre vechi și nou — atît în planul vieții social-economice cît și în cel al conștiinței —

a cunoscut forme ascuțite și uneori dramatice.

Filipache, muncitor tipograf bucu-reștean, vechi comunist, luptător în ilegalitate, primește sarcina de a fi directorul tipografiei în care lucrase. În noua sa funcție Filipache începe o acțiune energetică de reorganizare a întreprinderii pe baze socialiste, inițind modernizarea multor secții, restructurînd cu ajutorul specialiștilor

stilul de muncă, luînd o serie de măsuri practice, totul în scopul de a spori capacitatea de producție, și totodată, de a crea muncitorilor un climat de muncă și de viață propriu unei întreprinderi socialiste în dezvoltare. În această activitate Filipache e sprijinit de secretarul de partid Pîntea și de mulți muncitori în rîndul cărora acțiunile noului director trezesc un puternic curent de simpatie.

Inițiativele sale întîmpină însă opoziția, la început ascunsă, apoi din ce în ce mai agresivă, a unui grup carierist. Conflictul culminează cu adunarea generală de producție pe întreaga tipografie, unde mașinațiunile grupului amintit primesc oprobiul întregii mase de muncitori.

Paralel cu acest fir principal al romanului se desfășoară povestea fiicei lui Filipache, Eva, care trăiește drama unei iubiri nepotrivite.

Eugen Barbu realizează în *Facerea lumii* o proză densă, de investigație psihologică.

Facerea lumii este romanul unor acute și adeseori dramatice frămîntări sufletești, al formării și desăvîșirii unor personalități stimulate de suflul generos al revoluției; un roman care afirmă punctul de vedere al unui scriitor comunist, pasionat de problematica majoră a timpului nostru.

Eugen Barbu scoate în relief, cu remarcabilă putere epică, sensul devenirii istorice aducînd o perspectivă concludentă asupra unui moment decisiv în lupta pentru construirea socialismului în țara noastră.

Geta Naidin

★

MANN, THOMAS. *Lotte la Weimar*. Traducere de Al. Philippide. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964. 348 p.

„Artă este o ofrandă imaterială adusă iar și iar oamenilor, lumii contemporane; iar dacă cel ce o dăruiește are norocul ca oamenii să se bucure de ea, căci a aduce bucuria este scopul ultim al artei — tăria și înălțarea vieții —, dacă are norocul acesta, trebuie să fie profund recunoscător chiar de n-ar fi crezut în timpul strădaniilor sale că munca lui va însemna ceva pentru omenire“. Iată ce spunea Thomas Mann despre artă și creator, poate pentru ultima oară cu viu grai, în Sala albă a castelului de la Weimar, la 15

mai 1955. La 12 august a aceluiași an, scriitorul se stîngea din viață la Zürich, în vîrstă de 80 de ani. Imaginea vieții lui Thomas Mann se proiectează, cu toată măreția ce-i caracterizează și opera, între doi poli, care nu întotdeauna au constituit axa existenței oamenilor de seamă: un umanism profund ce i-a călăuzit toate acțiunile și creația străbătută de același umanism.

Colaborator la revista satirică *Simplicissimus*, Thomas Mann debutează în literatură în anul 1894 cu nuvela *Gefallen*. Primul său roman *Casa Buddenbrook* vede lumina tiparului în 1901. De aci înainte, numele lui devine din ce în ce mai cunoscut, iar romanul *Muntele fermecat* îi duce faima departe peste granițele patriei. Premiul Nobel, conferit scriitorului în 1929, constituie o expresie a recunoașterii generale. Cu atît mai puternice au fost răsunetul și semnificația pe care le-a avut ruptura lui Thomas Mann cu statul fascist, împotriva căruia s-a declarat fățiș, luînd, în anul 1933, drumul exilului. În Elveția, unde scriitorul trăiește pînă în 1938, a intrat în rîndurile luptătorilor antifasciști. În vremea aceasta, cărțile sale sînt interzise în Germania hitleristă, iar autorului lor i se retrage, pe lângă cetățenie, și titlul, dobîndit cu mulți ani înainte, de doctor honoris causa al Universității de la Bonn. Stabilîndu-se în anul 1938 în Statele Unite ale Americii, Thomas Mann a luptat mai departe pentru idealurile sale umanitare, prin cuvîntările sale radiodifuzate, prin acțiunile și creația sa. Ultimul roman din ciclul *Josif și frații săi*, început în 1933, apare în anul 1943. În perioada 1943—1947, Thomas Mann lucrează la romanul *Doctor Faustus*. Cu un an înainte de moarte, apare ultimul din marile sale romane *Mărturisirile escrocului Felix Krull*. Valul reacționar crescînd din Statele Unite îl determină pe Thomas Mann să se refîntoarcă în Elveția unde își petrece ultimii ani de viață. În tot acest răs-timp, scriitorul nu a cruțat nimic pentru a menține ceva din prestigiul poporului german, tîrît de fasciști în cea mai crudă și odioasă din aventurile omenirii moderne.

În romanul biografic *Lotte la Weimar* (1939) Thomas Mann îi atribuie lui Goethe afirmația: „...Germania sînt eu, și dacă Germania ar pieri, ar continua să dureze în mine“, exprimînd, în gîndul acesta, strădania sa patetică de a face loc, spre lumină, imaginii reale, calităților și posibilităților unui

popor, acoperit în vremea aceea de rușine și de ura întregii lumi. Și, tot în acest roman, Goethe îl ceartă pe un tânăr exaltat de un fals patriotism: „Îmi închipui că eu știu ceva despre anticii, dar cred că simțul libertății și dragostea de patrie pe care vrei să le luați de la ei sînt în primejdie și sînt pe punctul de a deveni în orice clipă o «schimonoseală» — și, încheindu-și morala vehementă la adresa tînărului, Thomas Mann conchide, prin cuvintele profetice ale eroului cărții sale. „De acțiunea dumitale mă îngrozesc, pentru că ea e o formă preliminară, încă mărinimoasă și nevinovată, a unui lucru înspăimîntător care, cîndva, în viitor, se va manifesta printre germani ca o nebunie cumplită și de care dumneata singur ai să te cutremuri și ai să te răsucești în groapă, dacă ai să mai auzi acolo ceva“.

Numeroasele considerații de acest gen constituie valoarea profundă a cărții și expresia puterii de actualizare a autorului ei. În acest roman, care se pune astăzi la îndemîna cititorilor din țara noastră într-o frumoasă traducere, Thomas Mann a fixat pentru totdeauna o imagine a lui Goethe, în toată măreția și complexitatea ei, fără a eluda pînă și trăsăturile cele mai mărunte, contradictorii ale omului Goethe.

În anul 1771, tînărul Johann Wolfgang Goethe îndeplinea slujba de referent pe lângă Camera Imperială de Justiție din orașul Wetzlar. În exuberanta societate a referenților, Goethe o cunoaște pe Charlotte Buff, logodnica, în vîrstă atunci de numai 16 ani, a colegului său Kestner. Dragostea nefericită a lui Goethe pentru copila caldă, duioasă ce-și iubea cu neclintită cinste pe cel promis, și-a găsit, cîțiva ani mai tîrziu expresia și în același timp izbăvirea în romanul *Suferințele tînărului Werther*. Impresionat de moartea lui Jerusalem, unul din tinerii veseli de la Wetzlar care-și curmase viața din pricina unei iubiri neîmpărtășite, Goethe a materializat aceste două experiențe psihologice într-o carte, pe filele căreia s-au înduișat toți contemporanii din toate păturile sociale și de toate vîrstele. Viziua Charlottei Buff, eroină celebră în lumea întregă, la Weimar și în tîlnirea ei cu Goethe, 44 de ani mai tîrziu, este evenimentul în jurul căruia Thomas Mann și-a construit romanul, trăgînd din această acțiune reală toate concluziile psihologice, fiziologice, politice și istorice, în măsură

să reliefeze și să adîncească personajele și epoca în care au trăit.

Pătrunzînd personalitatea lui Goethe cu o forță fără precedent, Thomas Mann atinge în acest admirabil roman, mai ales în capitolul VII, adevărate culmi de intuiție scriitoricească, izbutînd să se identifice cu eroul său. În ultima pagină a cărții, strălucită apoteoză a geniului, Goethe, ajuns la suprema putere de înțelegere a sensului vieții, mănturisește prin intermediul marelui său urmaș: „Să deschidem larg ochii și să îmbrățișăm cu privirea unitatea lumii — să-i deschidem larg cu seninătate și pricepere“.

C. P.

Spre lumină. Culegere de cîntece revoluționare, alcătuită de Eugenia Cernea, Nicolae Rădulescu și Tudor Pinteau. Buc., Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din R.P.R., 1964, 296 p.

Culegerea de cîntece revoluționare întocmită de muzicologii și folcloriștii Eugenia Cernea, Nicolae Rădulescu și Tudor Pinteau reprezintă cea mai amplă și mai cuprinzătoare antologie a genului apărută pînă acum la noi. Autorii au intenționat ca prin contactul cu „cîntecul revoluționar“ cititorii să poată cunoaște glorioasa istorie de luptă a clasei noastre muncitoare și a avangardei sale, Partidul Comunist din România, împotriva regimului de așuprire burghezo-moșierească, a războiului și a fascizării țării, pentru libertate și dreptate socială.

Antologia nu prezintă astăzi numai un caracter istoric-documentar, nu e numai un material ajutător pentru cei ce se informează asupra istoriei partidului. Aceste cîntece pot fi folosite ca materiale artistice de mare forță educativă, pentru simpoziioanele organizate în cercurile de tineret, în biblioteci, la serbări școlare și în cadrul căminelor culturale.

Culegerea antologică *Spre lumină* aduce informații prețioase în legătură cu fiecare cîntec în parte, făcînd o prezentare istorică a textului și a melodiei, citînd și analizînd variantele și traducerile.

Autorii au cercetat cele mai autorizate surse pentru definitivarea textului și a melodiei (Arhiva Institutului de istorie a P.M.R. și Arhiva Institutului de etnografie și folclor) și au consultat peste 150 de participanți la luptele muncitorești, care le-au cîntat în tînețe.

Prezentarea este cronologică. Volumul începe cu cîntecul *Mugur, mugurel*, melodie populară răspîndită mai ales în Oltenia, începînd cu primul deceniu al veacului trecut, cîntăta în preajma marii răscoale a lui Tudor, de la 1821.

O secțiune bogată a cărții o constituie cîntecele muncitorești publicate în ziarul *Munca* între 1892—1900 și în broșura *Glăsuțul desmoșteniștilor* (1893), printre care mai cunoscute sînt cîntecele de 1 Mai.

Cîntecele Doftanei ne emoționează profund ca un adevărat capitol de istorie a luptelor muncitorești: *Legenda Doftanei, Săptămîna Doftanei, Doftana veselă, La Doftana sus la H, Privesc din Doftana, Din Prahova lungă* etc.

Momentele importante din lupta partidului nostru, figurile de eroi ale clasei muncitoare au inspirat cîntece revoluționare ca: *Greva de la Anina, Grivița 1933, Cîntec pentru Donca Simo, Cîntecul Madridului, Cîntec la moartea lui Ilie Pintilie, Alarmă la C.F.R., Cîntecul deșinutului*.

Lupta împotriva războiului și a fascizării țării e reprezentată prin cîntecele: *Axă ruginită, Cîntecul Jiului, Mareșale, mareșale, Imnul pandurilor, Porniți înainte tovarăși* etc.

Pentru a completa imaginea acestei istorii de luptă, autorii au inclus în antologie și o serie de cîntece create după Eliberare în care se oglindește viața nouă și lupta pentru construirea socialismului în patria noastră.

Lucrarea cu care Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din R.P.R. deschide lista de apariții în cinstea sărbătoririi celor două glorioase decenii de la Eliberare este o valoroasă contribuție științifică și în același timp o manifestare de dragoste fierbînte pentru Partidul Muncitoresc Român.

EMIL MANU

★

PEREL G. I., *Dezvoltarea concepțiilor despre univers* Buc., Editura științifică, 1964. 350 p.

Un număr tot mai mare de cititori se interesează astăzi de astronomie. Acest lucru este firesc în vremea noastră, cînd asaltul deschis de astronomică asupra Cosmosului promise să rezolve multe enigme ale sistemului nostru solar. Nu vor trece probabil decît cîțiva ani, sau cel mult un deceniu sau două, și vom ști în sfîrșit cum arată suprafața, mascată de nori, a planetei

Venus, vom cunoaște natura controversatelor „canale” marțiene, vom pătrunde taina frămîntatei atmosfere a lui Jupiter, cu straniile ei „pete” și benzi. De pe acum, bilanțul astronomic al progreselor astronautice este impresionant.

Iată deci că, în sfîrșit cititorii noștri au la dispoziție o istorie mai amplă a astronomiei, după broșurile închinatelor acestei teme apărute mai de mult. Lucrarea are importante calități. Dincolo de materialul faptic foarte bogat pe care îl pune la dispoziție, ea contribuie la formarea unei concepții juste despre lume, la înțelegerea căilor complexe ale cunoașterii omenești. Pe de altă parte, accentul căzînd asupra capitolelor moderne ale astronomiei, volumul familiarizează cu problematica actuală a acestei științe. La aceasta se adaugă o claritate deosebită a expunerii.

După două prime capitole care schițează tabloul cosmologiei antice și medievale, un al treilea capitol prezintă doctrina heliocentrică și dezvoltarea ei în secolele XVI și XVII. Al cincilea și al șaselea capitol sînt consacrate începutului și evoluției studiului Universului stelar. Capitolele următoare privesc lupta dintre materialism și idealism în cosmologia secolului al XIX-lea și reflectarea în astronomie a crizei științelor naturii de la sfîrșitul acestui veac și de la începutul veacului al XX-lea. Ultimele capitole aparțin integral secolului nostru. Ele tratează despre dezvoltarea astronomiei extragalactice, despre concepțiile moderne privitoare la tabloul Universului, despre noile idei cosmogenice privitoare la evoluția Universului, despre stadiul actual al problemei vieții pe diferite corpuri cerești.

G. I. Perel înfățișează o reușită istorie a dezvoltării concepțiilor privind structura lumii înconjurătoare arătînd mai ales cum au fost descoperite legile obiective care guvernează fenomenele astronomice. Pătrunderea rațiunii omenești tot mai adînc în Cosmosul nesfîrșit, cu ajutorul unor instrumente din ce în ce mai perfecționate este prezentată în etapele ei principale, relevîndu-se însă și semnificația ei. „Realizările astronomiei — arată pe drept cuvînt autorul — ne deschid perspectiva infinită a Universului, schimbînd bazele concepției religioase-idealiste și confirmînd învățătura filozofiei materialismului dialectic despre caracterul material și finit al Universului, despre cognoscibilitatea acestuia”.

I. M. ȘTEFAN

CITIȚI

„POLIGRAFIA”

REVISTĂ TRIMESTRIALĂ DE CULTURĂ ȘI TEHNICĂ POLIGRAFICĂ

Publică articole de specialitate, studii și note privind :

- Introducerea tehnicii noi în diferite ramuri ale industriei poligrafice ; mașini și utilaje de mare randament și productivitate ; materiale noi ; metode de lucru avansate.
- Prezentarea artistico-grafică a cărților, revistelor și ziarelor.
- Pagini din istoria tiparului și a cărții.

Rubricile „Schimb de experiență” și „De pretutindeni” informează asupra problemelor la ordinea zilei din țară și străinătate, privind sectoarele poligrafic și editorial.

Colaborează ingineri, maiștri și lucrători din industria poligrafică, critici de artă, pictori graficieni, tehnoredactori etc.

Pentru abonamente a se adresa la „Trustul industriei poligrafice”, Piața Științei nr. 1 — București.

LA ACEST NUMĂR AU COLABORAT :

Sorin ALEXANDRESCU, asistent universitar ;
Augurița ALEXANDRU, inginer șef de producție la fabrica de postav „Proletarul”-Bacău ;
Bartha ROZALIA, biblioteca populară „Al. Donici” din Capitală ; Ileana BÂNCILĂ, bibliograf la Biblioteca Academiei R.P.R. ; Paul CARAVIA, bibliotecar la Institutul de arhitectură „Ion Mincu” ; Virgil CÂNDEA, director al secretariatului Asociației internaționale de studii sud-est europene ; Victoria DIMOFTE, biblioteca comună Rîpilor-regiunea Bacău ; Arh. Nicolae GABRIELLI, asistent universitar ; Vi-niciu GAFIȚA, scriitor ; Emil MANU, documentalist, Editura muzicală ; NICA Octavian, consultant la Consiliul așezămintelor culturale din C.S.C.A. ; Cristina PETRESCU, bibliograf la Biblioteca centrală de stat a R.P.R. ; Elvira POPESCU, Centrala editurilor și difuzării cărții ; Clio RACOVITĂ, bibliograf la Biblioteca Academiei R.P.R. ; Nicolae SĂLIȘTEANU, ajutor de maistru la fabrica de postav „Proletarul”-Bacău ; Dan SIMONESCU, conferențiar universitar ; I. M. ȘTEFAN, scriitor.

COLEGIUL DE REDACȚIE : BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRADICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

1 IUNIE — Ziua internațională pentru apărarea copilului.

— Se împlinesc 10 ani de la moartea (1954) scriitorului progresist danez MARTIN ANDERSEN NEXØ (n. 1869). [Andersen-Nexø, Martin : *Ditte, fiica omului*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 640 p. (Clasicii literaturii universale); *Nuvele*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1953. 376 p.; *Pelle ceritorul*. 2 vol. Buc., E.S.P.L.A., 1956. Vol. 1 : 600 p.; vol. 2 : 624 p. (Clasicii literaturii universale)].

★

5 IUNIE — Cu 185 de ani în urmă, în 1779, s-a născut GHEORGHE LAZĂR, întemeietorul primei școli superioare în limba română din Țara Românească (n. 1823). [Macovescu, George : *Gheorghe Lazăr. 1779—1823*. Buc., Editura tineretului, 1954. 96 p. (Oameni de seamă)].

— Se împlinesc 105 ani de la nașterea (1859) cunoscutului artist dramatic CONSTANTIN NOTTARA (m. 1935). [Nottara, Constantin I. *Amintiri*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1960. 304 p.].

★

6 IUNIE — Acum 165 de ani (1799), s-a născut A. S. PUȘKIN, mare poet rus, luptător împotriva despotismului țarist (m. 1837). [A. S. Pușkin. 1799—1837. *Îndrumar metodico-bibliografic*. Buc., 1963. 96 p. (Biblioteca centrală de stat a R.P.R.)].

★

10 IUNIE — În urmă cu 145 de ani, în 1819, s-a născut GUSTAVE COURBET, pictor francez (m. 1877).

★

11 IUNIE 1948. — Marea Adunare Națională a R.P.R. a votat legea naționalizării principalelor mijloace de producție.

★

15 IUNIE — Se împlinesc 75 de ani de la moartea (1889) marelui poet MIHAIL EMINESCU (n. 1850).

— În urmă cu 35 de ani, în 1929, a murit matematicianul român TRAIAN LALESCU (n. 1882). [Lalescu, Traian. *Geometria triumfiului*. Buc., Editura tineretului. 1958. 159 p.; *Introducere la*

teoria ecuațiilor integrale. [Buc.], Editura Academiei R.P.R., 1956. 135 p.; *Traian Lalescu (1882—1929)*. [Buc.], Academia R.P.R., [1955, 49 p. (Academia R.P.R., seria de biobibliografii)].

★

20—25 IUNIE 1960 — Au avut loc lucrările celui de-al III-lea Congres al P.M.R.

★

21 IUNIE — Ziua aviației Republicii Populare Române.

— Se comemorează 175 de ani de la moartea (1789) lui PAUL HENRI d'HOLBACH, filozof materialist francez (n. 1723). [d'Holbach, P. H. *Sistemul naturii sau Despre legile lumii fizice și ale lumii morale*. Buc., Editura științifică, 1957. 640 p. (Biblioteca filozofică); *Materialiștii francezi din veacul al XVIII-lea*. [Antologie], Buc., Editura de stat pentru literatură științifică, 1954. 415 p. (Texte filozofice)].

★

23 IUNIE — Se împlinesc 130 de ani de la nașterea (1834) scriitorului român ALEXANDRU ODOBESCU (m. 1895). [Cursu de arheologia. *Istoria arheologiei*. [Buc.], Editura științifică, 1961. 472 p.; *Alexandru I. Odobescu povestind copiilor*. [Buc.], Editura tineretului, 1962. 160 p. cu ilustr. (Scriitorii patriei povestind copiilor); *Pseudokyneghetikos*. [Buc.], Editura tineretului, 1959. 231 p. (Biblioteca școlară, 11); *Scene istorice*. Buc., Editura pentru literatură, 1961 XXXV + 484 p. (Biblioteca pentru toți, 91); *Zece basme mitologice*. [Buc.], Editura tineretului, 1959, 56 p. Froda, Scarlat. Odobescu și teatrul. [Buc.], E.S.P.L.A., 1952, 143 p.].

★

30 IUNIE — În 1879 s-a născut scriitorul maghiar MÓRICZ ZSIGMOND (m. 1942). [Móricz, Zsigmond. *Opere alese*. 4 vol. [Buc.], E.S.P.L.A., Editura pentru literatură universală, 1957—1963. (Clasicii literaturii universale); *Chef boieresc*. [Buc.], Editura pentru literatură universală, 1961. VII+704 p.; *Haiducul își joacă murgul*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 687 p. *Rubedeniile*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1962. 632 p.].